

SAMRÅDSHANDLING

AUGUSTI 2019

TRELLEBORGS
KOMMUN

FÖRDLUPAD ÖVERSIKTSPLAN

- för Trelleborgs stad 2035

STYRGRUPP

Mikael Rubin (M), ordförande
Patrik Holmberg (C)
Henrik Silfverstolpe (L)
Helmuth Petersen (SD)
Lennart Höckert (S)
Birgitta Lanér-Sjöström (S)
Anders Ahvander (SÖS)
Erik Lundström (KD)
Emil Samnegård (MP)

LEDNINGSGRUPP

Rune Brandt, Samhällsbyggnadsförvaltningen, tom mars 2019
Martin Nilsson, Tekniska förvaltningen
Lina Wedin Hansson, Kommunledningsförvaltningen
David Jutendahl, Räddningstjänsten
Jörgen Flink, Kultur- och Fritidsförvaltningen
Calle Karlsson, Bildningsförvaltningen
Peter Lövgren, Socialförvaltningen
Zara Tosic, Kommunledningsförvaltningen

TJÄNSTEPERSONER

Lina Hellström, Planarkitekt, Planavdelningen
Jonas Gustavsson, Planarkitekt, Planavdelningen
Camilla Burén, Fysisk planerare, Planavdelningen
Sandra Gustafsson, Planchef, Planavdelningen

KONSEKVENSBESKRIVNING

Emma Pihl, Fojab

FOTON

Nina Schwab, Planarkitekt, Planavdelningen
Trelleborgs kommun

KARTOR

Jonas Gustavsson
Nina Schwab

LAYOUT & ILLUSTRATIONER

Nina Schwab

GIS-UNDERLAG & WEBBLÖSNING

Åsa Franzén, GIS-ingenjör, Bygg, mät och karta
Hanna Forssman, GIS-ingenjör, Bygg, mät och karta

www.trelleborg.se/fop2035

Samrådshandling
Augusti 2019

FÖRORD

Det är otroligt spännande tider i Trelleborgs kommun just nu. Trelleborg stad står bland annat inför att genomföra det största stadsbyggnadsprojektet i stadens historia, Kuststad 2025. Så arbetet med en fördjupad översiktsplan har aldrig varit mer strategiskt viktigt.

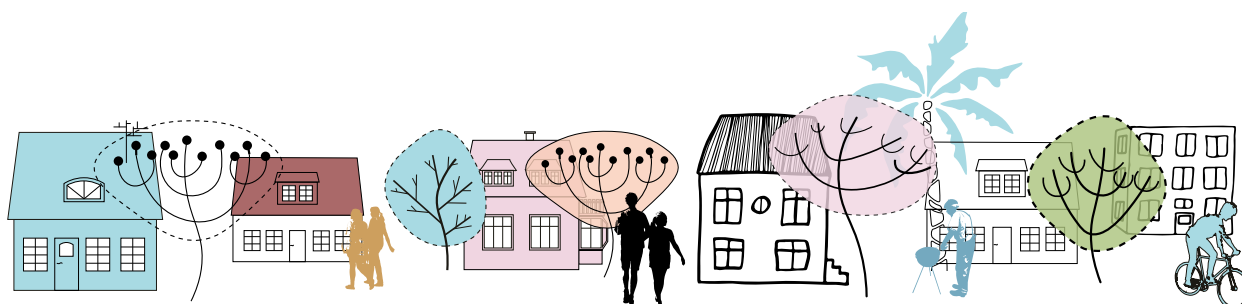
Den fördjupande översiktsplanen för Trelleborg stad 2035 går nu ut på samråd. Översiktsplanen visar på den framtida inriktningen för stadens planeringsarbete så att stadsbyggnad kan bidra till att skapa en bättre stad för alla. Hur och var stadsutvecklingen sker är en viktig del i arbetet med att skapa en mer sammanhållen och hållbar stad.

I arbetet med översiktsplanen har stort fokus lagts på hur vi ska uppnå de uppsatta målbilderna om att skapa en regional kuststad, en gemensam stad och en kulturstad. Den övergripande inriktningen är en fortsättning av redan pågående stadsutveckling där förtätning och omvandling av befintliga stadsdelar föreslås utvecklas med bland annat nya bostäder, arbetsplatser, skolor, torg och parker.

Trelleborg står som sagt i startgroparna för att genomföra Kuststad 2025, vilket har varit en viktig förutsättning för arbetet med denna översiktsplan. Det innebär att staden är beredd att axla ett större regionalt ansvar genom att bygga kust- och kollektivtrafiknära stadsdelar samtidigt som hamnen kan utveckla sin roll som en nationellt viktig hamn.

Trelleborgs ambition är nu att med raska steg komma i hamn med denna översiktsplan så att utvecklingen kan fortsätta i enlighet med kommunens målbilder.

Mikael Rubin
Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING OCH MÅLBILDER

INTRODUKTION	6
VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?	8
HUR GÅR PLANPROCESSEN TILL?	9
MEDBORGARDIALOG	10
MÅLBILDER 2035	12
LOKALA, NATIONELLA & REGIONALA MÅL	16
MARKANVÄNDNINGSKARTA	18

MÅLOMRÅDEN

TRELLEBORG - EN REGIONAL KÄRNA	24
NÄRINGSLIVET I TRELLEBORG	26

BEBYGGELSEUTVECKLING

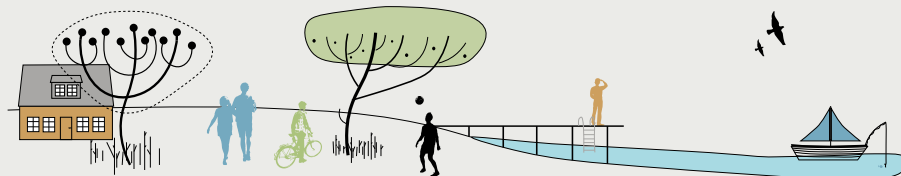
UTVECKLINGSSTRATEGI	30
FÖRUTSÄTTNINGAR	33
SAKNADE STADSKOPPLINGAR	38
UTVECKLINGSFÖRSLAG	46
NYA STRÅK OCH KOPPLINGAR	54
FÖRTÄTNING I BEFINTLIG BLANDAD BEBYGGELSE	56
HANDELSOMRÅDEN	58
VERKSAMHETSOMRÅDEN	62
STADSKÄRNAN	64
SKOLOR	68
KULTUR OCH FRITID	70

ARKITEKTUR OCH KULTURMILJÖ

KULTURMILJÖ	74
ARKITEKTUR	80

GRÖNA OCH BLÅA STRUKTURER

VIKTIGA NATURTYPER I KOMMUNEN	84
STADSNÄRA NATUR	86
UTVECKLING AV STADSDELSPARKER	87
GRÖNA STRÅK	88
EKOSYSTEMTJÄNSTER	90
HAVET	92

INFRASTRUKTUR OCH RESANDE

MÅL FÖR TRAFIKENS UTVECKLING	98
TRAFIKSTRUKTUR	100
GÅENDE	102
CYKEL	104
KOLLEKTIVTRAFIK	106
BILTRAFIK	108
PARKERING	110
RINGVÄG	112
VÄSTRA DELEN AV RINGVÄGEN	114
ÖSTRA DELEN AV RINGVÄGEN	118
UTREDNINGSOMRÅDE FÖR VÄG (KYRKOKÖPINGE)	125

TRELLEBORGS HAMN

UTVECKLINGEN AV HAMNEN	128
------------------------------	-----

KLIMATANPASSNING

FÖRÄNDRAT FRAMTIDA KLIMAT	134
FRAMTIDA UTVECKLING	135

TEKNISK FÖRSÖRJNING

VATTEN OCH AVLOPP	142
ENERGI, AVFALL, BREDBAND	145

RIKSINTRESSEN

KULTURMILJÖVÅRD mfl	148
KOMMUNIKATION	160

GENOMFÖRANDE	164
--------------------	-----

KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET	170
-------------------------------------	-----

An aerial photograph of Trelleborg, Sweden, showing a dense urban area with a mix of residential and commercial buildings. The city is situated along a large body of water, with a prominent harbor area featuring several large industrial buildings and docks. The water is a deep blue, and the sky is a pale, hazy blue. The overall scene depicts a coastal city with a rich architectural heritage and a modern urban landscape.

FRÅN HAMNSTAD TILL KUSTSTAD

Trelleborgs nya fördjupade översiktsplan går nu ut på samråd. Med översiktsplanen vill kommunen visa på den höga ambition som kommunen har för att utveckla staden fram till 2035.

I arbetet med översiktsplanen har tre målbilder arbetats fram. De övergripande målen handlar om att skapa en regional kuststad, en gemensam stad och en kulturstad. Med de övergripande målen i sikte föreslår översiktsplanen en utveckling som bidrar till en långsiktig förtätning av staden med blandad bebyggelse och gröna strukturer samt en förändrad trafikstruktur.

Med samrådsförslaget som grund vill kommunen föra dialog med medborgare, näringsliv och staten med flera. På kommunens hemsida finns även en digital handling med möjlighet att titta närmre på framtagna kartor samt att lämna synpunkter.

REGIONAL KUSTSTAD

Trelleborg har påbörjat resan med att omvandlas från en hamnstad till en kuststad. Det innebär att kommunen vill ta ett större regionalt ansvar för att utveckla staden med fler bostäder och verksamheter samtidigt som hamnen utvecklas. När hamnen flyttar österut vill staden ta tillvara på marken och utveckla den till en del av Trelleborgs stad.

KUSTSTAD 2025

År 2016 startade stadsbyggnadsprojektet Kuststad 2025, som är en viktig utgångspunkt i arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Kuststad 2025 är ett samlingsnamn för kommunens största stadsbyggnadsprojekt som innefattar tre geografiska delprojekt. Information om arbetet inom projektet Kuststad 2025 finns på kommunens hemsida.

HAMNEN FLYTTAR ÖSTERUT

Trelleborgs hamn flyttar från dagens västliga läge till ett nytt östligt läge för att tillmötesgå rederiernas krav på längre kajer, djupare hamnbassänger och större manöverutrymme innanför pirarmarna. Arbetet pågår och enligt hamnens tidplan kommer det nya östliga hamnområdet att vara färdigt att tas i bruk slutet av 2025. Läs mer om hamnens utveckling i kapitlet om hamnen samt om riksintressen.

RINGVÄG RUNT STADEN

För att kunna förverkliga kommunens målbild om att utveckla staden och tillgängliggöra havet vill kommunen anlägga en ringväg och en östlig infart till det nya hamnområdet. Enligt kommunfullmäktiges beslut skall den östra delen av ringvägen och hamninfarten vara klar slutet av 2025. Läs mer om ringvägen i kapitlet om infrastruktur och resande samt riksintressen.

BUSINESS CENTER TRELLEBORG(BCT)

I den östra delen av Trelleborg arbetar kommunen för att utveckla det östra verksamhetsområdet till ett business center. De västra delarna av BCT ligger i anslutning till ringvägen och hamninfart och här planerar kommunen och hamnen för uppställningsplatser för lastbilar och servicefunktioner. Läs mer i avsnittet om verksamhetsområden.

SJÖSTADEN

När det västra delen av hamnområdet frigörs och ringvägen samt hamninfarten finns på plats planerar kommunen för att tillskapa en ny stadsdel, Sjöstaden. Området kommer att rymma mer än 4000 bostäder, skola och förskolor, lokaler för verksamheter, service och kultur. Genom att utveckla området kan stadens tillgänglighet till havet återskapas och cirka 5 km kajkant kommer att kunna utvecklas för

publika ändamål. Läs mer om utvecklingen av Sjöstaden i kapitlet om bebyggelseutveckling.

GEMENSAM STAD

Förutom arbetet med Kuststad 2025 är kommunens ambition att fortsätta arbetet med att utveckla staden genom förtätning samt att tillskapa stråk och gröna strukturer. När nya utbyggnadsområden tillskapas behöver dessa kopplas ihop med den befintliga staden. Läs mer om utveckling i kapitlet om bebyggelseutveckling samt gröna- och blåa strukturer.

KULTURSTAD

I Trelleborg ska de historiska och kulturella värdena synliggöras och utvecklas. Det kan handla om att ta tillvara den kulturmiljö som staden har samt utveckla arkitekturen, kulturen och de offentliga miljöerna för att skapa en mer upplevelserik och attraktiv stad.

ÖVERSIKTSPLANENS UPPLÄGG

Den fördjupade översiktsplanen inleds med en beskrivning av översiktsplanens mål och ställningstaganden samt kommunens övergripande hållbarhetsmål. Efter det presenteras olika målområden i kapitel som bland annat berör bebyggelseutveckling, kulturmiljö, gröna- och blåa strukturer, infrastruktur och resande, hamnens utveckling, klimatanpassning och riksintressen. Avslutningsvis presenteras ett förslag till genomförande samt konsekvenser av planförslaget.

LÄS MER!

På kommunens hemsida finns mer information om Kuststad 2025.

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

LÄS ÄVEN!

- Fördjupning av översiktsplanen för Trelleborgs stad 2025.
- Översiktsplan orter och landsbygd 2028.

En översiktsplan uttrycker kommunens långsiktiga och strategiska vilja för mark-, vatten- och bebyggelseutveckling samt hur befintlig bebyggelse ska användas, utvecklas eller bevaras. Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan och dess aktualitet ska ses över varje mandatperiod. Översiktsplanen fyller tre viktiga funktioner. Den ska fungera som en vision för den framtida utvecklingen, ligga till grund för detaljplanering och bygglov samt vara ett instrument för dialogen mellan kommunen och staten avseende de statliga och allmänna intressenas innebörd och avgränsning.

NY FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR TRELLEBORGS STAD

Den nu gällande fördjupade översiktspla-

nen för Trelleborgs stad antogs 2014.

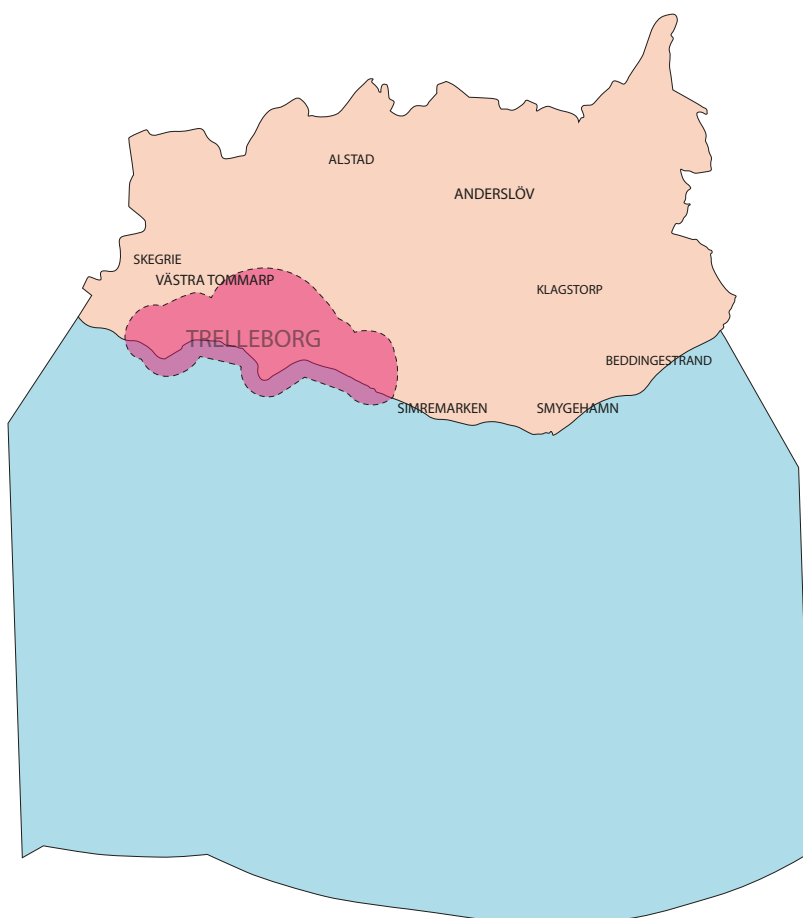
I den nuvarande översiktsplanen har kommunen och staten olika uppfattningar gällande stadens utveckling, framförallt förslaget om en ny ringväg och ny hamninfart. För att utveckla resonemangen kring stadens vision samt för att komplettera med nya ställningstaganden beslutade kommunstyrelsen i april 2018 att en ny fördjupad översiktsplan skulle tas fram.

Mållåret för översiktsplanen är år 2035.

GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

Den fördjupade översiktsplanens geografiska avgränsning är densamma som i den nuvarande fördjupade översiktsplanen för Trelleborg stad 2025. Avgränsningen sträcker sig från Skåre i väst till Gislövs läge i öster.

Den fördjupade översiktsplanen omfattar Trelleborg stad, från Skåre i väster till Gislövs läge i öster. Övriga kommunen omfattas av Översiktsplan för orter och landsbygd 2028.

PLANPROCESSEN

PLANPROCESSEN

Översiktsplaneprocessen består av olika steg där möjlighet finns att påverka vid flera tillfällen.

SAMRÅD

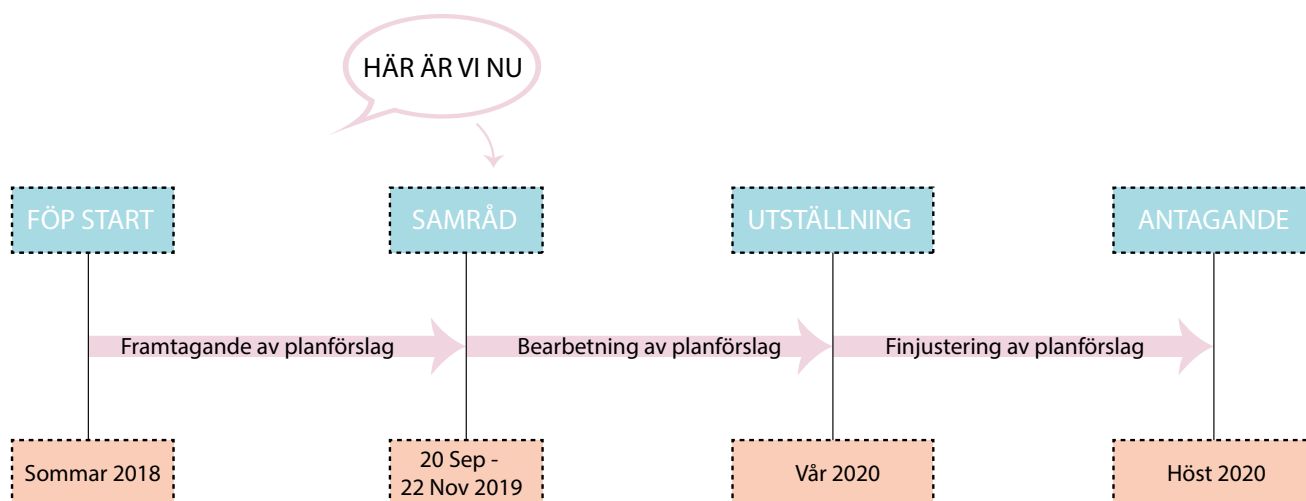
Samrådet pågår mellan den 20 september - 22 november 2019. Samråd är den del av översiktsplanearbetet där syftet är att inhämta synpunkter från medborgare, myndigheter, näringsliv, organisationer samt internt inom kommunen. Synpunkterna samlas sedan i en samrådsredogörelse där även de förändringar synpunkterna föranleder ska redovisas.

UTSTÄLLNING

Nästa skede är utställning. Då ställs översiktsplanen och samrådsredogörelsen ut igen. Berörda får då en ny chans att reagera på de förändringar som gjorts efter samrådet. Efter utställningen samlas inkomna synpunkter med tillhörande svar och ställningstaganden i ett så kallat utställningsutlåtande.

ANTAGANDE

Översiktsplanen beräknas att antas under sommaren 2020. Det är kommunfullmäktige som slutligen antar översiktsplanen. Översiktsplanen vinner laga kraft tre veckor efter beslut om antagande.

MEDBORGARDIALOG

SAMRÅD

Samrådet pågår den 20 september till och med den 22 november 2019.

Handlingar finns tillgängliga på kommunens hemsida, biblioteken och på Rådhuset.

En utställning av samrådsförslaget kommer att anordnas på Valen. Se kommunens hemsida för information om när utställning pågår samt vilka tider som kommer att vara bemannade med tjänstepersoner och politiker.

Synpunkter lämnas skriftligen via mail, på hemsidan eller via post på:

www.trelleborg.se/fop2035,
fop2035@trelleborg.se
eller

Kommunledningsförvaltningen,
Trelleborgs kommun, Algatan 13,
231 83 Trelleborg, märk kuvertet
Fördjupad översiktsplan 2035.

En viktig del av arbetet med att ta fram en översiktsplan handlar om att föra dialog med medborgare, politiker, tjänstepersoner, organisationer, företag, andra myndigheter och föreningar samt de som ska leva, verka och bo på den plats som den nya översiktsplanen planerar för.

DIALOG UNDER SAMRÅDET

Under samrådsperioden som varar mellan den 20 september till 22 november 2019 kommer samrådsförslaget att ställas ut både digitalt och på olika platser i kommunen. Nedan beskrivs de olika dialogformerna.

UTSTÄLLNING PÅ VALEN

Under samrådet kommer en utställning om samrådsförslaget att anordnas på köpcentret Valen. Under denna period kommer vissa timmar att vara bemannade med både politiker och tjänstepersoner som arbetat med den fördjupade översiktsplanen. Då finns möjlighet att komma dit och ställa frågor kring handlingen. Se information på kommunens hemsida om vilka tider som är bemannade.

HANDLINGAR TILLGÄNGLIGA PÅ DESSA PLATSER

Översiktsplanen kommer att finnas tillgänglig i fysiskt format på samtliga bibliotek i Trelleborg, bokbussen och i Rådhuset under samrådsperioden.

KOMMUNENS HEMSIDA

På kommunens hemsida kommer handlingarna att finnas tillgängliga. Här finns även möjlighet att lämna synpunkter digitalt.

DIGITAL HANDLING

En digital version av översiktsplanen har tagits fram. I den kan man enkelt zooma in i de olika kartorna. I denna handling kan man även skicka in synpunkter. Handlingen kommer också att finnas tillgänglig på kommunens hemsida.

KOM OCH PRATA
MED OSS PÅ VALEN!

LÄS MER PÅ
www.trelleborg.se/fop2035

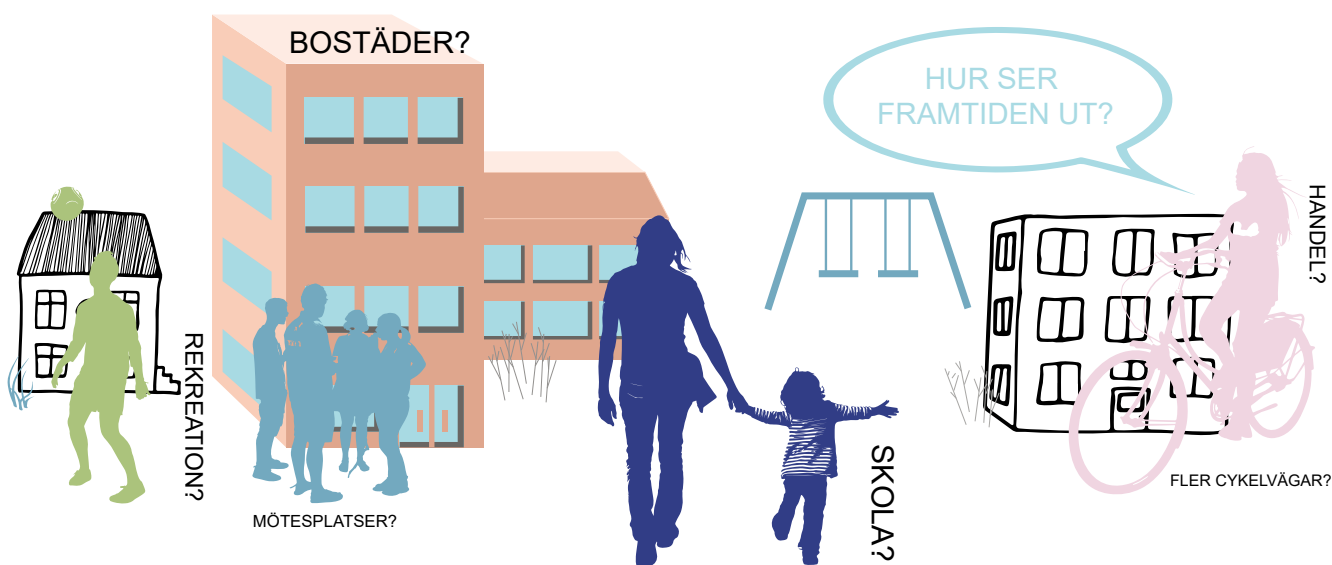
MÅLBILDER

MÅLBILDER FÖR STADEN

I arbetet med den fördjupade översiktsplanen har tre målbilder tagits fram för utvecklingen fram till 2035. Målbilderna utgår från de fem identitetsbärare som finns i den gällande översiktsplanen för Trelleborgs stad.

Under varje målbild finns ett antal övergripande målstrategier som visar på hur målbilderna ska uppnås. Under varje övergripande målstrategi finns sedan ett flertal ställningstaganden som presenteras under varje kapitel.

Målbilderna med respektive övergripande målstrategi ska tillsammans bidra till att uppnå lokala, regionala och nationella mål samt Trelleborgs kommuns övergripande mål om livskvalitet, delaktighet, hållbarhet och arbete.

REGIONAL KUSTSTAD

Trelleborg ska växa i sin roll som regional kärna genom att utveckla hamnen samtidigt som attraktiva havsnära stadsdelar tillskapas. Det handlar om att förvalta de möjligheter som hamnens pågående flytt innebär för att skapa nya funktionsblandade stadsdelar där det kan göras plats för bostäder, verksamheter, utbildning, publika målpunkter och grönbå stråk.

I den regionala kuststaden ska det vara enkelt och tidseffektivt att ta sig hållbart till olika målpunkter, både inom staden och kommunen men också vidare mot Malmö, Köpenhamn och kontinenten. Hamnens verksamhet samt logistiken till och från hamnen ska fungera så effektivt och klimatsmart som möjligt.

Den regionala kuststaden ska utvecklas klimatanpassat där smarta skydd och åtgärder för ett förändrat klimat tillskapas i samband med att staden växer.

ÖVERGRIPANDE MÅLSTRATEGIER

För att uppnå målbilden om en regional kuststad ska Trelleborg verka för att:

- Tillgängliggöra kusten genom att skapa nya havsnära och funktionsblandade stadsdelar.
- Aktivt möta klimatförändringarna och skapa ett långsiktigt robust samhälle
- Skapa förutsättningar för Trelleborgs hamn att utvecklas till Skandinavians ledande intermodala hub för internationell trafik

GEMENSAM STAD

Trelleborg ska utvecklas till sammanhållen stad som är hälsosam, jämställd, lättillgänglig och funktionsblandad.

Stadsdelar ska kopplas ihop med stråk och utbyggnadsområden för att minska ner på barriärer samt för underlätta hållbara och aktiva rörelsevanor. Staden ska växa genom förtätning vilken innebär möjligheter för blandade boendeformer och underlag för fler verksamheter och kollektivtrafik. Den täta staden ska skapa goda möjligheter för närhet till service, så som skolor, vård och handel.

Trots att staden förtätas ska grönskan ständigt finnas närvarande genom stråk och parker genom hela staden. De gröna och blå värdena ska förstärkas och utvecklas för att bidra till biologisk mångfald, rekreation och vistelse.

ÖVERGRIPANDE MÅLSTRATEGIER

För att uppnå målbilden om en gemensam stad ska Trelleborg verka för att:

- Bygga tät blandstad nära befintlig service och kollektivtrafik
- Skapa en integrerad och sammanhängande stadsstruktur
- Binda samman och utveckla stadens grön- och blåstrukturer

KULTURSTAD

Kulturstadens innehåll ska för dess invånare och dess besökare kännas lustfylld. En stad som skapar förutsättningar för möten men också en stad som utmanar, uppmuntrar och engagerar. Med evenemang men också med enklare åtgärder skapas olika miljöer och stråk som bidrar till en livfull och mer upplevelserik stad.

I kulturstaden läggs stor omsorg på att utveckla de kulturhistoriska miljöer som finns. När staden byggs ut tillskapas den genom stadsbyggnadsidéer och arkitektur som grundar sig i Trelleborgs struktur och identitet. Satsningar på stadskärnans offentliga miljöer och värdefulla byggnader samt olika nytillskott ska öka hela kommunens attraktivitet. Stadens gröna rum, stråk, torg och olika mötesplatser binds samman i en struktur som är betydelsefull socialt, kulturhistoriskt, hälsomässigt och ekologiskt.

ÖVERGRIPANDE MÅLSTRATEGIER

För att uppnå målbilden om kulturstaden ska Trelleborg verka för att:

- Hålla en hög arkitektonisk ambition som utgår från Trelleborgs skala och historiska arv.
- Utvecklas till en hälsosam stad som inbjuder till möten, rörelse och aktivt kulturliv.

LOKALA, REGIONALA OCH NATIONELLA HÅLLBARHETSMÅL

Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

– Riksdagens definition av miljömålet

Sveriges 16 miljökvalitetsmål beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

I september 2015 antog FN:s generalförsamling en historisk resolution med 17 globala mål för en bättre värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling, som innebär att alla medlemsländer i FN förbundit sig att tillsammans uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling.

HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling handlar om att tillgoda dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgoda sina behov.

Trelleborgs kommun har en vision att kommunen ska vara en framgångskommun med hög livskvalitet och en långsiktigt hållbar tillväxt. I juni år 2017 antog kommunfullmäktige en hållbarhetspolicy med fyra målsättningar var av tre av dem har direkt koppling till miljön inom kommunen. Den belyser bland annat att det ska finnas en genomtänkt resurshållning samt att alla ska ha förutsättningar till hög livskvalitet genom tillgång till natur. Vidare ska även emissioners påverkan på mänskliga och natur kontinuerligt minska.

Hållbarhetspolicyens fyra målsättningar

- Omvärlden ska in!
- Alla ska med!
- Genomtänkt resurshushållning!
- Bästa livskvalitet!

SVERIGES MILJÖMÅL

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt 17 etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen och klimat. Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

MILJÖKVALITETSMÅL

Riksdagen beslutade år 1999 att det ska finnas 15 nationella miljökvalitetsmål och ett generationsmål för Sverige. Redan år 2005 tillkom det 16:e miljökvalitetsmålet, biologisk mångfald. Syftet med målen är att de ska utgöra grunden för den nationella miljöpolitiken och de ska ge en långsiktig målbild för miljöarbetet som utövas. Målen fungerar även som vägledning för hela samhällets miljöarbete. Ansvar för vartdera miljökvalitetsmål delegeras till alla myndigheter som ska arbeta för att uppnå dessa samt generationsmålet.

Trelleborg har strukturerat de nationella miljökvalitetsmålen i fem temagrupper. Dessa är hav och inlandsvattnen i balans, natur och landsbygd i levande mång-

fald, giffri och god livsmiljö samt globalt ansvarstagande. Arbetet pågår för att sammanställa det sista temat som är God bebyggd miljö.

AGENDA 2030 - FN:S GLOBALA MÅL

Målen omfattar alla världens länder och syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga mänskliga rättigheter för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser

Världens stats- och regeringschefer antog de Globala målen för hållbar utveckling i september år 2015, för att uppnå fyra övergripande mål till år 2030; Avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa samt lösa klimatkrisen. Totalt finns 17 mål, 169 delmål och 230 indikatorer i dessa fyra övergripande mål. De flesta av målen kan knytas an till klimatförändringarna och mål nummer 13 är ett direktriktat mål mot detta. Anpassning till dagens och framtidens klimat är en del som belyses i klimatmålet och det belyser även vikten av att anpassning och åtgärder måste gå hand i hand.

FOLKHÄLSOMÅL

Trelleborgs kommun har antagit en folkhälsopolitik för 2017-2020. Prioriterade målområden är:

- Delaktighet och inflytande
- Ekonomiska och sociala förutsättningar
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Fysisk aktivitet
- Goda matvanor
- ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak).

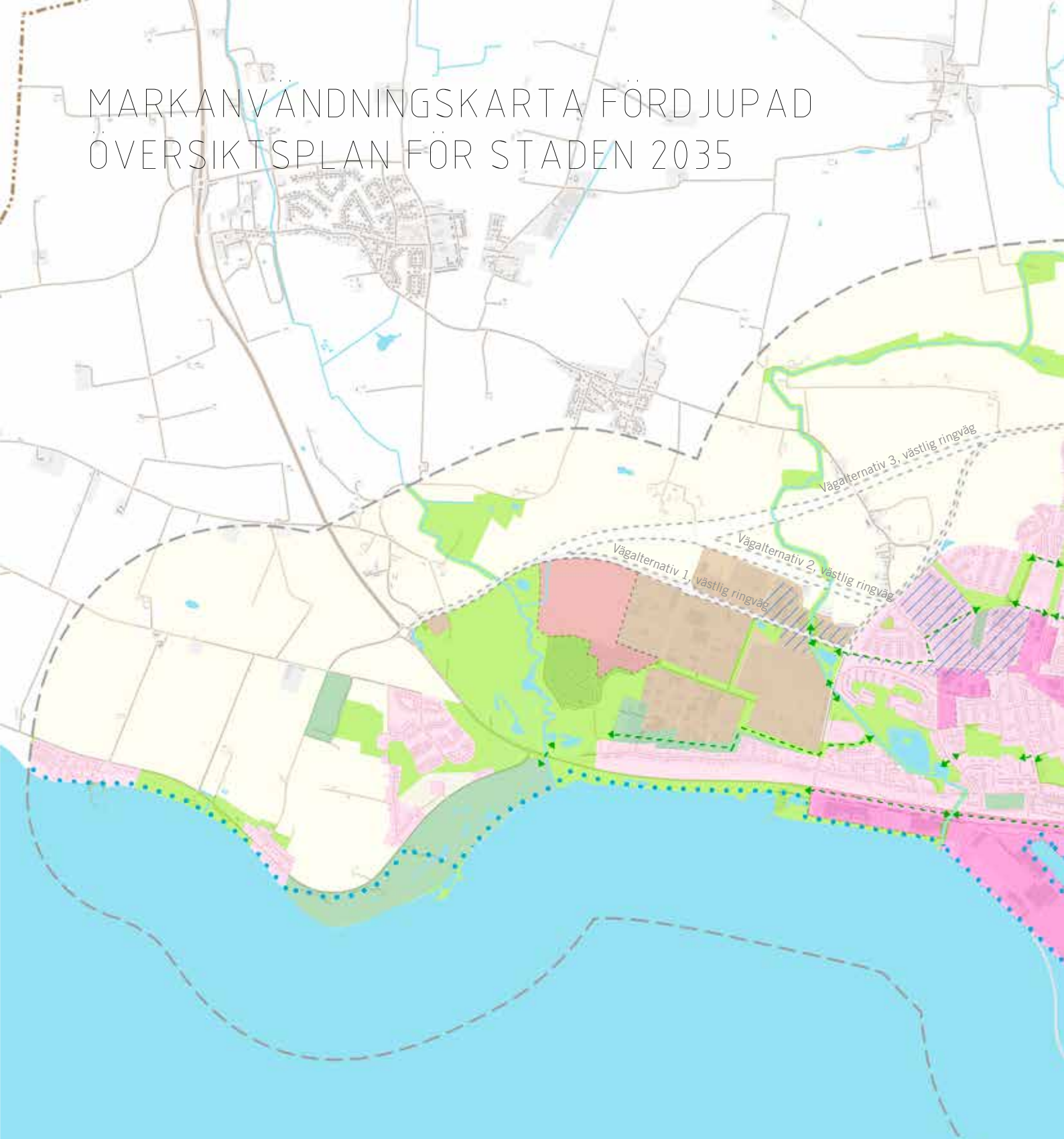
BARNPERSPEKTIVET

En lokal strategi gällande barns rättigheter antogs av kommunfullmäktige våren 2013. Den lokala strategin utgår från den nationella strategin som antogs av regeringen i december 2010. År 2014 reviderade Trelleborgs kommun sin barnchecklista som används vid beslut som berör barn och unga.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Trelleborg ska fortsätta arbeta brett med hållbarhetsfrågor och medverka för att lösa globala utmaningar.
- De uppsatta målen i denna fördjupade översiktsplanen ska bidra till att uppnå FN:s globala mål samt komuens hållbarhetspolicy, folkhälsopolicy och miljökvalitetsmål.
- Trelleborg ska årligen ta fram en hållbarhetsrapport.
- Barnchecklista ska användas vid berslut som berör barn och unga.

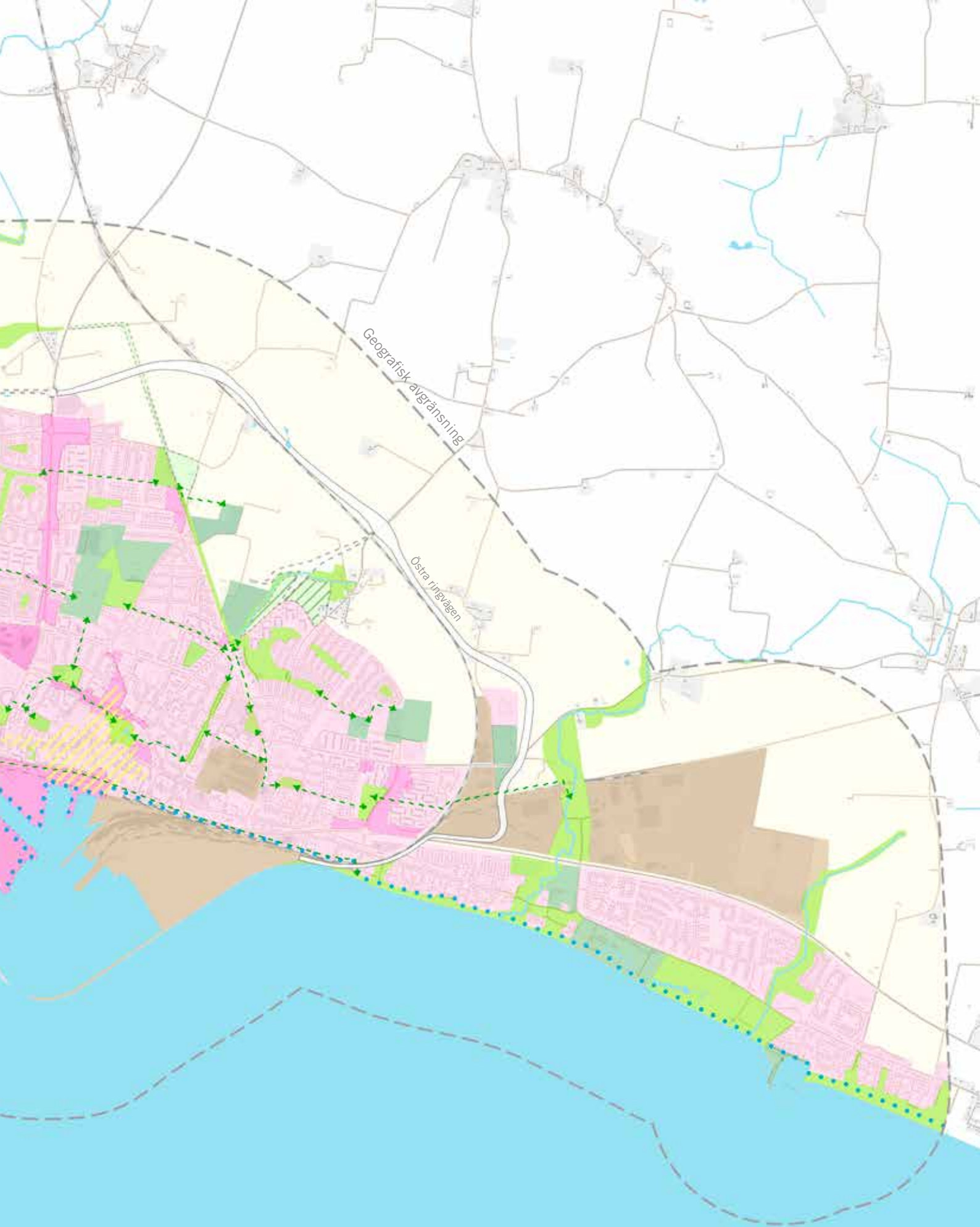
MARKANVÄNDNINGSKARTA FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR STADEN 2035

TECKENFÖRKLARING

- Befintlig blandad bebyggelse (med möjlighet till förtätning)
- Nytt område för blandad bebyggelse
- Befintligt verksamhetsområde
- Nytt verksamhetsområde
- Befintligt park- och naturområde
- Nytt naturområde
- Utredningsområde för nytt naturområde
- Grönkorridor

- Kustpromenad från hamn till hamn
- Stadskärna
- Handelsområde
- Östra delen av ringvägen
- Utredningsområde för väg
- Särskilda fritidsområden, begravningsplatser eller koloniområden
- Jordbruksmark
- Vattenområde

Digital handling

En digital version av översiktsplanen har tagits fram. I den kan man enkelt zooma in i markanvändningskartan. Kartan hittar ni på: www.trelleborg.se/fop2035.

MARKANVÄNDNING TECKENFÖRKLARING

BEFINTLIG BLANDAD BEBYGGELSE (med möjlighet till förtätning)

Befintlig blandad stadsbebyggelse omfattar flertalet av stadens funktioner. Till dessa räknas samtliga bostadstyper och upplåtelseformer, närparker, stadsodling, gator och mindre torg, skolor/förskolor, fritidsanläggningar, handel, kontor, sjukvård med mera. Även de festa verksamheterna kan bedrivas i blandad stadsbebyggelse men en del måste lokaliseras i särskilda verksamhetsområden. Vid förtätning behöver lämpligheten för ny bebyggelse utredas vidare. Läs mer i avsnitt Blandad bebyggelse.

NYTT OMRÅDE FÖR BLANDAD BEBYGGELSE

Nytt större utbyggnadsområde som är möjligt att utveckla med ny blandad bebyggelse. Läs mer i avsnitt Blandad bebyggelse.

BEFINTLIGT VERKSAMHETSOMRÅDE

De flesta verksamheterna kan bedrivas i blandad stadsbebyggelse men en del måste lokaliseras i särskilda verksamhetsområden. Verksamheter som innebär omgivningsstörningar, oacceptabla risker för omgivningen eller är alltför ytkrävande kan placeras i dessa områden. I dessa områden ska företag säkras en långsiktigt stabil tillvaro. Bostäder och detaljhandel ska inte lokaliseras till särskilda verksamhetsområden. Läs mer i avsnitt Verksamhetsområden.

NYTT VERKSAMHETSOMRÅDE

Nytt verksamhetsområde som är möjligt att utveckla med verksamheter som innebär omgivningsstörningar, oacceptabla risker för omgivningen eller är särskilt ytkrävande. Läs mer i avsnitt Verksamhetsområden.

BEFINTLIGT PARK- OCH NATUROMRÅDE

Särskilt viktiga natur- och parkområden i staden. Parker som är mindre ingår i blandad bebyggelse. För att kunna erbjuda alla trelleborgarna goda livsvillkor måste kvalitet, tillgång, tillgänglighet och närhet till parker och natur säkerställas. Läs mer i kapitel Gröna och blåa strukturer.

NYTT NATUROMRÅDE

Område som framöver kommer att utvecklas till naturområde. Läs mer i kapitel Gröna och blåa strukturer.

UTREDNINGSOMRÅDE FÖR NYTT NATUROMRÅDE

Område som utreds för framtida naturområde. Läs mer i kapitel Gröna och blåa strukturer.

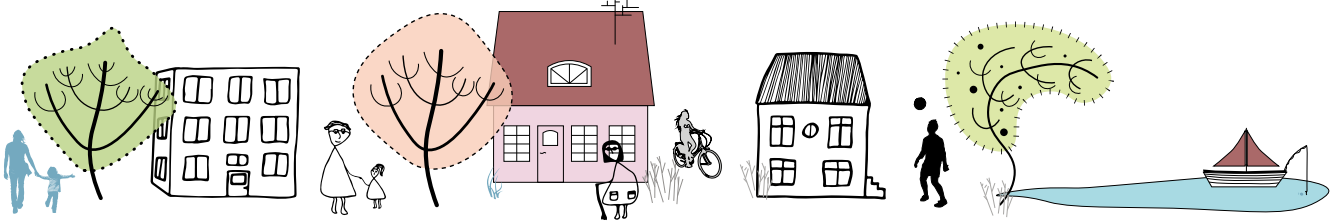
GRÖNKORRIDOR

Parker, naturområden, gröningar och stränder utgör den gröna stommen i stadsbebyggelsen och binds samman med gröna rekreativa kopplingar och stråk. Kartan redovisar huvudstråken. Läs mer i kapitel Gröna och blåa strukturer.

KUSTPROMENAD FRÅN HAMN TILL HAMN

Sammanhängande kustpromenad från Skåre hamn i väster till Gislövs läge i öster. Kustpromenaden gör det möjligt att promenera vid vattenkanten längs stadens 13 km kust, vilket stärker Trelleborgs status som en attraktiv kuststad. Läs mer i kapitel Gröna och blåa strukturer.

SÄRSKILDA FRITIDSOMRÅDEN, BEGRAVNINGSPLATSER ELLER KOLONIOMRÅDEN

Särskilda fritidsområden och begravningsplatser omfattar platser för idrotts- och sportaktivitet, ridanläggningar och golfbanor, koloniområden, campingplatser, småbåtshamnar samt kyrkogårdar och begravningsplatser. Gemensamt för dessa är att de är särskilt iordningsställda för en specifik aktivitet eller funktion och därmed inte allmänt tillgängliga på samma villkor som parker och naturområden, även om några områden har många gröna värden. Utöver dessa särskilda fritidsområden ska blandad bebyggelse innehålla ett lokalt utbud av mindre platser för fritidsaktiviteter. God tillgång till olika typer av fritidsanläggningar är en viktig kvalitet för stadens invånare. Läs mer i kapitel Gröna och blåa strukturer.

STADSKÄRNA

Stadskärnans utveckling har en stor betydelse för stadens dragningskraft. När staden förtätas är det av stor vikt att stadskärnan med torg, parker och offentliga miljöer kan utvecklas samt att ytor för rörelse och rekreation tillskapas. Detaljhandel ska särskilt prioriteras till stadskärnan. Men kan även tillkomma i angränsande områden till stadskärnan och viktiga centrala stråk. Läs mer i avsnitten Stadskärnan och Handelsområden.

HANDELSOMRÅDE

Område med övervägande inslag av handel. I dessa områden prioriteras volymhandel. Läs mer i avsnitt Handelsområden.

ÖSTRA DELEN AV RINGVÄGEN

Den östra delen av ringvägen består av två delar, Östra ringvägen och Östlig hamnfart. Sträckningen av dessa beslutades av kommunfullmäktige 2017-11-27. Läs mer i avsnitt Ringväg.

UTREDNINGSMRÅDE FÖR VÄG

Utredningsområde för framtida vägsträckning. I västra Trelleborgs stad visas tre alternativa sträckningar för västra delen av ringvägen. Studier pågår för att utreda det lämpligaste alternativet utifrån bland annat framkomlighet till hamnen och konsekvenser. Sträckningarna är schematiskt presenterade och utformning och lokalisering behöver framöver studeras närmre. Trelleborgs kommun förordar två av alternativen (det nordliga och det mellersta). Kommunen vill dock i ett tidigt skede ge medborgare, företagare, myndigheter och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter på alla tre redovisade alternativ. Framöver är kommunens ambition att välja ut ett alternativ för den västra delen av ringvägen. Läs mer i avsnitt Ringväg.

Gyllevägen/Kyrkoköpinge byaväg planeras att anslutas till Östra ringvägen med en trafikplats och kommer då få en delvis annan funktion än i dag. Utöver att vara en länk mellan staden och den omgivande landsbygden kommer vägen att leda trafik till och från ringvägen. Kommunens ambition är att förbättra framkomligheten för trafik från den planerade trafikplatsen vid Kyrkoköpinge mot staden samt säkerställa att boende i Kyrkoköpinge har en säker trafikmiljö. Ny väg är en av möjliga åtgärder som studeras. Läs mer i avsnitt Ringväg.

JORDBRUKSMARK

VATTENOMRÅDE

Områden för befintligt hav, sjöar eller åar.

PLANGRÄNS FÖR DEN FÖRDJUPADE ÖVERSIKTSPLANEN FÖR TRELLEBORGS STAD 2035

An aerial photograph of a city, likely Malmö, Sweden, showing a dense urban landscape with numerous residential buildings, streets, and green spaces. A large white rectangular box is overlaid on the lower portion of the image, containing the text "MÅLÖMRÅDEN" in a bold, white, sans-serif font. The text is centered within the box and spans most of its width. The background image shows a mix of urban development and open areas, with a river or canal visible on the left side. The sky is overcast and hazy.

MÅLÖMRÅDEN

TRELLEBORG - EN REGIONAL KÄRNA

REGIONALA OCH DELREGIONALA SAMARBETEN

Skåne är med sina ca 1,3 miljoner invånare en av Sveriges tre storstadsregioner och är ur ett svenskt perspektiv tätbefolkat. Skåne är samtidigt en del av Öresundsregionen, Nordens mest tätbefolkade storstadsområde med ca 3,7 miljoner invånare, och är tillsammans med Köpenhamn en europeisk storstadsregion. Med sitt geografiska läge är Skåne också en transitregion med stor betydelse för godsflöden till och från Norden, vilket inte minst har stor betydelse för kraven på infrastruktur i Skåne.

Region Skåne har inom sitt arbete med regional utveckling tillsammans med de skånska kommunerna pekat ut regionala tillväxtmotorer och kärnor i Skåne. De regionala tillväxtmotorerna är städer som ger tillväxtkraft till hela regionen, så som Köpenhamn, Malmö, Lund, Helsingborg samt Kristianstad och Hässleholm. I Skåne finns det även ett antal regionala kärnor utpekade. En regional kärna har central betydelse för sitt omland gällande invånarantal, branschbredd och pendlingsnetto. Trelleborg är specifikt utpekad som regional kärna utifrån funktionen som viktigt godsod och port till Skåne.

Arbete pågår med ett projekt tillsammans med Region Skåne och Tillväxtverket för att Trelleborg ska utveckla sin roll som regional kärna.

Strategier för det flerkärniga Skåne

STRUKTURBILD FÖR SKÅNE

För att utveckla samverkan mellan regionens kommuner har Region Skåne arbetat fram en strukturbild för Skåne. Strukturbilden har varit ett viktigt underlag vid arbetet med denna fördjupade översiktsplan, särskilt har strategier för det flerkärniga Skåne beaktats. Dessa antogs 2013 och syftar till att visa på hur långsiktigt hållbara och effektiva fysiska strukturer i Skåne kan skapas fram till 2030. Dess fem centrala strategiområden är:

- Satsa på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor och utveckla den flerkärniga Ortsstrukturen.
- Stärka tillgängligheten och bind samman Skåne.
- Växa effektivt med en balanserad och hållbar markanvändning.
- Skapa socialt hållbara, attraktiva orter och miljöer som erbjuder hög livskvalitet.
- Stärka Skånes relation inom Öresundsregionen, Södra Sverige och södra Östersjön.

MALMÖLUNDREGIONEN

Trelleborgs kommun ingår även i den expansiva MalmöLundregionen. I regionen bor drygt hälften av Skånes invånare inom ett område som endast utgör 20 procent av Skånes yta. MalmöLundregionen är ett samarbete mellan kommunerna Malmö, Lund, Burlöv, Eslöv, Höör, Kävlinge, Lomma, Staffanstorps, Svedala, Trelleborg, Vellinge och Skurup. Samarbetet grundas i gemensamma strategiska frågor och behovet av mellankommunal samverkan. Under 2016 togs en gemensam strukturplan fram som syftar till att ge stöd i prioriteringar inom fysisk planering och infrastruktur. Strukturplanen är ett verktyg genom målbild, strategier, ställningstaganden och kartor för att gemensamt ta tag i regionens utmaningar och stärka en fortsatt positiv utveckling.

Pågående projekt

Flerkärnighet för ökad tillväxt i Skåne/Trelleborg som tillväxtmotor i sydvästra Skåne.

Under tre år pågår projektet som har syftet att ta fram ett underlag som ska leda till strategier som stärker Trelleborg som regional kärna. Arbete sker tillsammans med Region Skåne och närliggande kommuner.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Trelleborg ska utveckla sin roll som regional kärna genom att:
- Trelleborg ska utvecklas som en gods- och logistiknod och port till Skåne.
- Genomföra Kuststad 2025, vilket kommer bidra till att stärka Trelleborg som regional kärna.
- Trelleborg ska bli ett allt attraktivare val på den regionala bostadsmarknaden.
- Fler företag ska välja att etablera sig i Trelleborg.
- Trelleborg ska ta en större roll i de regionala och de delregionala samarbetena.

TRELLEBORG - EN REGIONAL KÄRNA forts.

Tre övergripande strategier finns i Strukturplanen, dessa är:

- Motorn mitt i Nordeuropa
- En hållbar och sammankopplad storstadsregion
- Sveriges bästa livsmiljö

Alla tre strategier stämmer väl överens med Trelleborg stads målbilder. Specifikt viktigt för Trelleborgs utveckling är strategin som handlar om Motorn mitt i Europa

vilket innebär att MalmöLundregionen ska dra nytta av och utvecklas som en hållbar transit- och logistiknod.

UTVECKLINGEN AV TRELLEBORG'S REGIONALA ROLL

Trelleborg har som ambition att växa i sin roll som regional kärna. Genom att utveckla hamnens samt att genomföra Kuststad 2025 förväntar sig kommunen flera goda effekter för kommunen som

kommer bidra till att stärka Trelleborg som regional kärna.

Genom att skapa en ringväg runt kommunen till hamnen kan nya stadsdelar tillskapas och barriären till vattnet försvinna. Detta skulle medföra stora möjligheter för kommunen att tillskapa attraktiva bostäder och möjligheter för verksamheter att tillskapas i ett kollektivtrafikhärläge.

Strukturplan, MalmöLundregionen

NÄRINGSLIVET I TRELLEBORG

LÄS MER

Rapporten *Ett konkurrenskraftigt näringsliv i Trelleborg*, som togs fram 2018 inom projektet Flerkärnighet för ökad tillväxt i Skåne/Trelleborg som tillväxtmotor i sydvästra Skåne.

Antal utpendlare 2017 från

Trelleborgs kommun till:

Malmö 5869

Vellinge 1024

Lund 667

Svedala 638

Öresundsregionen 385

Burlöv 253

Skurup 245

Ystad 232

Antal inpendlare 2017 till

Trelleborgs kommun från:

Malmö 1411

Vellinge 679

Svedala 304

Skurup 275

Lund 152

Ystad 136

Staffanstorps 74

Trelleborgs strategiska läge har haft stort inflytande på näringslivet. Trelleborgs hamn är Sveriges näst största hamn med stora godsmängder som passerar varje dag. Även passagerartrafiken till och från kontinenten är betydande. Logistiknäringen är viktig för Trelleborg och hamnen har goda förutsättningar att vara ett nav för rederier, transport- och speditörsföretag.

Kommunen har tillgång till god väg- och järnvägsinfrastruktur. Staden har en tradition av industriell kultur och har ett centralt läge på den skånska bördiga sydkusten. Här finns möjligheter för nygamla näringsgrenar inom livsmedelsförsörjning samt energiproduktion.

Flera multinationella företag finns representerade i Trelleborg, till exempel Trelleborg AB, Metso Minerals AB och Flint Group Sweden AB. Livsmedelssektorn, framförallt primärnäringarna men även förädlingen har goda förutsättningar i Trelleborg. Trelleborgs kommun är den kommun i Sverige som har störst andel produktiv jordbruksmark och av tradition har spannmålsodlingen och sockerbetso- dlingen varit stor. Trelleborg har också av tradition en stark närvaro av tillverkningsindustri. Mekaniska verkstäder och många viktiga underleverantörer till de multinationella företagen finns i Trelleborg. Kommunen har även flera aktörer inom entreprenad och inom byggsektorn.

STRUKTUROMVANDLING

En jämförelse av vilka branscher som har vuxit respektive minskat i antal arbetstillfällen mellan år 2008 och 2016 indikerar att Trelleborg har genomgått en strukturomvandling från de traditionellt starka näringarna tillverkning, handel, transport och magasinering till en ökad andel av byggverksamhet, företagstjänster, utbildning, vård och omsorg.

De största branscherna sett till antalet arbetstillfällen är inom utbildningsväsen- det (1858 personer 2016), byggindustrin (1391 personer 2016) samt inom hälsa- och sjukvård (1205 personer 2016).

ARBETSTILLFÄLLEN

Sysselsättningsgraden i Trelleborg är högre än i Skåne generellt och i nivå med riket. Både antalet sysselsatta och befolkningen i förvärvsarbetande ålder i Trelleborg har ökat sedan millennieskiftet.

Jämfört med andra regionala kärnor i Skåne har Trelleborg en högre relativ sysselsättning inom byggindustri, gummi- och plastindustri samt transport och magasineringsföretag. Andra regionala kärnor har mer av exempelvis hotell och restauranger, parti- och provisionshandel samt konsulter med olika inriktning (data, juridik, ekonomi, med flera).

Moderna tjänstenärings- och underrepresenterade i Trelleborg. Det gäller exempelvis företagstjänster liksom kunskapsintensiva tjänster som tekniska, juridiska och ekonomiska konsulter. Underrepresenterade är också andra typer av tjänster som riktar sig mot privatpersoner som handel, hotell och restaurang, enheter för kultur, nöje och fritid och personliga tjänster. En brist på dessa tjänster kan hämma attraktiviteten och tillväxtförutsättningarna, men de är beroende av ett tillräckligt stort marknadsunderlag.

När det gäller utvecklingen av sysselsättning i Trelleborg finns det anledning att skilja på natt- respektive dagbefolkning. Med nattbefolkning avses de som bor i kommunen medan dagbefolkningen är arbetstillfällena i Trelleborg. Trelleborg har haft en god tillväxt av sysselsatta boende i kommunen men däremot en svag utveckling av arbetstillfällen det senaste decenniet.

ARBETSPENDLING

En betydande arbetspendling sker ut från kommunen. Den överlägset viktigaste pendlingsrelationen är med Malmö. Denna pendling går i båda riktningar, men utpendlingen är klart störst och Trelleborg har ett underskott på över 4 000 pendlare gentemot Malmö.

NÄRINGSKLIVET I TRELLEBORG 2035 forts.

UTBILDNING

Utbildningsnivån är förhållandevis låg i Trelleborg relativt övriga kommuner i sydvästra Skåne. Samtidigt har tillväxten i antal invånare med eftergymnasial utbildning det senaste decenniet varit relativt god.

Av befolkningen i Trelleborg mellan 20-64 år hade år 2016 14,0 procent högst en grundskoleutbildning, 53,9 procent hade högst en utbildning på gymnasienivå, 13,7 procent hade högst en kort högskoleutbildning på mindre än 3 år medan 16,1 procent hade en lång högskoleutbildning och 0,3 procent hade en forskarutbildning.

Med de förbättrade kommunikationerna i form av Pågatåg och utbyggnaden av E6:an till motorväg finns goda förutsättningar för en ökad pendling. Detta utökar arbetsmarknaden för Trelleborg och ger nya möjligheter för företagens kompetensförsörjning. Samtidigt finns det ett egenvärde i att efterfrågad arbetskraft också bor i Trelleborg. När det gäller den eftergymnasiala utbildningen så krävs denna inom de kunskapsintensiva näringarna. Dessa är underrepresenterade i Trelleborg, dels på grund av närheten till MalmöLundregionen, men också för att det finns relativt få högutbildade som bor i kommunen.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Trelleborg kan erbjuda goda förutsättningar för både företag och medborgare. Det geografiska läget med väl utvecklade kommunikationer och närheten till hav, stränder och levande landsbygd skapar stora möjligheter. Närheten till en storstadsregion innebär att kompetensförsörjning underlättas och att den regionala kundbasen är god för många näringsgrenar.

Satsningarna på Kuststad 2025 med ett Business center är viktiga satsningar för att utveckla kommunen och näringslivet. Utöver Kuststad 2025 planerar kommunen för att förtäta staden för att kunna erbjuda attraktiva stationsnära möjligheter till boende, kontor och verksamheter samt att det finns väl fungerande industrimark med goda kommunikationer. Läs mer om utvecklingen om utvecklingen av BCT och industrimark i avsnittet om verksamhetsområden.

För att förbättra möjligheten att studera efter gymnasiet samt för näringslivet att hitta rätt kompetens vill Trelleborg kommun utreda möjligheten för att förlägga högre utbildning till kommunen. I arbetet med Sjöstaden kommer plats för ett eventuellt framtida campus att skapas.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Trelleborg är en del av stor arbetsmarknad och ska fortsätta dra nytta av det geografiska läget genom att förbättra kommunikationerna.
- Staden ska utvecklas med Kuststad 2025 för att erbjuda attraktiva bostäder och lägen för verksamheter i ett havs- och kollektivtrafiknära läge.
- Staden kommer att växa genom förtätning som kommer att bidra till ökat kundunderlag.
- Utveckla verksamhetsområdena BCT samt Västra verksamhetsområdet.
- Utreda möjligheten för högre utbildning i kommunen.

BEBYGGELSEUTVECKLING

I denna del beskrivs förslag på bebyggelseutveckling för Trelleborgs stad. Kapitlet är uppdelat i underrubrikerna; Utvecklingsstrategi, blandad bebyggelse, handelsområdet, verksamhetsområden, stadskärna, skola samt kultur och fritid.

UTVECKLINGSSTRATEGI FÖR TRELLEBORG 2035

Utvecklingsstrategin för Trelleborg visar övergripande på den framtida utvecklingen fram till år 2035. Den föreslagna bebyggelseutvecklingen utgår från översiktsplanens tre målbilder med tillhörande målstrategier. Nedan presenteras en sammanfattning av den fördjupade översiktsplanens utvecklingsförslag för den fysiska planeringen. I kommande kapitel finns ett utvecklat resonemang för de olika målområdena.

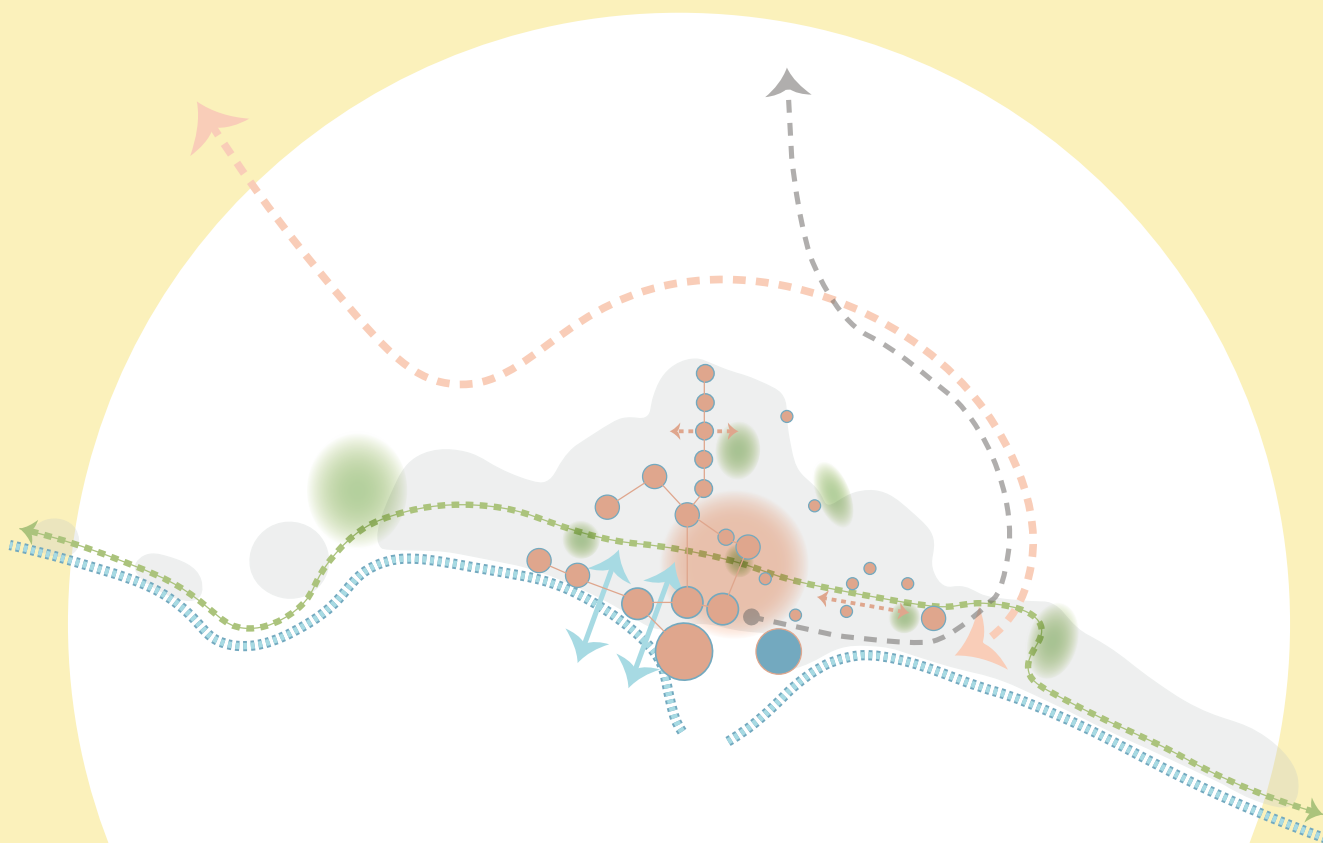
TÄT BLANDSTAD

Kommunens övergripande inriktning är att verka för en tätare, mer sammankopplad och funktionsblandad stad. Detta bidrar till en integrerad stad som nyttjar befintliga resurser mer effektivt samt verkar för en hållbar riktning och ett ökat stadsliv. I översiktsplanen pekas nya områden ut för blandad bebyggelse på i övervägande del redan ianspråktagen mark. De nya områdena ligger i närheten av kollektivtrafik och i lägen med goda förutsättningar för att koppla ihop stadens olika delar.

Den täta blandstaden ger ökade möjligheter för handel, verksamheter, service och kultur. I översiktsplanen föreslås bland annat lokalisering för skolor, kultur- och fritidsområden samt verksamhets- och handelsområden. Ett särskilt fokus har lagts på stadskärnan, arkitekturen och kulturmiljön för att värna om och utveckla stadens unika värden.

SAMMANHÄNGANDE STADSSTRUKTUR

För att bidra till en mer sammanhållen stad ska stadsbyggandet sträva efter att skapa en mer sammankopplad och gångvänlig stad. Genom att skapa stråk och överbrygga barriärer ökar möjligheterna för att röra sig mellan och utforska olika områden och stadsdelar. I översiktsplanen föreslås både nya utbyggnadsområden och nya stråk som ska bidra till att minska barriärerna i staden.

UTVECKLINGSSTRATEGI FÖR TRELLEBORG 2035 forts.

TILLGÄNGLIGGÖRA KUSTEN MED NYA STADSDELAR

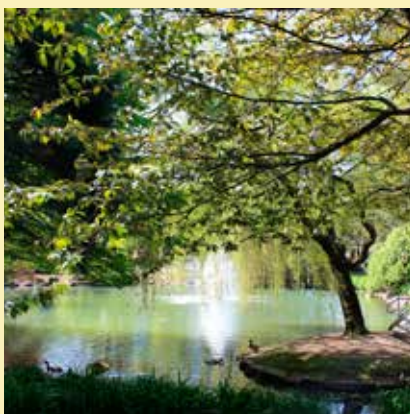
När hamnen flyttar österut vill kommunen bygga ut nya funktionsblandade stadsdelar vid vattnet. Två större områden som kommunen redan har börjat arbeta med att utveckla finns utpekade för blandad bebyggelse, Västra sjöstaden och Sjöstaden. Stadsdelarna ska kopplas samman med den befintliga staden med vattnet och bidra till att höja stadens attraktivitet genom att tillskapa möjligheter för fler bostäder, verksamheter, grönytor, publika målpunkter och offentliga miljöer.

GRÖNA OCH BLÅA STRUKTURER

Utvecklingen av de gröna och blå värdena är central när staden förtätas. I översiktsplanen pekas olika stadsdelsparker och naturområden ut samt hur dessa kan kopplas till varandra och till kusten. Även möjligheter för stråk och rekreation längst kusten föreslås.

INFRASTRUKTUR

I översiktsplanen föreslås ett förändrat trafiksystem i staden för att kunna angöra hamnen österifrån och för att flytta den stora barriär som i dagsläget går genom centrala staden. I anslutning till hamninfarten föreslås även en yta för uppställning för att optimera logistiken kring hamnen.

B LANDAD BEBYGGELSE

Flertalet av stadens områden består idag av endast bostäder samtidigt som andra i huvudsak innehåller verksamheter. Något som innebär att betydande delar av stadens miljöer är folktomma antingen under dagen eller kvällen. Ett antal av stadens delar saknar även viktiga kopplingar till kringliggande områden och kan därmed upplevas som segregerade från övriga staden.

Kommunens övergripande inriktning är att verka för en tätare, mer sammankopplad och funktionsblandad stad. Detta bidrar till en mer integrerad stad som nyttjar befintliga resurser mer effektivt samt verkar för en hållbar riktning och ett ökat stadsliv.

I denna del presenteras förslag till utbyggnadsinriktning för blandad bebyggelse samt viktiga utgångspunkter. Kapitlet knyter an till de tre målbilderna Regional kuststad, Gemensam stad och Kulturstad, och utgår i huvudsak från följande övergripande målstrategier:

- Tillgängliggöra kusten genom att skapa nya havsnära och funktionsblandade stadsdelar
- Aktivt möta klimatförändringarna och skapa ett långsiktigt robust samhälle
- Bygga tät blandstad nära befintlig service och kollektivtrafik
- Skapa en integrerad och sammanhängande stadsstruktur
- Utvecklas till en hälsosam stad som inbjuder till möten, rörelse och aktivt kulturliv.

FÖRUTSÄTTNINGAR

BOSTÄDER

BEHOV AV BOSTÄDER

En väl fungerande bostadsmarknad med ett långsiktigt hållbart bostadsbyggande är en viktig förutsättning för stadens tillväxt. För att bibehålla och öka stadens attraktionskraft behövs en bostadsproduktion som skapar ett blandat utbud av bostäder och främjar befolkningsutvecklingen.

Antal bostäder

Trelleborgs kommun har sedan flera år en positiv befolkningsutveckling och den har varit särskilt hög de senaste åren (bortsett från 2018 då ökningen minskade något). Befolkningsökningen beror på positiv inflyttning till kommunen, både från utlandet och inrikes. Senaste åren är det särskilt inflyttning från andra kommuner inom regionen som har ökat. Samtidigt som kommunens befolkning har ökat har bostadsbyggandet i kommunen varit lägre än vad befolkningsökningen har motiverat de senaste 15 åren.

Under 2018 tog kommunen fram ett bostadsförsörjningsprogram. Programmet är vägledande för bedömningar i översiktsplanen gällande bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet samt synliggör det behov av förändringar som kan behöva ske inom den arealplanering som görs i översiktsplanen. I bostadsförsörjningsprogrammet preciseras det framtida bostadsbehovet fram till 2028. Fram till dess uppskattas behovet av nya bostäder i kommunen till cirka 2 600-2 700 nya bostäder, vilket motsvarar cirka 225 bostäder per år. I staden bedöms behovet vara strax över 2 000 bostäder.

Den fördjupade översiktsplanen har ett längre tidsperspektiv, fram till år 2035, än bostadsförsörjningsprogrammet, vilket innebär att behovet av antalet bostäder har justerats till denna handling. Istället för ett behov av strax över 2 000 bostäder beräknas behovet av bostäder fram till 2035 vara cirka 3 300 bostäder i staden. Bedömningen av behovet har utgått från kommunens befolkningsprognos.

Typ av bostäder

För att Trelleborg ska möta behovet och efterfrågan på bostäder för befintliga och nya invånare behöver det i kommunen finnas en variation av hustyper och upplåtelseformer. Trelleborg bör bidra till en ökad mångfald i bostadsbeståndet genom en inriktning mot såväl nyproduktion som förändringar i det befintliga beståndet som breddar utbudet i närområdet. Särskild uppmärksamhet måste ägnas arbetet med att underlätta för de grupper som av olika anledningar har svårt att få tillgång till egen bostad. Det kan bland annat handla om att man är ny på bostadsmarknaden och möjligtvis saknar kötid i bostadskön, fast inkomst eller referenser. Särskilt svårt att tillgodose sitt behov av bostäder har unga vuxna, nyanlända samt hushåll som har stora problem med att lösa sin bostadssituation själva och är i behov av särskilda insatser från socialtjänsten för att kunna få en bostad.

Trelleborg har fått ett särskilt stort beräknat bostadsunderskott inom åldersgruppen unga vuxna de senaste åren. Många inom denna grupp har ofrivilligt tvingats bo kvar hemma. Den ökade invandringen till Trelleborgs kommun har även bidragit till att de ekonomiskt svaga hushållen har växt och att behoven av hyreskontrakt ökat.

En annan grupp vars bostadsbehov är viktigt att uppmärksamma är äldre. Äldre kommer framöver att utgöra en allt större del av befolkningen. För de flesta äldre är nära tillgång till service, trygghet och tillgängligt boende viktigt. Även möjligheten att kunna bo kvar i sitt område kan vara betydande. Äldres behov och ekonomiska förutsättningar kan variera. Därför är det viktigt att bygga boenden i olika prislägen, anpassade för äldre.

För att attrahera fler invånare och för att behålla de som annars hade flyttat är det även betydande att framöver tillskapa boende i bostadsrättsform och ägd form.

Bostadsförsörjningsprogram för Trelleborgs kommun

Trelleborgs kommun har sedan 2018 ett bostadsförsörjningsprogram. Programmet har som syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Bland annat presenteras riktlinjer för hur behovet och efterfrågan av bostäder ska tillgodoses.

Varför arbeta med bostadsförsörjning?

En väl fungerande bostadsmarknad är en grundförutsättning för kommunens attraktivitet och invånarnas välfärd. Tillgång till bra bostäder i rätt lägen är en nyckelfråga för kommunen när befolkningen växer.

FÖRUTSÄTTNINGAR forts.

BOSTÄDER I GÄLLANDE OCH
PÅGÅENDE DETALJPLANER*Obebyggda byggrätter i gällande
detaljplaner*

Uppskattningsvis finns det i Trelleborgs stad obebyggda byggrätter motsvarande strax över 700 bostäder. Cirka 200 av dessa kan byggas på lucktomter eller i mindre ej helt utbyggda småhusområden. Flertalet av lucktomterna berörs av detaljplaner av äldre datum. I huvudsak kan lucktomterna byggas ut i gällande detaljplan, men sannolikt kommer ett framtida intresse finnas för ändring av ett antal av detaljplanerna. Till exempel för att utöka tillåten exploateringsgrad. Resonerande, cirka 500 bostäder, möjliggörs i fem relativt nyligen antagna detaljplaner: en antogs under 2013, tre under 2017, en 2018 och en 2019.

Pågående detaljplaner

I Trelleborgs stad pågår arbete med sju detaljplaner för bostäder, DP 223 Stuckatören, DP 233 Del av Västervång, DP 234 Signalen 19 och 20, DP 234 Signalen 19 och 20. DP 240 Kyrkoköpinge 20:46 och 15:16. DP 243 Innerstaden 3:77, DP 241 Kiosken 1 samt DP 245 Östervång 1:78 och 1:83, i vilka det planeras för totalt cirka 830 bostäder.

Detaljplan

I en detaljplan reglerar kommunen hur mark och vatten ska användas och hur bebyggelsen ska se ut. Detaljplan ger en byggrätt åt fastighetsägaren.

Obebyggd byggrätt

Obebyggd byggrätt är detaljplanlagd mark avsedd för bostadsändamål som inte tagits i anspråk för det planerade ändamålet.

TECKENFÖRKLARING

- PÅGÅENDE DETALJPLAN
- PLANLAGT EJ UTBYGGT/ LUCKTOMTER

VÄSTRA TRELLEBORG

TECKENFÖRKLARING

- PÅGÅENDE DETALJPLAN
- PLANLAGT EJ UTBYGGT/ LUCKTOMTER

ÖSTRA TRELLEBORG

FÖRUTSÄTTNINGAR forts.

TÄTHET

Det finns en hög korrelation mellan städernas struktur och människors transportbeteende, vilket har konstaterats i en lång rad studier. Tätheten bidrar till närhet och att avstånden därmed krymper, att människor kommer närmare varandra och att antalet urbana verksamheter och serviceutbudet ökar. Med kortare avstånd krävs kortare transporter, vilket innebär att en hög täthet leder till betydligt färre resor med bil och en högre andel till fots, cykel eller med kollektivtrafik. På så vis finns en direkt korrelation mellan städernas täthet och den energiförbrukning som är kopplat till transporter.

För en hållbar stadsutveckling menar UN HABITAT (FN:s boende- och bosättningsorgan) att en lägsta befolkningstäthet bör vara 150 invånare per hektar. Här menar man att det finns ett tröskelvärde för när en stads täthet blir tillräckligt hög för att vara attraktiv för gående och cyklister och för att skapa ett bra befolkningsunderlag för kollektivtrafiken.

Det finns många olika sätt att beräkna täthet och resultatet kan variera beroende på hur området avgränsas. De mest förekommande avgränsningarna är på kvartersnivå eller för hela stadsdelar. Idag varierar tätheten inom stadens olika

delområden (se karta på nästa sida). Stadens minst befolkningstäta delområden är Kurland och Skåre samt Österjär och Gislövs läge med strax under 10 invånare per hektar. Den låga tätheten beror på att områdena i huvudsak består av glesa villakvarter. Det mest befolkningstäteste delområdet är Innerstaden, vilket även är det område i staden som har störst blandning av flerbostadshus och småhus.

Inom varje delområde finns det emellertid stora skillnader i täthet. I områden som Västerjär, Östervång och Mellanköpinge som i sin helhet har en låg täthet finns det ett antal bostadsområden med en täthet på över 80 invånare per hektar. I stadens mer centrala delar, som i huvudsak utgörs av tät kvartersbebyggelse, finns flertalet områden med en täthet på över 150 invånare per hektar.

För att kommunen framöver ska gå mot en mer hållbar riktning och öka sin attraktionskraft är det av stor vikt att förtäta befintliga bebyggelseområden samt sträva efter en hög täthet inom nya utbyggnadsområden. I flertalet av kommunens pågående stadsbyggnadsprojekt i staden uppnås redan en hög täthet som följer UN HABITAT:s rekommendationer. Sådana projekt är bland annat Övre och stadsparkskvarteren, Hyveln, Herkules, och Båvern.

Varför bygga tätt?

- Effektivt marknyttjande.
- Minskade kostnader för offentlig service; vatten och avlopp, vägar, transporter, skola etc.
- Ökat underlag för service
- Skapar socialt kapital; många mötespunkter, bidrar till blandning
- Ökat underlag för kvalitativa och befolkade allmänna platser
- Energieffektivt och minskar utsläppen

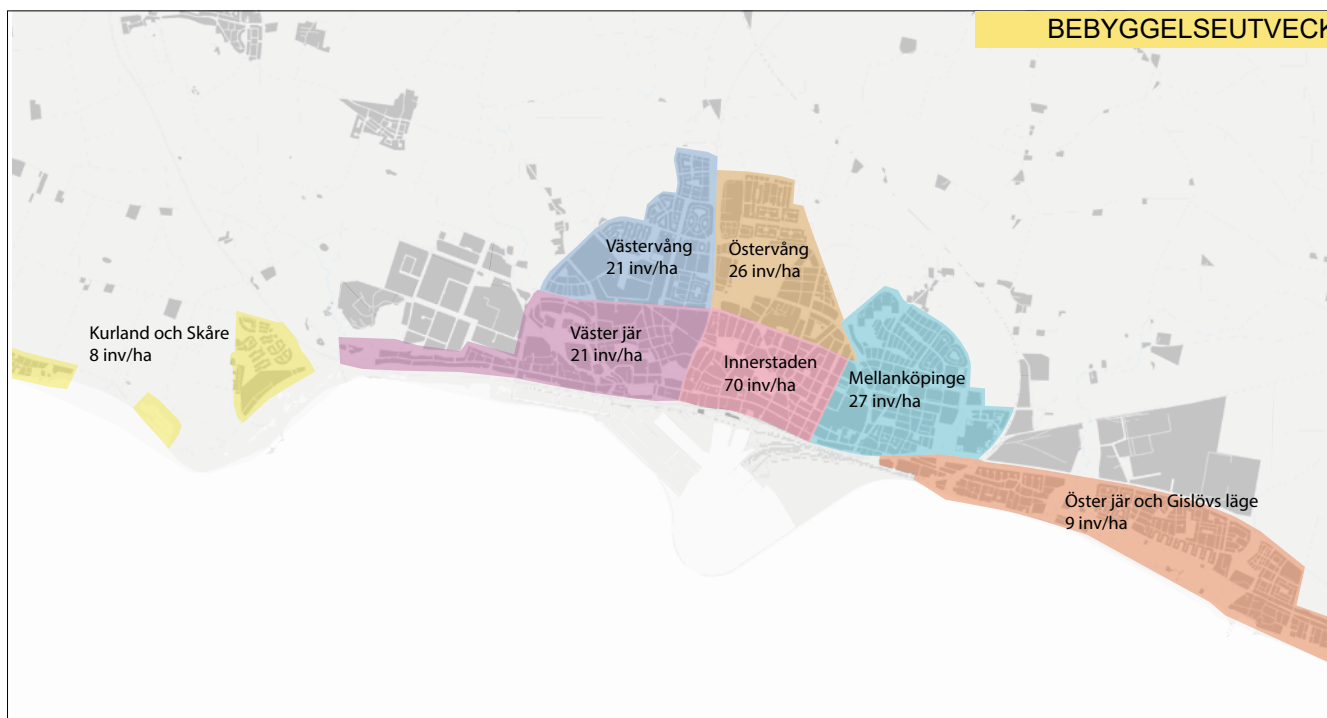
Generell bebyggelsestäthet inom olika bebyggelsekategorier i Trelleborg

- Gles småhusbebyggelse (friliggande villor) 7-10 bostäder/ha (20-30 inv/ha)
- Tät småhusbebyggelse (friliggande villor, radhus och grupphus) 10-15 bostäder/ha (30-40 inv/ha).
- Medelhög öppen bebyggelse 20-40 bostäder/ha (40-80 inv/ha)
- Sluten stadsbebyggelse >60 bostäder/ha (>120 inv/ha).

Förtätning

Förtätning handlar om att komplettera med värden och kvaliteter som skapar en bra livsmiljö samt att tillskapa en högre exploateringsnivå. Förtätning kan bland annat ske genom nybyggnation (exempelvis på så kallade lucktomter) eller genom att bygga till.

Kartan visar befolkningstätheten i stadens olika delområden. Delområdenas avgränsning har anpassats efter bebyggelsestrukturen.

Kartan visar områden i staden med en befolkningstäthet på över 50 invånare per hektar. Färgskalan går från gult till rött. Inom gula områden är tätheten 50-80 inv/ha och inom röda fler än 150 inv/ha.

FÖRUTSÄTTNINGAR forts.

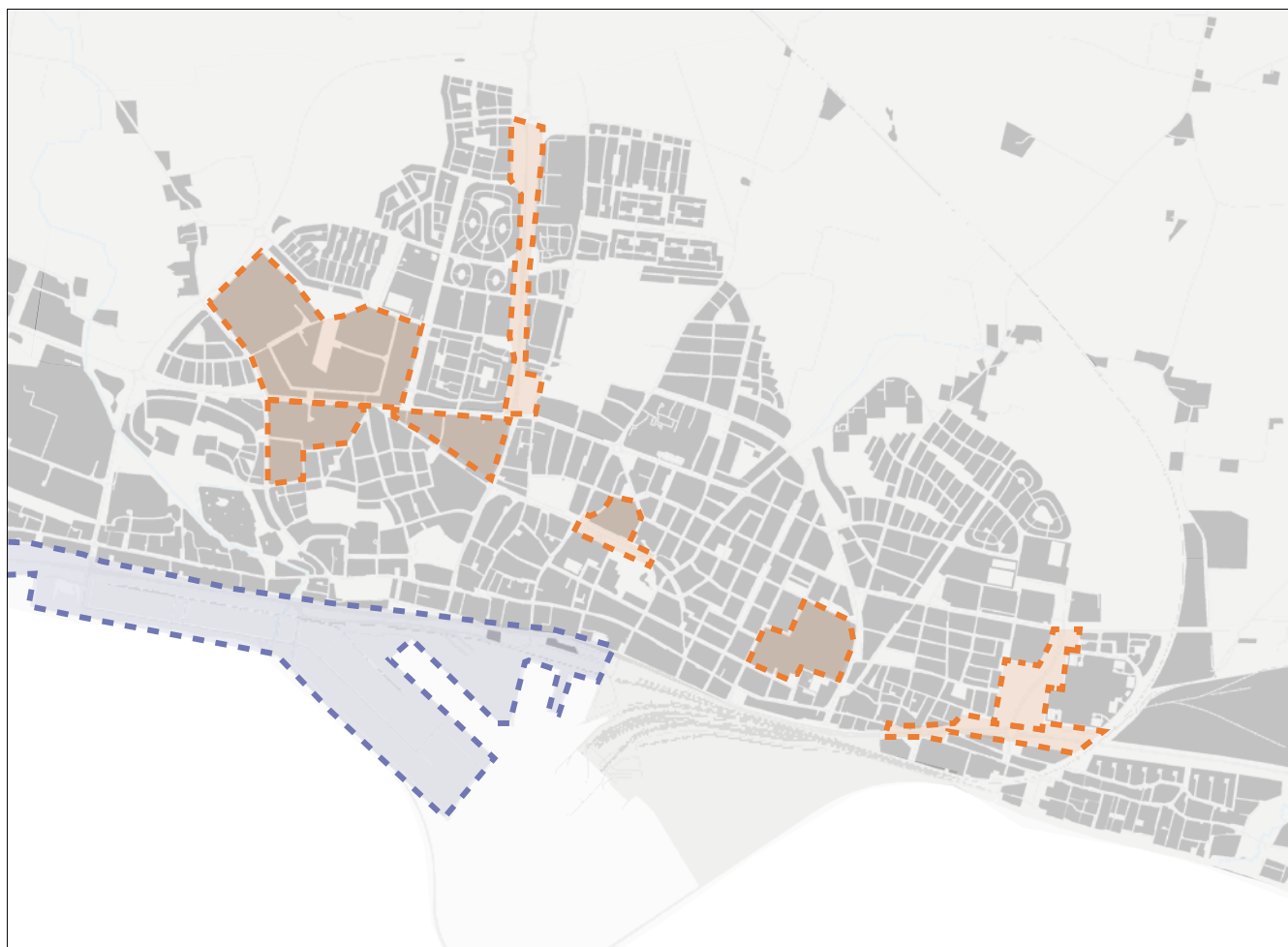
SAKNADE STADSKOPPLINGAR OCH STRÅK

För att bidra till en mer sammanhållen stad behöver stadsbyggande sträva efter att skapa en sammankopplad och gångvänlig stad. Att skapa möjligheter för människor att röra sig mellan olika stadsdelar och inte enbart i den egna stadsdelen, genom att utveckla stråk och överbrygga barriärer, är därmed centralt för att uppnå en socialt hållbar stad. I stadens centrala delar finns en relativt

finmaskig kvarterstruktur som med sin småskaliga gatustruktur integrerar omkringliggande områden med varandra. I flera av stadens delområden finns det dock stora barriärer i form av järnväg, större vägar, parker och områden med verksamheter (som ibland även är inhängnade).

För att integrera stadens olika områden och överbrygga barriärer behövs det fler trygga gång- och cykelvänliga stråk som sammankopplar gatunätet. I vissa fall är barriäreffekten mellan olika bostadsområden så betydande att de skulle behövas

vävas ihop med nya kopplingar via tillskapande av ny bebyggelse. Sådana barriärer i staden utgörs idag i huvudsak av större verksamheter eller större vägar som omges av grönområden (se karta nedan). För att uppnå kommunens målsättning att skapa en integrerad och sammanhängande stadsstruktur behöver flera av dessa barriärer överbryggas.

Orangemarkerade områden representerar områden som idag utgör så betydande barriärer mellan olika bostadsområden att de behöver, för att sammankoppla stadens stråk och gatunät, vävas ihop med nya kopplingar via tillskapande av ny bebyggelse. Blått område utgör en tydlig barriär mot havet. Dessa skulle särskilt behöva prioriteras för att skapa en mer integrerad och sammanhängande stadsstruktur.

FÖRUTSÄTTNINGAR forts.

Fagerängen

Bostadsområdet Fagerängen avskiljs från övriga staden utav större vägar, park och impedimentytor.

Övre och stadsparkskvarteren

Bebyggelseprojekt som bland annat syftar till att låka ihop centrala Trelleborg genom att tillskapa nya stadskopplingar.

Väg 108, Lundavägen

Väg 108 karakteriseras av en bred väg med dike, väggren och större impedimentytor. Med sina få korsningspunkter utgör vägen en betydande barriär mellan områdena Västervång och Östervång.

Phyllatterion

Phyllatterion-området är omgärdat av bostadsområden och bryter av närliggande stråk och kopplingar.

BARRIÄR MOT HAVET

Trelleborgs stad skärmas idag av från havet av hamnens instängslade områden och infarten för hamntrafik. Från centralstationen skymtar man havet cirka 50 meter bort bakom höga staket.

FÖRUTSÄTTNINGAR forts.

STADENS BLANDNING

En stor blandning av olika funktioner bidrar till en hög robusthet och en mer integrerad och flexibel stad. På så sätt skapas förutsättningar för att möta en varierande efterfrågan över tid samt för att skapa områden som är befolkade större delar av dygnet och därigenom ger förutsättningar för stadsliv, ökad säkerhet och trygghet.

Trelleborgs kommun har som målsättning att bygga en tät blandstad. Det är ofta den traditionella staden som står som fö-

rebild för blandstaden, vilken har utvecklats under mycket lång tid. Blandstaden gynnas av just en organiskt framväxande stad. I modern tid har planeringen istället utgått från att separera användningar i skilda områden. Markanvändningen har därför i allt större utsträckning kommit att bestå av bostadsområden, industriområden, handelsområden etcetera med byggnader som separeras av naturmark, skyddszoner, landsvägar och trafikleder.

STADENS BLANDNING IDAG OCH FRAMTIDA POTENTIAL

Blandningen av funktioner och bostäder

ser väldigt olika ut i stadens delar, vilket även innebär att förutsättningar för blandad bebyggelse varierar. Stora delar av staden har byggts utifrån tankesättet om funktionsuppdelning. Detta går att skönja i stadens större renodlade villa- och radhusområden samt verksamhetsområden. Att uppnå blandad bebyggelse inom sådana homogena områden kräver lång tid. Utvecklingen av dessa bör därmed inom översiktsplanens tidsperspektiv utgå från att komplettera områdena med nya funktioner (så som bostadstyper och service) och således successivt öka variationen.

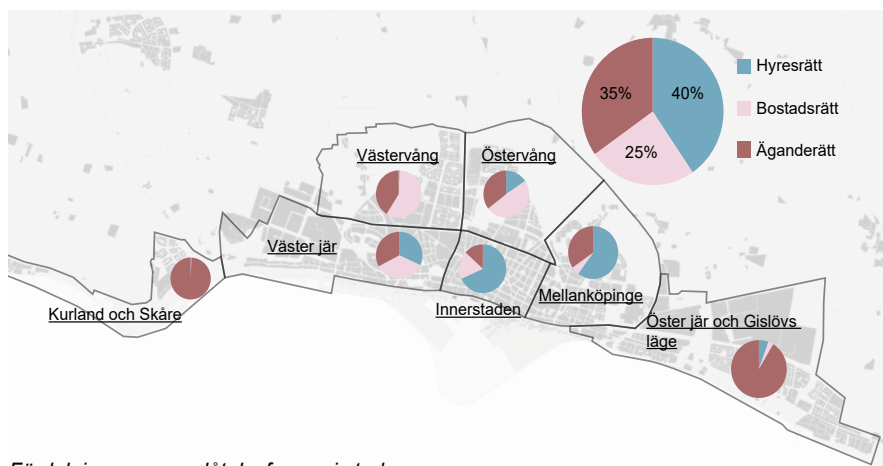
Kännetecknen för tät blandstad

Form

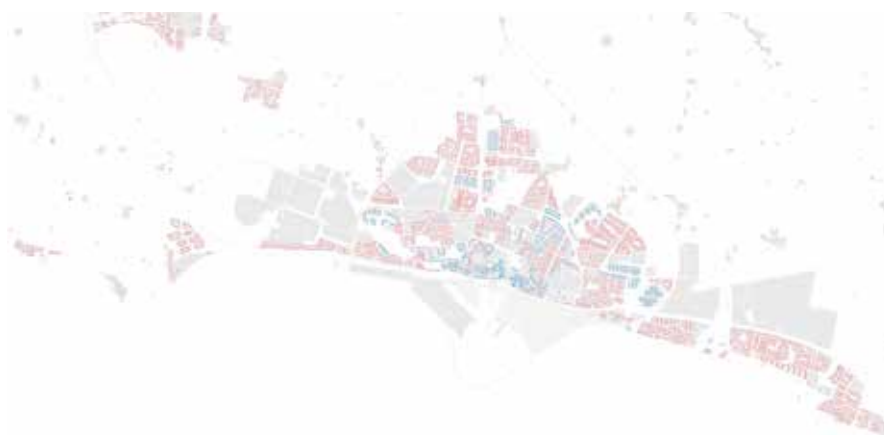
- Flera fastigheter per kvarter
- Lokaler för olika funktioner i bottenvåningar
- Tydliga gaturum med hög entréthet mot gatan
- Tydligt definierade torg, platser och parker

Innehåll

- Blandade funktioner per kvarter - bostadstyper, upplåtelseformer, arbetsplatser, handel, kultur och service etc.
- Flera trafikslag i gaturummet

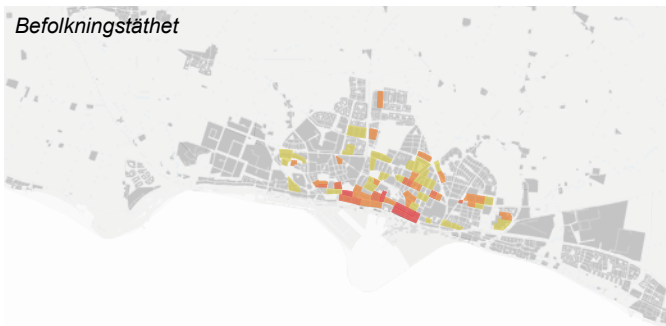
Fördelningen av upplåtelseformer i staden.

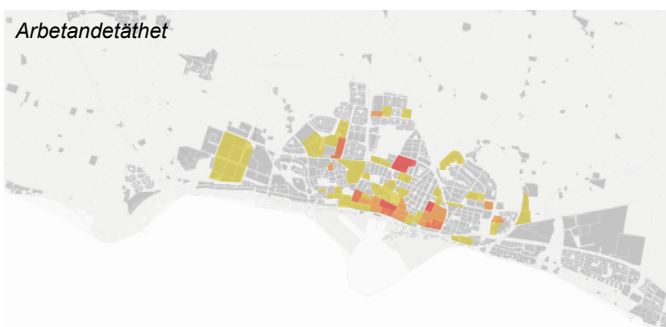
Fördelningen av flerbostadshus (blå byggnader) och småhus (vinröda byggnader) i staden.

FÖRUTSÄTTNINGAR forts.

I Trelleborgs stad är det i huvudsak i de centrala delarna som det finns en blandstadskaraktär med en blandning av funktioner (se kartor till höger). Detta är även stadens mer befolkningstäta delar. Antalet människor som rör sig i stadsmiljön är en avgörande förutsättning för bland annat en levande och stabil handel. Det område som idag kännetecknas av en särskilt hög funktionsblandning är stadens absolut mest centrala delar (se rödmarkerat område i kartan nedan). Inom och i närheten av detta område finns det en stor potential att utveckla och utvidga den täta blandade bebyggelsen.

Områden i staden med en befolkningstäthet på över 50 invånare per hektar. Färgskalan går från gult till rött. Inom gula områden är tätheten 50-80 inv/ha och inom röda fler än 150 inv/ha.

Områden i staden med en arbetandestäthet på över 10 arbetande per hektar. Färgskalan går från gult till rött. Inom gula områden är tätheten 10-30 arb/ha och inom röda fler än 80 arb/ha.

Område som idag kännetecknas av en stor blandning av funktioner. Området har en tydlig stadskärnekaraktär och utgör den befintliga stadskärnan (se avsnitt Stadskärnan för en mer ingående beskrivning).

FÖRUTSÄTTNINGAR forts.

KOMMUNALT
MARKINNEHAV

Att äga mark är ett betydelsefullt verktyg för kommunen för att kunna bedriva en aktiv utveckling av staden. Om kommunen äger mark kan kommunen sluta avtal med en byggherre om att överlåta marken genom en så kallad markanvisning, det vill säga en överenskommelse mellan en kommun och en byggherre som ger byggherren ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av ett visst kommunägt markområde för bebyggande. I markanvisningsavtal kan kommunen exempelvis reglera och ställa krav på upplåtelseform, storlek och utformning av bostäderna. Detta innebär att kommunen genom att sälja, byta eller hyra ut mark kan främja ett bostadsbyggande som ligger i linje med kommunens

mål och behov. Det är därför viktigt att det kommunala markinnehavet förvaltas långsiktigt och anpassas i enlighet med den strategiska planeringen, till exempel genom att bedriva strategiska markförvärv.

Trelleborgs kommuns markinnehav ligger till största del i Trelleborgs stad. Den kommunala marken ligger i huvudsak i stadens ytterkanter. Mark som ägs i övriga delar av staden är främst allmän platsmark eller mark för kommunal service. I de centrala delarna äger kommunen ett större obebyggt område med goda förutsättningar för förtätning i form av Övre.

UTVECKLINGSFÖRSLAG

STÄLLNINGSTAGANDEN

Val av nya utbyggnadsområden har utgått från följande inriktningar:

- Tillgängliggöra kusten genom att skapa nya havsnära och funktionsblandade stadsdelar
- Skapa nya viktiga stråk och stadskopplingar för att läka samman stadens olika delar och bygga en mer sammanhållen stad.
- Bygga tät blandstad nära befintlig service och kollektivtrafik
- Utvecklas till en hälsosam stad som inbjuder till möten, rörelse och aktivt kulturliv.

I den fördjupade översiktsplanens markanvändningskarta föreslås områden för ny blandad bebyggelse samt förtätning inom befintlig bebyggelse. Utpekade områden för ny blandad bebyggelse utgörs av större utbyggnadsprojekt som är i behov av att behandlas i ett helhetsperspektiv vid kommande planering. Förtätning inom befintlig bebyggelse består i huvudsak av mindre kompletteringar i staden. Även områden som mestadels består av villor inkluderas. I sådana områden syftar planeringsinriktningen till att möjliggöra för kompletterande funktioner, såsom ett mer varierat bostadsbestånd eller ett bredare serviceinnehåll.

I stadens mer centrala och kollektivtrafikstarka delar eftersträvas en mer uttalad funktionsblandning (funktionell, social och estetisk blandning). Detta innebär att det inom samma kvarter ska eftersträvas en variation av bostäder, verksamheter och byggnader.

I föreslagna områden för ny blandad bebyggelse finns en beredskap för totalt cirka 5 500 bostäder (då är endast delar av Sjöstaden är inräknat). Utöver dessa möjliggörs det även för 500 bostäder inom nyligen antagna detaljplaner (se avsnitt Gällande och pågående detaljplaner) samt finns det en stor potential för mindre förtätningar inom befintlig bebyggelse.

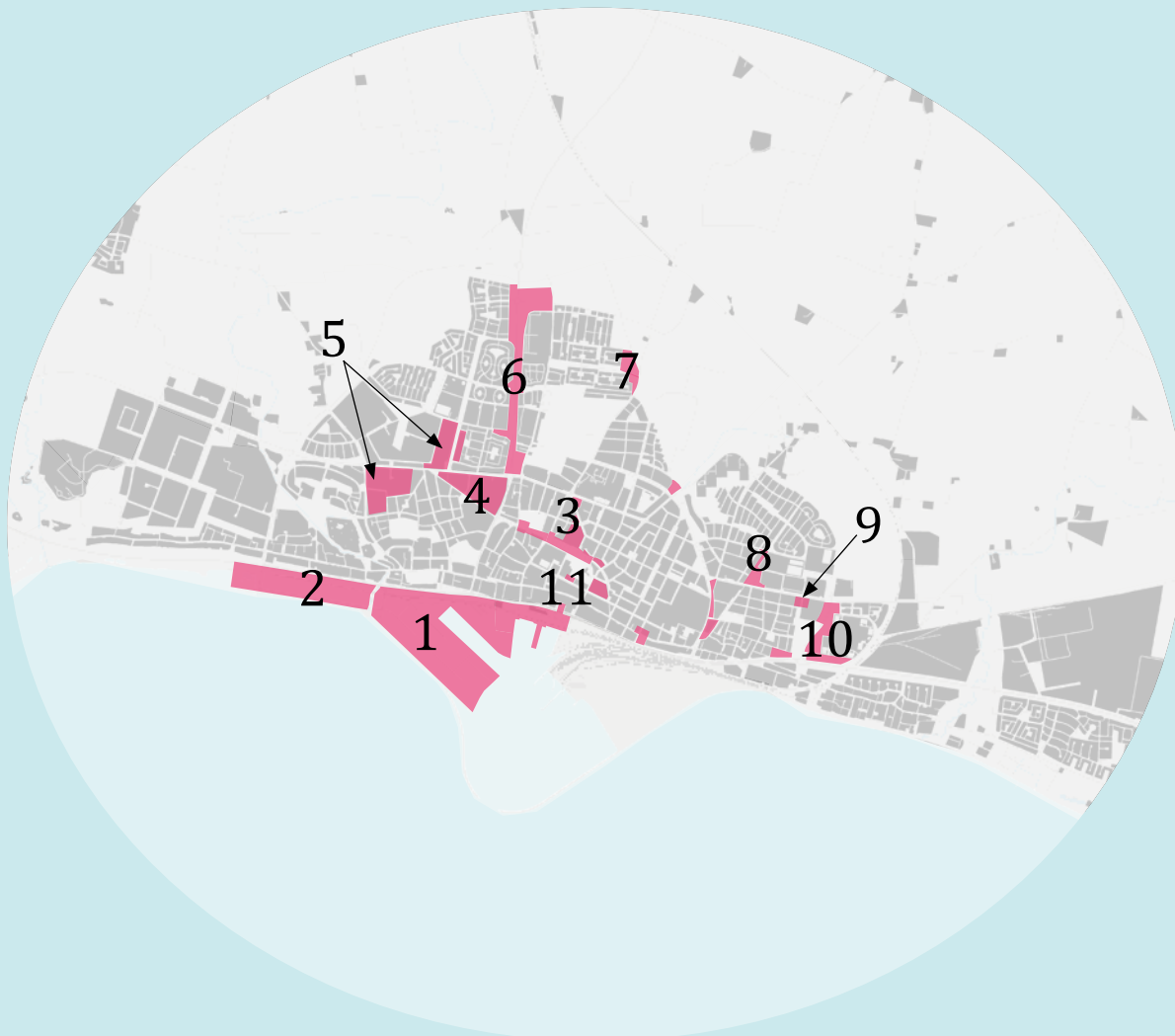
Behovet av bostäder i förhållande till utpekade utbyggnadsområden

Utpekade utbyggnadsområden medger en högre kapacitet av nya bostäder än kommunens beräknade bostadsbehov. Det högre antalet är rimligt eftersom det finns flertalet faktorer som kan påverka utbyggnaden av områdena, till exempel markägoförhållanden, ekonomi och markens lämplighet. Bland annat är ett antal av utbyggnadsområdena utpekade på mark som idag huvudsakligen används som verksamhetsområde. Därutöver är det även viktigt att det finns ett framtida handlingsutrymme och en valmöjlighet mellan olika områden.

NYA STÖRRE UTBYGGNADSSOMRÅDEN FÖR BLANDAD BEBYGGELSE

Utpekade områden för ny blandad bebyggelse inkluderar nya större förtättningsområden. Förtätning sker i huvudsak på mark som idag innehåller parkering, grönområden och verksamheter. Bebyggelseområdena behöver samordnas med kommunens övergripande utveckling av trafikanätet, framförallt kollektiv-, cykel- och gångtrafik. I utbyggnadsområdena kan det bland annat även finnas behov av plats för olika typer av service, dagvattenhantering, parker, torgbildningar, gröna och blåa stråk samt parkering.

Föreslagna nya områden för blandad bebyggelse utgår särskilt från kommunens inriktningar om att etablera havsnära blandstad samt att skapa nya viktiga stråk och stadskopplingar för att läka samman stadens olika delar och bygga en mer sammanhållen stad. Genom att öka tillgången till bostäder, närhet till andra stadsdelar, service och mötesplatser förbättras inte bara livsvillkoren för de boende det innebär också en ökad attraktivitet på bostadsmarknaden

Utvecklingsområden för blandad bebyggelse

(endast större områden listas nedan)

1. Sjöstaden	8. Förskola, bostäder och handel vid Allmogevägen.
2. Västra Sjöstaden	9. Förtätning inom fastigheten Stuckatören mfl.
3. Övre och stadsparkskvarteren	10. Utveckling av Fagerängen
4. Phylatterion-området	11. Utveckling av stortorget
5. Förtätning längs Hedvägen	
6. Förtätning längs Lundavägen, väg 108	
7. Utveckling av östra Knäckeå	

SJÖSTADEN

När hamnen flyttar österut är kommunens mål att skapa en ny stadsdel som tillvaratar det centrala, havs- och kollektivtrafiknära läget.

Sjöstaden ska vara till för alla, så väl trelleborgare som besökare. Sjöstaden omfattar ett område som är mer än 50 ha stort vilket innebär att plats finns för tillskapa ca 4 000 nya bostäder blandade funktioner så som verksamheter, skolor, grönytor och andra publika målpunkter. Ca 5 km kajkant finns att utveckla för olika offentliga miljöer och stråk.

Stadsdelen ska vara präglad av omsorgsfull arkitektur och gestaltning och ligga i framkant vad gäller hållbarhet, klimatanpassning, ekologiska och tekniska lösningar. Särskild vikt skall läggas på det mest centrala läget vid centralstationen där de två hamnbassängerna når ända in i Trelleborgs framtida stadskärna. Den nya stadsdelen ska relatera till stadens historia, vilket kan innebära att karaktärer, strukturer, formspråk och materialval.

Sjöstaden ingår i projektet Kuststad 2025. Arbete har påbörjats för att ta fram en struktur för området. Kommunen kommer även att påbörja ett arbete med ett planprogram.

Europas

Trelleborgs kommun deltog under 2017 med Sjöstaden i den 14:e upplagan av arkitekttävlingen Europa. Totalt lämnades 28 bidrag in i tävlingen som är öppen för arkitekter under 40 år i hela Europa. Två vinnare utsågs som fick dela på förstapriset; New Sjöstad: Water, walk with me och Pioneers. Båda förslagen innehåller intressanta idéer på hur området skulle kunna utvecklas till en ny stadsdel.

FÖRUTSÄTTNINGAR

En förutsättning för att kunna genomföra utbygganden av Sjöstaden är att hamntrafiken kan ledas till hamnen österifrån. Läs mer om detta i kapitlet om infrastruktur och resande.

I det pågående arbetet med att ta fram en strukturplan för Sjöstaden har flera planeringsaspekter utretts. I ett framtida planarbete behöver flera aspekter belysas och kompletterande utredningar kommer att behöva tas fram. Viktiga frågor att beskriva är bland annat skydd mot framtida havsnivåhöjningar samt översvämningar, bevarandet av värdefulla kulturmiljöer, bebyggelse- och trafikstruktur, vindanalys och teknisk försörjning av området.

VÄSTRA SJÖSTADEN

Längs med infarten till Trelleborg, väster om det befintliga hamnområdet ligger ett gammalt verksamhetsområde som kommunen vill utveckla till en ny stadsdel, Västra sjöstaden. Området består idag av stora lager- och industribyggnader samt handelslokaler. Här finns stor potential för att utveckla Trelleborg i ett vattennära läge och tillskapa den havskontakt som länge saknats.

Ca 1500 bostäder bedöms kunna tillskapas i blandade former vilka kompletteras med förskola, matvarubutik och mindre centrumfunktioner. Tätheten kommer att vara hög men ska ha stor variation i bygghöjder och rumsligheter. Området är ett nytt inslag i staden men ska bygga på vidare på den Trelleborgska stadskaraktären. Viktigt är att skapa kopplingar till närliggande områden och stråk längs kusten och centrum. Området ska utvecklas med allmänna platser av hög kvalitet och god tillgänglighet till havet.

Arbete med att ta fram ett planprogram för hela området har påbörjats och beräknas att kunna samrådats under våren 2020. Syftet med planprogrammet är att visa på viljeriktningen för hur området ska se ut samt i vilken takt området kommer byggas ut.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Flera aspekter behöver utredas eller säkerställas i det kommande planarbetet, bland annat strukturen och karaktären i området samt att kopplingarna och tillgängligheten till staden och havet blir goda.

Andra viktiga förutsättningar som ska utredas i planarbetet är skydd mot framtida havsnivåhöjningar samt översvämningar, dagvattenhantering (inklusive skyfallshantering), risker från trafiken på E6 och hamnen, markens beskaffenhet och markmiljö, naturvärdesinventering, buller- och trafikanalys och vindanalys.

ÖVRE OCH STADSPARKSKVARTEREN

Direkt norr om stadsparken och stortorget ligger området Övre och stadsparkskvarteren som tidigare användas som busstation. I och med att centralstationen återinvigdes (2015) och området inte längre används som busstation vill kommunen utveckla en ny stadsdel.

Runt Övre och stadsparkskvarteren kommer en ny levande del av centrum att växa fram. Den nya stadsdelen ska binda samman intilliggande områden med varandra med en bebyggelse som lever upp till god arkitektur, hög tillgänglighet samt en levande och trygg boendemiljö både inomhus och utomhus. Utvecklingen av området baseras på att vidareutveckla den befintliga stadsstrukturen genom att koppla på viktiga stråk och att bebyggelsens småskaliga karaktär bibehålls.

Ett planprogram för hela området ställdes ut på samråd under oktober och november 2017. Kommunen har efter planprogrammet tagit fram förslag till detaljplaner för de tre första utbyggnadsetapperna. Etapp ett består av området närmst stadsparken och Söderslättsgymnasiet där detaljplanen ska gå ut på granskning. Etapp två och tre består av utbyggnad längs förlängningen av Astrid Lindgrens allé och förlängningen av Gasverksgatan mot generationsparken. Etapper kvar att planlägga är områdena kring Hesekillegatan samt Hedvägen/Skyttsgatan. Totalt kommer området att rymma ca 600-700 bostäder samt lokaler för verksamheter och service.

En viktig del av arbetet består av att utvidga stadsparken för att möjliggöra en större stadsdelspark i centrala Trelleborg. I planerna finns även förslag om en förskola i Generationsparken.

FÖRUTSÄTTNINGAR

I den fortsatta utvecklingen av området är det viktigt att andelen verksamheter kan höjas samt att levande bottenvåningar skapas för att bidra till utvecklingen av en levande blandstad. Övre kommer att bli en del av stadskärnans utvidgning och behöver därför fortsätta vidareutvecklas med den karaktär som stadskärnan har.

Ambitionsnivån för arkitekturen liksom de allmänna platserna ska vara hög. Gårdar, gator och stråk bör utformas med olika former av gröna inslag.

PHYLATTERION-OMRÅDET

Området mellan Bryggaregatan, Hedvägen och Ståstorpsgatan består idag av olika verksamheter och ett mindre antal bostäder. I den sydöstra delen pågår även sanering av marken på grund av markföroreningar. Här finns god tillgänglighet till kollektivtrafik samt finns goda cykelförbindelser. Området föreslås på sikt att utvecklas med blandad bebyggelse vilket skulle kunna bidra till tydligare stråk mellan stadskärnan och nordvästra staden kan skapas.

FÖRUTSÄTTNINGAR

I ett eventuellt framtida utvecklingsarbete av området behöver saneringen av sydöstra delen av området vara en förutsättning för utveckling. Framtida stråk genom området samt stråk till kollektivtrafikhållplatser är viktiga utgångspunkter.

VÄG 108, FÖRTÄTNING LÄNGS LUNDAVÄGEN

Väg 108, som idag är en statlig väg, går genom Trelleborg och delar upp delområdena Västervång och Östervång. Framöver vill kommunen ändra karaktären på vägen från en väg med dike och vägren till en stadsgata med bebyggelse och tätare avstånd mellan korsningspunkterna. Väg 108 utgör i dagsläget en barriär i staden och tanken är bryta ner det storskaliga vägrummet till en mer mänsklig skala och ett ökat samspel mellan olika trafikantgrupper vilket ökar förutsättningarna att röra sig både längs och tvärs gatan för alla trafikslag.

För närvarande pågår planarbeten för den norra delen av vägen. Detaljplan för södra Gränstorp antogs under 2019. Planen möjliggör för ca 100 bostäder i flerbostadshus, radhus och friliggande villor samt en förskola. Arbetet pågår med den angränsande detaljplanen för Västervång nordost där planen medger bostäder (ca 210 st) och centrumverksamhet.

FÖRUTSÄTTNINGAR

I ett fortsatt arbete för resterande del av Lundavägen är det av stor vikt att en struktur för hela området tas fram. Flera aspekter så som buller, dagvattenhantering och kopplingar över Lundavägen behöver utredas.

FÖRTÄTNING LÄNGS HEDVÄGEN

Områdena kring Hedvägen, Lavettvägen och Vannhögsgatan består av verksamheter och ingår idag i Hedvägens handelsområde. Detta område knyter an till Phylatterion-området och föreslås på längre sikt att utvecklas med blandad bebyggelse. Här finns goda möjligheter att i ett kollektivtrafikhärläge bygga vidare på en stadsstruktur samt att möjliggöra för flera kopplingar både till närliggande områden.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Fler aspekter behöver utredas i ett framtida planarbete, bland annat bebyggelsestrukturen med stråk mot staden och kollektivtrafik samt dagvattenhantering.

UTVECKLING AV STORTORGET, DETALJPLAN KIOSKEN

Kommunen har påbörjat ett planarbete som ska utreda möjligheterna att bygga bostäder och centrumverksamhet i anslutning till stortorget. Arbete pågår för att ta fram samrådshandlingar.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Stortorget är en av stadens viktigaste offentliga rum och det är därför av stor vikt att säkerställa de arkitektoniska kvaliteterna samt att bottenvåningarna ska möjliggöra för verksamheter. Det är även viktigt att tillgängligheten till torget samt stadsparken fortsatt blir god för allmänheten.

FÖRSKOLA, HANDEL OCH BOSTÄDER VID ALLMOGEVÄGEN

Planarbete pågår med att förtäta ett område kring Allmogevägen med blandad bebyggelse. Syftet är att förstärka gaturummet längs Engelbrektsgatan och möjliggöra för kompletterande bostadsbebyggelse med möjlighet till centrumfunktioner i bottenplan utmed Engelbrektsgatan samt att möjliggöra för skolverksamhet inom området. Den nya skolverksamheten ska fungera tillsammans med nuvarande verksamhet i angränsande Pilevallskolan. Detaljplanen medger ca 60 bostäder.

UTVECKLING AV ÖSTRA KNÄCKEKÄRR

I nordöstra delen av Trelleborg pågår ett planarbete som ska möjliggöra för bostäder. I dagsläget består det kringliggande området av villabebyggelse och en förskola. I det pågående planarbetet föreslås området kompletteras med 55+ boende (flerbostadshus) och radhus, totalt planeras för ca 55 bostäder.

FÖRTÄTNING INOM FASTIGHETEN STUCKATÖREN m.fl.

Fastigheten Stuckatören mfl ligger längs Hovslagaregatan/Engelbrektsgatan. Här pågår ett arbete för att ta fram en detaljplan för samråd. Området föreslås att förtätas med ca 50-90 bostäder på befintliga parkerings- och impedimentsytor. Även centrumfunktioner kommer möjliggöras.

UTVECKLING AV FAGERÅNGEN

Fagerången är en stadsdel i de östra delarna av Trelleborgs stad. Området består idag flerbostadshus samt småhus och är omgärdat av flera barriärer, bland annat järnvägen och Klövervallsvägen. Fagerången föreslås att utvecklas med sammankopplande bebyggelse, kvalitativa grönstråk och goda förbindelser till centrum för gående och cyklister.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Fler aspekter behöver utredas i ett framtida planarbete, bland annat bebyggelsestrukturen, kompensation av förlorade grönytor och dagvattenhantering.

UTVECKLINGSFÖRSLAG forts.

NYA STRÅK OCH KOPPLINGAR I CENTRALA TRELLEBORG

Föreslagna nya områden för blandad bebyggelse innebär ett antal nya större utbyggnadsområden i centrala Trelleborg. Nya områden som särskilt kommer att påverka bebyggelsestrukturen, och därmed stråken, i centrum är Övre och stadsparkskvarteren samt Sjöstaden,

vilka även planeras i anslutning till den befintliga stadskärnan.

De stråk som utgör de viktigaste och mest befolkade stråken idag i centrala Trelleborg är Österbrogatan, Hamngatan, som leder till centralstationen och Algatan, som är ett gångtrafikprioriterat stråk med ett relativt rikt utbud av urbana verksamheter. Förutom dessa utgör även Valldammsgatan, Nygatan och C-B-Friisgatan (delvis gångprioriterat stråk) viktiga stråk.

Befintliga stråk

Röda linjer representerar särskilt starka gångstråk. Kartan är utarbetad utifrån konsultbolaget Spacescapes analys av gångflöden i Trelleborg. Kommunen har i efterhand lagt till två nya viktiga stråk som saknades i Spacescapes analys, Valen och Olof Palmes plats. Lasarettet utgör en stor arbetsplats vilket påverkar mängden gångflöden lokalt i kartan.

UTVECKLINGSFÖRSLAG forts.

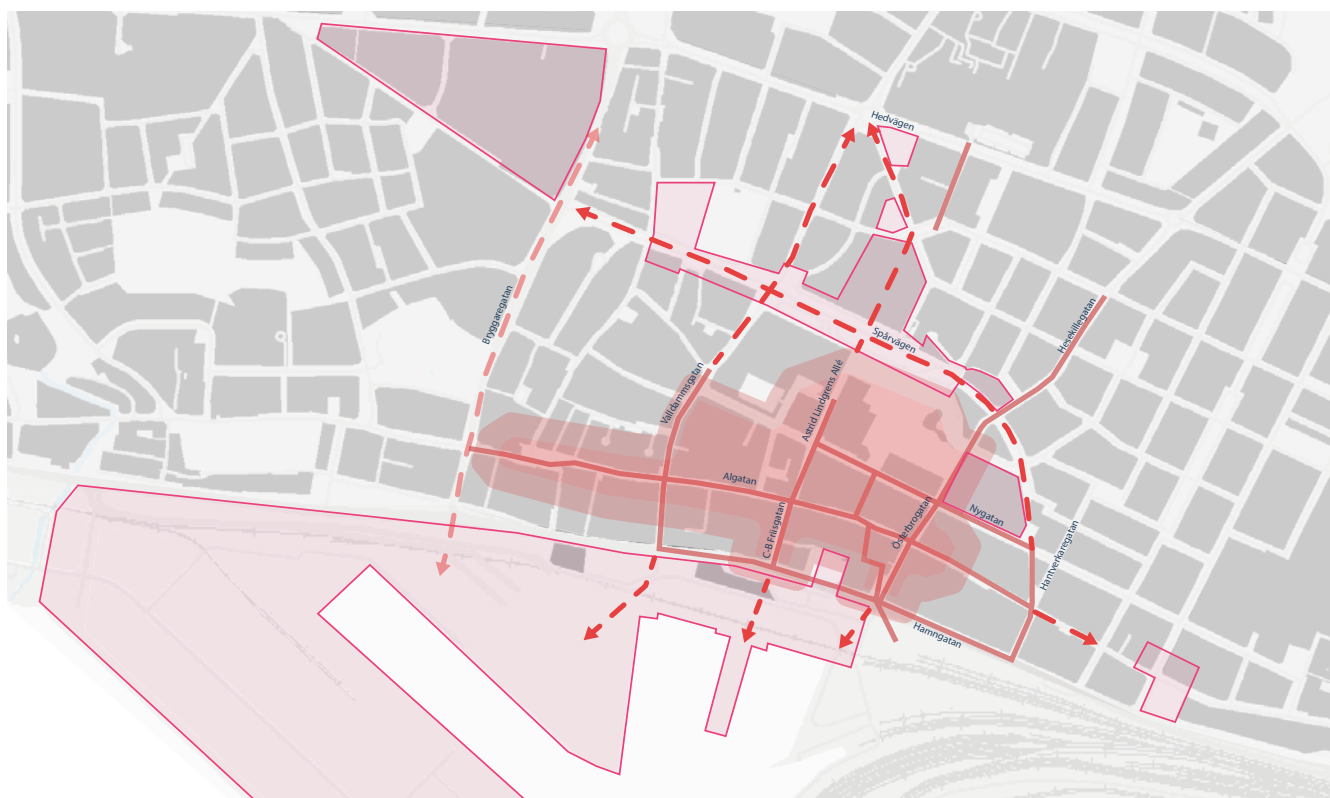
FRAMTIDA STRÅK

Stadsrummen i stadens nya utbyggnadsområden kommer att innebära att C-B-Friisgatan kommer att bli ett tydligt nord-sydligt stråk mellan Lasarettet i norr och Sjöstaden i söder. Utbyggnaden av Övre och stadsparkskvarteren innebär att gaturummen längs Allén och Spårvägen utvecklas tillsammans med ny bebyggelsestruktur. Vidare kommer Valldammsgatans roll att förstärkas via förlängning av gatan in i Sjöstaden.

Framöver, när Sjöstaden är mer utbyggd västerut, kommer även Bryggaregatan att tydliggöras som ett nord-sydligt stråk mellan staden och Sjöstaden. Detta eftersom stråket lyfts av Sjöstaden tillförda befolkning och funktioner, den uppnår däremot inte inom planperioden samma prioritet som Valldammsgatan i öst.

För att tydligt koppla Sjöstaden till centrala Trelleborg och stadskärnan är det viktigt att utpekade stråk utvecklas med

en tät blandad bebyggelse. Detta gäller även för huvudstråken inom Övre och stadsparkskvarteren (se avsnitt *Stadskärnan* för en mer ingående beskrivning av områdenas koppling och förhållande till den befintliga stadskärnan).

Framtida stråk

Föreslagna nya områden för blandad bebyggelse (rosa områden) kommer att förändra bebyggelsestrukturen och stråken i centrala Trelleborg. Röda streckade linjer representerar nya framtida stråk. Bryggaregatan kommer, framöver, efter planperioden att utgöra ett viktigt stråk i centrala Trelleborg (orange linje). För att tydligt koppla Sjöstaden och kvarteren Övre till centrala Trelleborg och stadskärnan är det viktigt att utpekade stråk utvecklas med en tät blandad bebyggelse.

UTVECKLINGSFÖRSLAG forts.

FÖRTÄTNING INOM BEFINTLIG BLANDAD BEBYGGELSE

I den fördjupade översiktsplanen är huvuddelen av stadens områden utpekade som befintlig blandad bebyggelse. Inom dessa områden möjliggörs det för mindre förtätningar. Förtätning i staden ska användas som ett verktyg för att skapa en hållbar och attraktiv stad. Detta innebär att förtätning i huvudsak ska ske i lägen med goda förutsättningar för tät blandad bebyggelse, närhet till kollektivtrafik, service samt god närbarhet till arbetsplatser och andra målpunkter.

VÄXA INIFRÅN OCH UT

Bäst förutsättningar för en tät blandad bebyggelse finns i stadens stationsnära område i centrala Trelleborg (se avsnitt *Stadens blandning*). Särskilt inom och i närheten av stadskärnan finns en hög potential för en mer uttalad funktionsblandning. Genom en naturlig utvidgning av den befintliga täta blandade bebyggelsen kan nya attraktiva områden skapas som bidrar till ökat underlag för befintlig service, kollektivtrafik och stadskärnan. Vid förtätning inom befintlig bebyggelse ska därmed ny bebyggelse prioriteras inom detta område och särskilt inom och i närheten av stadskärnan samt längs med stråk och noder som knyter ihop centrala Trelleborg med omkringliggande områden (se karta nedan).

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Förtätning ska främst ske i lägen med närhet till kollektivtrafik, service samt god närbarhet till arbetsplatser och andra målpunkter.
- Vid förtätning ska principen växa inifrån och ut samt att förstärka och utveckla viktiga stråk i staden prioriteras. Via utvidgning av den befintliga täta blandade bebyggelsen knyts Trelleborgs centrala delar samman med omkringliggande områden samt stärker befintlig service, kollektivtrafik och stadskärna.
- Vid förtätning inom och i anslutning till stadens stadskärna samt längs med stråk och noder som knyter ihop centrala Trelleborg med omkringliggande områden ska en mer uttalad funktionsblandning och en hög befolkningstäthet (minst 150 inv/ha) eftersträvas. Levande bottenvåningar ska särskilt beaktas.

Prioriterat område vid förtätning inom befintlig blandad bebyggelse.

Bäst förutsättningar för tät blandad bebyggelse finns i stadens stationsnära område i centrala Trelleborg. Vid förtätning inom befintlig bebyggelse ska ny bebyggelse prioriteras inom detta område och särskilt inom och i anslutning till dagens stadskärna (orange figur) samt längs med de stråk och noder som knyter ihop centrala Trelleborg med omkringliggande områden (orange linjer). Se även föregående sida för starka befintliga och framtida huvudstråk.

HANDELSOMRÅDEN

Stadskärnan är kommunens viktigaste målpunkt för shopping och upplevelser.

Hedvägens handelsområde.

Ståstorps handelsområde växer med ny livsmedelsbutik.

HANDELSOMRÅDEN I STADEN

I Trelleborgs stad finns tre större områden med handel, stadskärnan, handelsområdet längs Hedvägen samt handelsområdet i det västra verksamhetsområdet. Det finns även några mindre områden i staden som erbjuder livsmedelsbutik och annan service.

FOKUS PÅ STADSKÄRNAN

Regionalt sett har handels- och serviceutbudet i Malmö en stor dragningskraft för Trelleborgarna. E-handeln medför även en förändring av handelsmönster som får en påverkan på handelsstrukturen i staden. För att handeln och besöksnäringen i Trelleborgs stadskärna ska kunna bevaras och utvecklas är det av stor vikt att kraftsamla kring stadskärnans attraktivitet samt att arbeta med att tillskapa en tät och funktionsblandad stad inom och i angränsning till stadskärnan som ger förbättrade förutsättningar och underlag till handel och verksamheter. När det gäller handel ska därför detaljhandel särskilt prioriteras till stadskärnan. Men kan även tillkomma i angränsande områden till stadskärnan och viktiga centrala stråk (se avsnitt förtätning i befintlig blandad bebyggelse). Läs mer om stadskärnans utveckling under avsnittet stadskärnan.

HEDVÄGENS HANDELSOMRÅDE

Längs med Hedvägen finns ett handelsområde som tidigare benämnts för interhandelsområdet. Här finns en variation av verksamheter, handel och bostäder. Delar av detta område lämpar sig väl för förtätning av blandad bebyggelse då det ligger strategisk i staden nära god kollektivtrafik. Områdena längst österut samt söder om Hedvägen pekas därför i markanvändningskartan ut som lämpliga

utbyggnadsområden. Läs mer om detta i avsnittet nya större utbyggnadsområden för blandad bebyggelse.

För att inte konkurrera med handeln i stadskärnan bör detta område bestå av handel med skrymmande varor samt livsmedel.

STÅSTORPS HANDELSOMRÅDE

I de östra delarna av Västra verksamhetsområdet finns ett handelsområde som inhyser sällanköpsvaror samt livsmedelsbutik. Här planerar även en hamburgerkedja att etablera sig. Området föreslås att vara prioriterat för verksamheter eller för sällanköpsvaror av skrymmande karaktär.

Både Hedvägens och Ståstorps område ligger längs ett starkt kollektivtrafikstråk samt god cykelinfrastruktur. Vid utveckling av området är det av stor vikt att planera för god tillgänglighet för hållbara resor.

DAGLIGVARUHANDEL

Dagligvaruhandel i form av livsmedelsbutik finns bland annat vid Söderslättskallen, i centrum, Österlid vid Engelbrekts-gatan, norr om Fagerängen samt i västra Sjöstaden. Vid planläggnings av större bostadsetableringar bör det utredas om det finns ett behov av dagligvaruhandel.

HANDEL I NYA UTBYGGNADSOMRÅDEN

Just nu pågår och planeras flera både mindre och större stadsbyggnadsprojekt i nära anknytning till stadskärnan. Området Övre kommer att ingå i stadskärnans utvidgning och möjlighet till handel i bottenvåningarna kommer att ges.

HANDELSOMRÅDEN forts.

På länge sikt planeras även för bland annat Västra sjöstaden och Sjöstaden. Här är det viktigt att utreda möjligheterna för verksamheter och service så att dessa inte konkurrerar med stadskärnan. Områden i Sjöstaden som angränsar till stadskärnan, såsom förlängningen av Valldammsgatan och C-B-Friisgatan, är framöver viktiga att utveckla med en tät

blandstad för att koppla ihop Sjöstaden med centrala Trelleborg och stadskärnan. Eftersom dessa områden har bäst förutsättningar för tät blandad bebyggelse bör de prioriteras i Sjöstadens framtida utbyggnadsordningen.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Stadskärnan ska fortsatt vara den främsta platsen för shopping och upplevelser.
- Volymhandel prioriteras till Hedvägens- samt Ståstorps handelsområde medan detaljhandel prioriteras i stadskärnan.
- I planeringen av nya stadsdelar (så som Västra sjöstaden och Sjöstaden) är utgångspunkten att skapa en funktionsblandad bebyggelse som inte konkurrerar med handeln i stadskärnan.
- Vid handelsområdena och utlämningsställen för internethandelsvaror är tillgängligheten med gång-, cykel- och kollektivtrafik angelägen.
- Hedvägens handelsområde (tidigare benämnt interhandelsområdet) minskas ner i för att ge mer plats åt blandad bebyggelse.
- Vid planläggning av större bostadsetableringar bör det utredas om det finns ett behov av dagligvaruhandel.

Ståstorps handelsområde

Hedvägens handelsområde

Kartan visar avgränsning för stadskärnan samt de två handelsområdena, Hedvägens handelsområde samt Ståstorps handelsområden

STADSKÄRNAN

EN STARKARE STADSKÄRNA

Stadskärnans utveckling har en stor betydelse för stadens dragningskraft. Både för att locka nya besökare och invånare men också får att kunna erbjuda trygga och vackra livsmiljöer som kan erbjuda ett varierat service- och upplevelseutbud till alla kommuninvånare. Handeln i innerstaden stärks av ett samlat upplevelseutbud. En blandning av kultur, handel och restauranger bidrar till den totala upplevelsen av staden.

Trelleborg stad har en mängd kvaliteter att bygga vidare på och utveckla. Unikt är stadens historia, Trelleborg är en av Skånes äldsta städer. Speciellt för staden är även närheten till vattnet men som dessvärre inte är tillgängligt för invånarna. Detta är något som kommunen jobbar aktivt för att förändra och som är en viktig del av arbetet med denna fördjupade översiktsplan.

FÖRTÄTNING STÄLLER KRAV PÅ DE OFFENTLIGA MILJÖERNA

Stadskärnan och närliggande områden till stadskärnan håller på att förtätas och kommer att förtätas under en lång tid framöver. Kommunens målsättning om att växa inifrån och ut (se avsnitt *Förtätning i befintlig bebyggelse*) med tät blandad bebyggelse kommer att innebära en naturlig utvidgning av stadskärnan samtidigt som den stärks med ökat befolkningsunderlag för befintlig handel och service. Framöver kommer detta också att ställa krav på att de offentliga miljöerna behöver utvecklas och stärkas. När staden förtätas är det av stor vikt att stadskärnan med torg, parker och offentliga miljöer kan utvecklas samt att ytor för rörelse och rekreation tillskapas.

STRATEGISKA ARBETEN KOPPLAT TILL STADSKÄRNAN

Ett flertal strategiska arbeten pågår för att stärka stadskärnan, bland annat pågår arbete med ett stadsmiljöprogram och ett kulturmiljöprogram. I stadsmiljöprogrammet sker en fördjupning av hur stadens offentliga rum ska förvaltas och utvecklas, med ett särskilt fokus på stadskärnan. Även arbete med att ta fram en varumärkesplattform pågår vilket är starkt förknippat med just stadskärnan. När utveckling av stadskärnan sker är det viktigt att bygga vidare på det som är unikt för staden. Historien, arkitekturen, kulturmiljön, personerna, verksamheterna och maten är några exempel av vad man kan lyfta i ett vidare arbete.

KONTOR OCH ARBETSPLATSER

En blandning av arbetsplatser och bostäder är en grundförutsättning för att skapa stadskvaliteter (se även avsnitt *Stadens blandning*). Arbetsplatserna bidrar till stadslivet genom att människor nyttjar stadens utbud i form av handel, restauranger och service. Moderna kontorslokaler är en viktig beståndsdel när stadskärnan växer.

För utveckling av kontor i Trelleborg är stadskärnan, med direkt närhet till stationen, det mest attraktiva området för lokalisering. Vid etablering av nya kontor eller besöksintensiva verksamheter är det av stor vikt att dessa planeras i närheten av god kollektivtrafik och service.

STADSKÄRNAN forts.

STADSKÄRNANS AVGRÄNSNING IDAG

Trelleborgs befintliga stadskärna sträcker sig i öst-västlig riktning från västra delen av Östergatan fram till Bryggaregatan i väster. I norr avgränsas den av spårvägen och i söder av Hamngatan (se avsnitt *Stadens blandning* för bakgrund till avgränsningen).

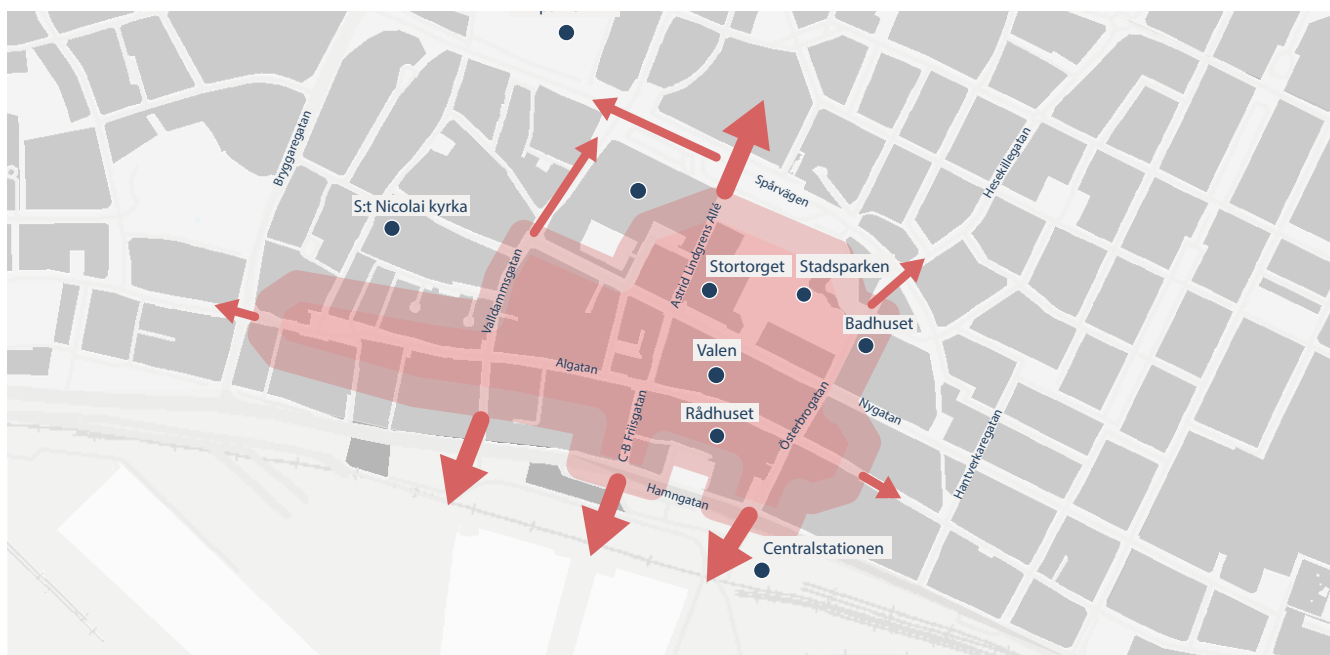
Handel är i huvudsak centrerad till Algatan och dess tvärgator samt Valen-gallerian. Viktiga målpunkter i och kring stadskärnan är centralstationen, Valen-gallerian, Algatan, stortorget, stadsparken och stråk vidare mot sjukhuset och Hedvägen.

UTVIDGNING AV STADSKÄRNAN OCH ÖKAT UNDERLAG

Just nu pågår och planeras ett antal både mindre och större stadsbyggnadsprojekt inom och i angränsning till stadskärnan som kommer att påverka dess utvidgning och förutsättningar. En utvidgning av stadskärnan kommer till viss del ske norrut mot Övre och stadsparkskvarteren samt söderut mot Sjöstaden och vattnet (se även avsnitt *Nya stråk och kopplingar i centrala Trelleborg*). Dessa områden är viktiga att utveckla med tät blandad bebyggelse. Den pågående och framtida förtätningen av mindre områden i centrala Trelleborg kommer samtidigt att bidra till att stärka och utveckla stadskärnan genom exempelvis ett ökat befolkningsunderlag.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Förutsättningarna för att handel och besöksnäringen i Trelleborgs stadskärna ska stärkas.
- Vid ny bebyggelse i stadskärnan eftersträvas levande bottenvåningar och gårdsmiljöer. Byggnader bör placeras i gatuliv med entréerna vända mot gatan.
- De offentliga rummen ska inbjuda till möten, rörelse och lek för alla åldrar.
- Funktioner som överlappar varandra i tid på dygnet och året bör blandas för att befolka staden både dag- och kvällstid.
- I planeringen av nya stadsdelar (så som Västra sjöstaden och Sjöstaden) är utgångspunkten att skapa en funktionsblandad bebyggelse som inte konkurrerar med handeln i stadskärnan.
- Arbete pågår med kulturmiljöprogram samt stadsmiljöprogram. Till utställningen kommer dessa ställningstaganden att uppdateras.

Kartan visar befintlig stadskärna och förväntade riktningar för dess utvidgning inom översiktsplaneperioden (i markanvändningskartan preciseras stadskärnans utvidgning ytterligare).

VERKSAMHETSOMRÅDEN

Västra verksamhetsområdet.

Deponin, i anslutning till Västra verksamhetsområdet.

Inom den fördjupade översiktsplanens avgränsning finns två större verksamhetsområden utanför de centrala delarna av staden. Dessa benämns som Västra verksamhetsområdet och Östra verksamhetsområdet. Inom staden finns även ett verksamhetsområde vid Trelleborgs AB.

VÄSTRA VERKSAMHETSOMRÅDET

Västra verksamhetsområdet är kommunens största verksamhetsområde både sett till yta och antalet arbetsställen. Här finns en blandad branschstruktur med dominans av handel, reparation och transport följt av tillverkning, byggverksamhet och kunskapsintensiv verksamhet. Ett typiskt företag är ett mindre företag med färre än 50 anställda och det finns en hög andel företag med noll anställda.

Området utgår en entré till Trelleborgs stad västerifrån och kan nås med cykel, kollektivtrafik och bil från hela staden. Området är en viktig länk mellan stadens centrala delar och rekreationsområdet kring Albäcksån. Genom området sträcker sig Ståstorpsån som har potential att utvecklas till ett rekreationsstråk där jordbrukslandskapet binds samman med

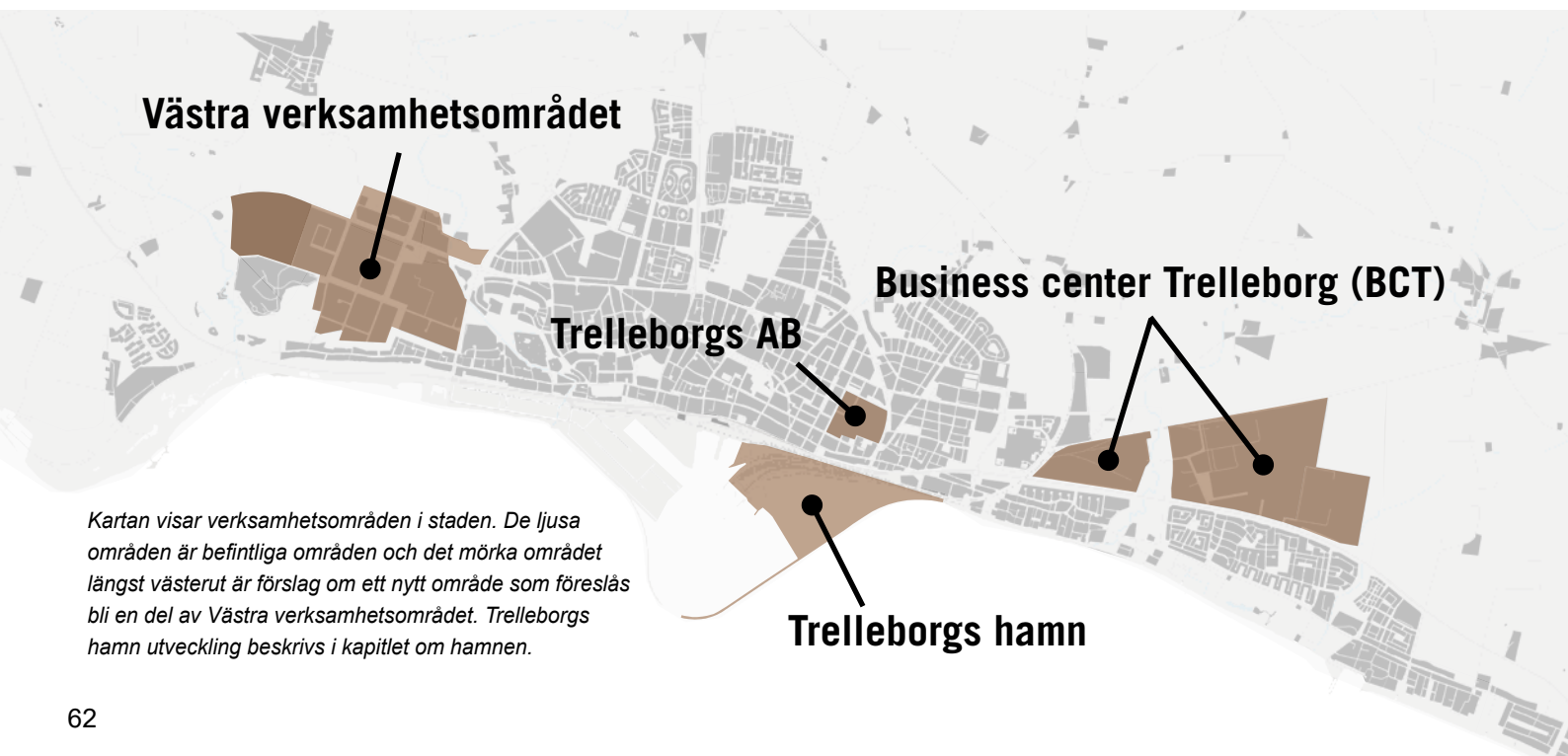
staden och havet. Delar av området är utpekade för framtida park- och naturändamål (norra deponin). Andra verksamheter är Sysavs återvinningscentral som kräver stora ytor vilket påverkar verksamhetsområdets framtida utvecklingsmöjligheter. Här ligger även kommunens avloppsreningsverk.

UTVECKLING AV OMRÅDET

2015 beslutade samhällsbyggnadsnämnden att godkänna projektbeskrivning för ett planprogram för Västra Verksamhetsområdet. Under 2016-2017 togs ett antal utredningar fram som ligger till grund för ett utvecklingsförslag för området. I nuläget är arbetet med planprogrammet vilande då arbetet med en ny ringväg som är en viktig förutsättning och behöver inväntas.

NY VERKSAMHET

Det finns en efterfrågan på verksamhetsmark i Västra verksamhetsområdet. Kommunen vill därför utöka verksamhetsområdet västerut. Detta område består idag av jordbruksmark. I ett framtida detaljplanearbete behöver översvämningsrisken utredas då detta område ligger lågt och i närheten av Ståstorpsån.

Kartan visar verksamhetsområden i staden. De ljusa områden är befintliga områden och det mörka området längst västerut är förslag om ett nytt område som föreslås bli en del av Västra verksamhetsområdet. Trelleborgs hamn utveckling beskrivs i kapitlet om hamnen.

VERKSAMHETSOMRÅDEN forts.

BUSINESS CENTER TRELLEBORG (BCT)

I östra Trelleborg ligger idag ett cirka 180 hektar stort område, ett område som idag kallas för östra verksamhetsområdet men som ska utvecklas till Business Center Trelleborg (BCT). Området används främst som verksamhetsområde med verksamhetsutövare inom logistik och produktion och är idag storskaligt, till stora delar hårdgjort. I söder avgränsas området av riksväg 9, jordbruksmark i öster och norr samt järnvägen i väster. Idag är området främst anpassat för biltrafik och tunga transporter. I takt med att Trelleborgs kommun genomför en ny ringväg samt östlig hamnfart är kommunens ambition att området ska utvecklas i samarbete med näringslivet för att få en betydelsefullare roll i kommunen.

Visionen för BCT är skapa förutsättningar för att området ska kunna utvecklas till ett starkt, stolt och samverkande verksamhetsområde. Inom området för BCT verkar kommunen för att ge förutsättningar till:

- Ett effektivt logistikcenter med bra kopplingar till nationellt och

internationellt väg- och järnvägsnät samt sjöfart.

- Effektiv markanvändning genom att förtäta och skapa tydliga riktlinjer för området.
- Mångfald och variation.
- Ett attraktivt och innovativt verksamhetsområde.
- Utnyttja områdets geografiska placering och sin unika kombination av infrastruktur är Trelleborg och BCT en tydlig del av Nordeuropa. Utveckla sin roll som regional kärna.
- Attraktiva och välkomnande entréer som väcker nyfikenhet.
- Utveckla tillgängligheten inom och till BCT.
- Utveckla de rekreativa värdena som finns i området, bland annat Dalköpingeån.
- En trivsamt, attraktiv och hållbar uppställningsyta för Trelleborgs hamn med tillhörande funktioner.

Området kring BCT kommer att utgöra en ny och viktigt entré till staden. En entré som bland annat innebär att väg 9 söder om BCT på sikt kan omvandlas till en stadsgata. I nord-sydlig riktning löper Dalköpingeån, vilket är ett unikt inslag i

ett verksamhetsområde. För att ta vara på de rekreativa värdena verkar kommunen för att anlägga en rekreationsslinga som sträcker sig runt ån och även ner söder om väg 9 in i bostadsområdet.

När området utvecklas är det av stor vikt att kollektivtrafiken hit kan förbättras samt att goda gång- och cykelmöjligheter tillskapas.

TRELLEBORGS HAMN

Utvecklingen av Trelleborgs hamn beskrivs i kapitlet om hamnen.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Västra verksamhetsområdet utökas västerut för att öka tillgången till verksamhetsmark.
- Kommunen arbetar för att utveckla det östra industriområdet till ett Business center (BCT).
- Kunskapsintensiva verksamheter ska företrädesvis lokaliseras centralt i kollektivtrafiknära läge.
- Vid etablering av nya verksamheter ska tomterna inte göras större än vad verksamheterna kräver.
- Kommunen verkar för att godstransporter med järnväg ska vara möjligt från hamnen samt från Business center Trelleborg (BCT).

Illustration från projektet Business Center Trelleborg (gjord av WSP och Wingårdhs).

SKOLOR

BAKGRUND OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

I samband med att Trelleborgs stad växer ökar kraven på planering av skolor och förskolor. Detta är verksamheter som behöver stora ytor för att stimulera barnens lek och utveckling. Eftersom stadens bebyggelseutveckling i huvudsak sker genom förtätningen skapas därmed utmaningar för att framöver lokalisera tillräckligt stora ytor för skol- och förskolemiljö. Vidare finns det flera osäkerheter kring det förväntade behovet av skolor och förskolor i ett visst område. Eftersom bostadsbyggandet är marknadsstyrt är det svårt att veta när bostäder kommer att byggas och antalet barn som går i skola och förskola i ett område kan variera över tid.

NULÄGE

I Trelleborgs stad finns det 83 förskoleavdelningar. I dessa är 1 437 barn placerade i kommunens förskolor (februari 2019) och cirka 250 barn i fristående verksamheter. I stadens grundskolor finns det 3673 elever (2019). En stor del av de kommunala förskolorna och grundskolorna i staden är relativt fullbelagda och kan inte utökas på den plats där de ligger. I kommunens prognos beräknas antalet förskolebarn i staden öka med cirka 600 barn till år 2026 och ytterligare cirka 600 barn till år 2033. För grundskolan är motsvarande siffror 800 elever till år 2026 och ytterligare 670 elever till år 2033.

FYSISK AKTIVITET

Idag finns mängder av forskning som belyser hur miljön som barn vistas i påverkar deras utveckling och lärande. Barn är i behov av bra utemiljöer, miljöer som bland annat tillåter dem att på egna villkor skapa och utforma platser. Där nyfikenheten får spelrum och stimulerar till nya utmaningar samt lockar till fysisk aktivitet och lek.

Plan och bygglagen (PBL) syftar till att bland annat skapa jämlika och goda levnadsförhållanden och främja en hållbar samhällsutveckling. Lagstiftning

PBL kräver att städer ska möjliggöra för tillräckligt stor friyta för lek och utevistelse för skola och förskola.

RIKTLINJER FÖR SKOLOR OCH FÖRSKOLORS UTEMILJÖ

I dagsläget finns inga lagkrav på hur stora dessa friytor ska vara utan varje kommun har eget ansvar att ta ställning hur stora skolor och förskolors utemiljöer ska vara samt utformas. Nedan presenteras Trelleborgs kommuns nuvarande riktvärden för barns utemiljö i staden.

Förskola

- 30 kvm/barn.
- Där det finns närhet till lämpligt park eller grönområde kan den egna gården minskas till 25 kvm/barn.

Skola

- 20 kvm/barn.
- Där det finns närhet till lämpligt park eller grönområde kan den egna gården minskas till 15 kvm/barn.

Kommunen har som ambition att komplettera ytkraven med riktlinjer gällande kvaliteten på skolgårdarnas utemiljö.

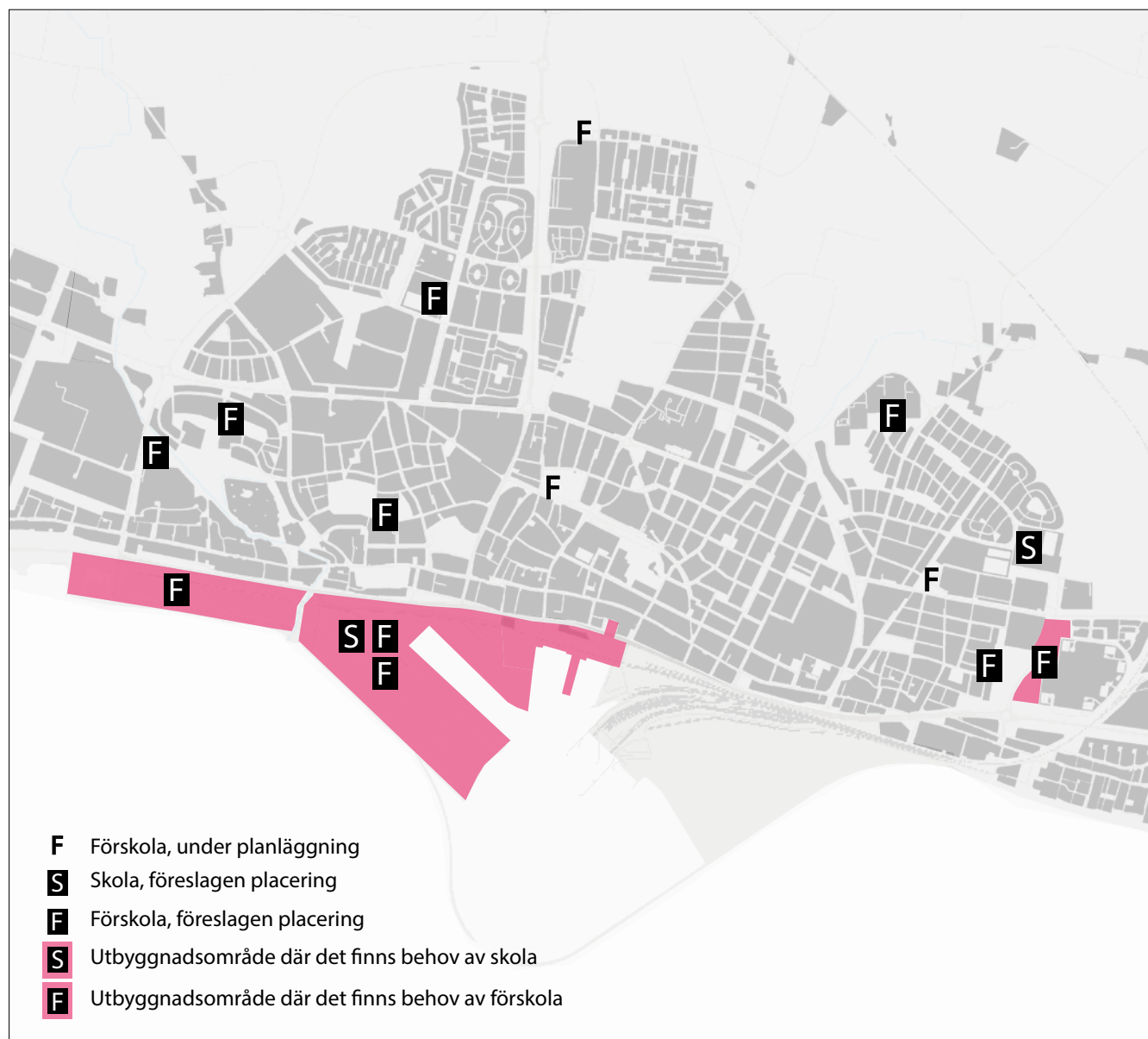
BEHOV

Fram till år 2033 behövs 107 nya förskoleavdelningar i Trelleborgs stad (45 av dessa ersätter befintliga avdelningar som framöver planeras att avyttras). Behovet fram till 2026 beräknas vara 59 nya förskoleavdelningar.

Fram till 2033 behövs två nya grundskolor (F-9) i staden. En fram till 2026 och ytterligare en till 2033.

Kommunens bedömning kring behovet bygger på prognoser av befolkningsökning och bostadsbyggande fram till 2033.

FÖRSLAG

Kartan visar föreslagna nya områden för skolor och förskolor, och områden som i dagsläget genom detaljplan planläggs för förskolor. I kartan visas också de utbyggnadsområden (markerade med rosa färg) där det finns behov av förskola och/eller skola, men där platsen inte är bestämd. Placeringen kommer att klargöras vid kommande planering.

I Trelleborgs stad föreslås platser för totalt tio förskolor (inkl. inom nya utbyggnadsområden). Majoriteten av de föreslagna

ytorna är på kommunägd mark. Förskolorna är planerade som relativt stora enheter (5000-7000 kvm). Två av de föreslagna förskolorna ligger inom mark som är detaljpanelagt för *Allmänt ändamål* eller *Skola*. Fyra förskolor föreslås på mark som idag är grönområde. Föreslagna ytor och antal förskolor utgår från förskoleenheter på cirka 8 avdelningar, vid framtida planering kan storleken och antalet variera beroende på områdets förutsättningar (till exempel inom nya utbyggnadsområden).

Närhet till skola

Barn och unga ska ha nära till stadens skolor och förskolor. Kommunen föreslår platser för framtida förskolor i stora delar av staden, i befintliga stadsstrukturer och i nybyggda områden. Område med brist på större ytor för förskola är stadens centrala delar. Där kan det framöver finnas behov av att planera för mindre förskoleenheter som lättare kan anpassas till den täta stadsstrukturen.

SKOLOR forts.

FÖRSKOLOR

VÄSTERVÅNG

Yta: 5 000-5 500 kvm.

Mark: Kommunägd.

Detaljplan: Gällande detaljplan medger användning Skola.

Övriga förutsättningar och utredningsbehov:
Platsens lämplighet för förskola behöver utredas vidare. Särskilt viktig aspekt att beakta är hur parkeringsbehovet kan tillgodoses inom hela skolområdet då utpekade område idag bland annat används som parkering. Västervångskolans framtida utbyggnadsbehov, vilket kan påverka lämpligheten att bebygga platsen med en förskola, behöver även studeras vidare.

FLANINGEN

Yta: 5500-6000 kvm.

Mark: Kommunägd.

Detaljplan: Gällande detaljplan medger användning Park.

Övriga förutsättningar och utredningsbehov:
I det utpekade områdets västra del finns idag en befintlig förskola som planeras att avvecklas. Området ligger lågt och riskerar att översvämmas vid skyfall, vid framtida planering behöver detta beaktas. Vidare behöver även möjlig angöring till området studeras vidare. En eventuell utvidgning av ytan för utemiljö kan vara möjlig, men påverkan på bland annat befintligt cykelstråk och grönområde behöver i så fall utredas.

KATTEBÄCK

Yta: 8500-9000 kvm.

Mark: Kommunägd.

Detaljplan: Gällande detaljplan medger användning Allmänt ändamål.

Övriga förutsättningar och utredningsbehov:
På platsen finns idag Kattebäckskolan (grundskola). Angränsande vägar har god kapacitet. Parkområdet Kattebäck norr om tomten ligger lågt och riskerar att översvämmas vid skyfall.

MALÖRTEN

Yta: 4500-5500 kvm.

Mark: Kommunägd.

Detaljplan: Gällande detaljplan medger användning Allmänt ändamål.

Övriga förutsättningar och utredningsbehov:

I angränsning till det utpekade området finns idag två mindre förskolor där den ena planeras att avvecklas. I kommande arbete behöver platsens lämplighet studeras vidare, så som placering av förskolebyggnad, trafik, lämplig angoring till platsen och påverkan på befintliga cykelstråk.

ÖSTERLID

Yta: 4500 kvm.

Mark: Kommunägd.

Detaljplan: Gällande detaljplan medger användning Allmänt ändamål.

Övriga förutsättningar och utredningsbehov:

I det utpekade områdets norra del finns idag en befintlig förskola som planeras att avvecklas. Platsens lämplighet för en större förskoleenhet än idag behöver utredas vidare, till exempel angoring till platsen och trafiksäkerhet.

BÄCKA

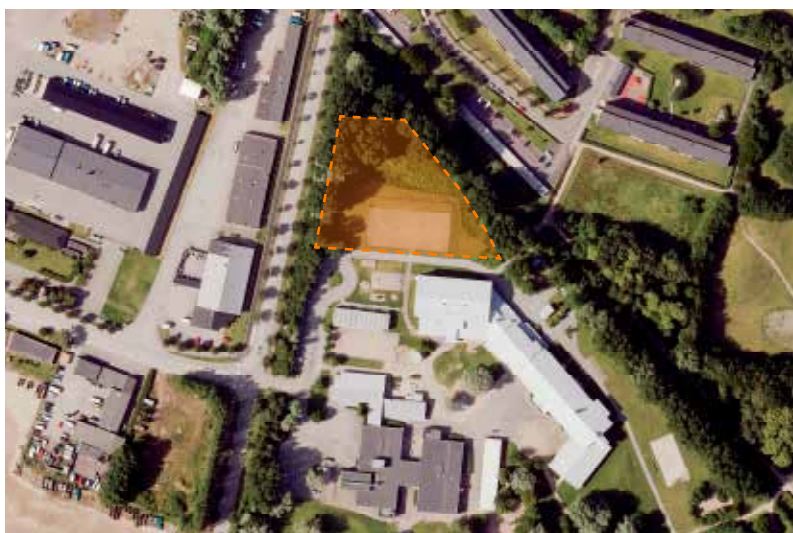
Yta: 7000-8000 kvm.

Mark: Kommunägd.

Detaljplan: Gällande detaljplan medger användning Allmänt ändamål.

Övriga förutsättningar och utredningsbehov:

Trelleborgs kommun utreder i nuläget Bäckaskolans behov av utbyggnad. Möjligtvis kan utpekad yta behövas vid en utbyggnad av grundskolan. Till utställningsskedet av handlingen beräknas detta vara klarlagt. Området är idag, i gällande detaljplan, planerat som Allmänt ändamål för skola. Dock är området utpekad som prickmark, vilket innebär att området inte får bebyggas. För att möjliggöra en byggnation krävs därmed en detaljplaneändring.

SKOLOR forts.

GRUNDSKOLOR

KÖPINGE

Yta: 20 000 kvm.

Mark: Kommunägd.

Detaljplan: Gällande detaljplan medger användning Skola

Övriga förutsättningar och utredningsbehov:
På platsen låg tidigare Köpingskolan, vilken revs 2014. Området är därmed dimensionerat för grundskoleverksamhet, vilket bland annat innebär goda parkeringsmöjligheter och god kapacitet på kringliggande gatunät.

SAMNYTTJA MARK OCH LOKALER

I takt med att städerna förtätas finns ett stort behov av att städerna använder sina resurser på ett effektivare sätt, genom att bland annat bli bättre på att samsas på ytor och samnyttja mark. Att samnyttja mark är ett av många verktyg i arbetet om att skapa en hållbar stad. Det finns mängder av positiva effekter som går att vinna genom att samnyttja staden resurser. Den främsta vinsten med samnyttjande är resurseffektivisering. Andra exempel på positiva effekter av samnyttjande är bland annat en ökad integration och skapande av mötesplatser.

Ett normalt år består av 365 dagar och det svenska skolarbetet pågår under 178 dagar, det betyder att många av kommunens skolor står oanvända under stora delar av året. Skolor, som oftast består av stora ytor, utnyttjar idag inte sin kapacitet till fullo året runt. Idag finns alltså lediga lokaler, idrottsplatser och andra ytor som skulle kunna nyttjas av andra aktörer eller allmänheten. Skolgårdar kan bland annat vara en resurs för elever och allmänheten på kvällar och helger, vilket kan ge ett mervärde för skolorna.

Vidare kan förskole- och skolgårdens ytanspråk minskas ned något ifall den ligger nära en lämplig park eller grönområde. En ökad användning av parkmark innebär dock att slitage eller att störningar ökar vilket ställer särskilda krav på drift, skötsel och finansiering.

KULTUR OCH FRITID

LÄS MER!

- Kulturpolitisk strategi 2017-2020
- Idrotts- och fritidspolitiska mål

Trelleborg har ett aktivt kultur- och idrottsliv. Här finns bland annat bibliotek, museum, konsthall, badhus och idrottsplatser.

Ett dynamiskt, inkluderande och engagerande idrotts- och fritidsliv samt kulturutbud är av stor vikt för Trelleborgs kommun och dess invånare. De positiva aspekterna av ett aktivt och meningsfullt liv påverkar hela samhället och folkhälsan. De mötesplatser som skapas är viktiga för många Trelleborgare oavsett ålder, kön, socioekonomisk bakgrund, etnicitet och funktionsvariation.

FÖRENINGSLIV

I Trelleborg finns ett aktivt föreningsliv, både av kultur- och idrottsintresserade. Den fria folkrörelsebaserade föreningsidrotten är stark i Trelleborg och mer än 100 idrottsföreningar finns i kommunen.

Trelleborgs rika föreningsliv täcker in allt ifrån konstakning och karate till tyngdlyftning och triathlon, elitidrottare till motionsidrottare, flickor såväl som pojkar, unga och pensionärer. I relation till andra kommuner har Trelleborg fortfarande en stor andel föreningsaktiva.

Det finns också en stor mängd föreningar som inte har idrottslig verksamhet som huvudsyssla och som bidrar till att skapa en meningsfull fritid för många barn, unga och vuxna. Det är viktigt att samverka med dessa föreningar och hitta vägar för dom att interagera med idrottsföreningar och att sätta fokus på det arbete de utför för folkhälsan.

UTVECKLING AV FRITIDS-OMRÅDEN

I kommunen finns ett stort antal anläggningar för kommunens föreningar men brist på träningstider innebär problem för föreningar. Idag finns det föreningar som måste tacka nej till nya aktiva barn och unga eftersom det inte finns tillräckligt med tider för föreningen att träna på. Dessutom finns det en del anläggningar med dåligt underhåll och bristande faciliteter.

I de östra delarna av staden finns en aktiv rugbyklubb som i dagsläget inte har tillräckligt med ytor för träning och tävlingsspel. Trelleborgs kommun vill därför tillskapa ytor vid Salixvägen för att kunna anlägga två rugbyplaner.

KULTUR OCH FRITID forts.

KULTUR

Kultur är en unik kraft i samhället, något som i princip alla berörs av på olika sätt i sin vardag, på sin fritid, genom sitt arbete och vid olika skeden i livet. Trelleborgs kulturinstitutioner bidrar starkt till att stadens attraktivitet. Ett rikt kulturliv kan bidra till att locka till sig såväl besökare som nya boende, samt tillgodose det behov som finns hos invånarna.

Kultur är inte bara en fritidsaktivitet för de som deltar i föreningar, inte heller bara ett medel för att uppnå t.ex. förbättrade skolresultat, ökad läsförståelse, integration mm utan också en stor professionell bransch. Kommunens egna institutioner består av biblioteken, Kulturskolan och Trelleborgs museer. Dessutom finns Stadsparkspaviljongen, Parken samt Kultur- och evenemangsenheten.

KULTUR I NYA UTBYGGNADSOMRÅDEN

I utbyggnaden av nya områden är det av stor vikt att planera för kultur och publika målpunkter.

Trelleborg har en kulturpolitisk strategi där mål för bland annat kulturens roll i samhället tagits. Dessa är:

- I alla kommunala byggprojekt bör 1 % av byggprojektets budget avsättas till konstnärlig gestaltning.
- Kultur- och fritidsförvaltningen ska företräda och visa kulturmiljövärden i planeringsprocesser och öka intresset och förståelsen för konst och kultur som utvecklingsfaktor.
- Kulturnämnden ska ha en rådgörande roll vid planering av nya områden där nämndens verksamhet ska finnas.
- Vid nybyggnation och renovering ska

hänsyn tas till behovet av mångfunktionella anläggningar.

- Öppna mötesplatser t.ex. replokaler ska skapas för barn och ungdomar där möten kan ske.

NYTT KONSERTHUS

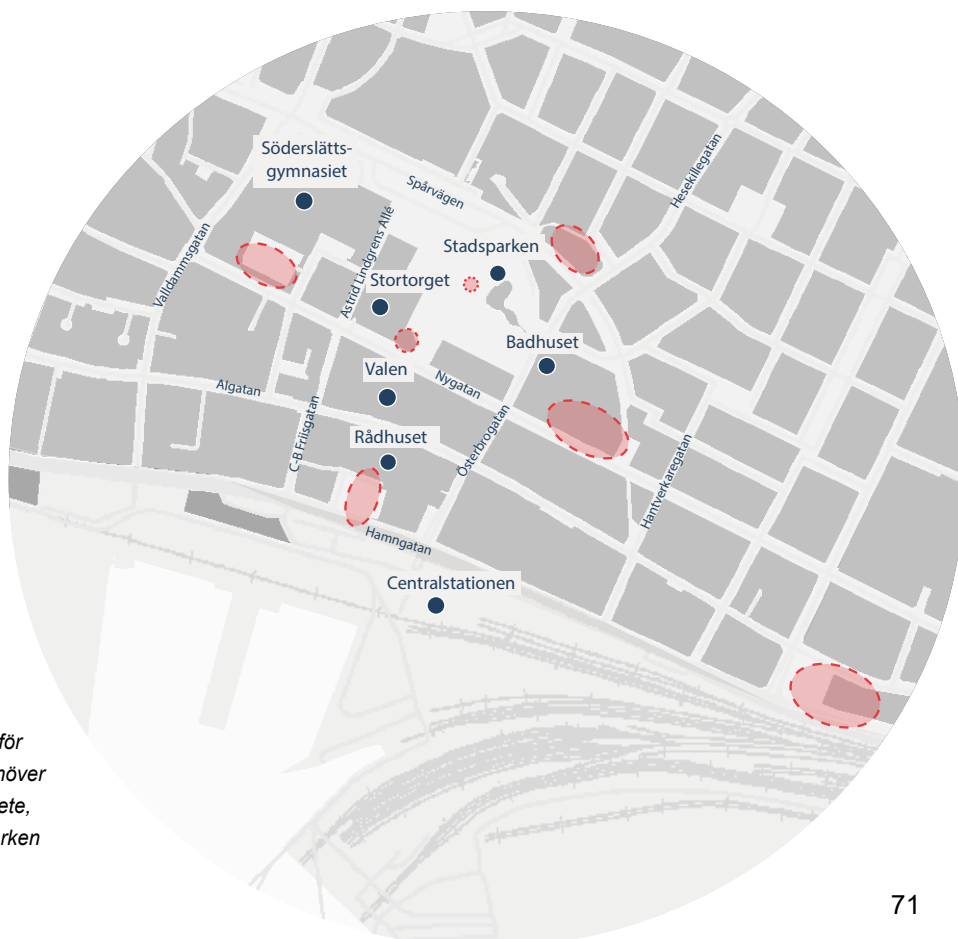
Trelleborg saknar idag ett fullvärdigt konsert-, kongress- och kulturhus. Parken är kommunens enda kultur- och konferensanläggning. Det innebär att få externa eventbolag kan förlägga sina arrangemang i kommunen. Detta gäller till exempel pop- och rockkonserter, teaterföreställningar, operaföreställningar, dansföreställningar, symfonikonserter med flera.

Inom arbetet med den fördjupade översiktsplanen har möjliga placeringar för ett nytt konserthus diskuterats. Viktiga aspekter vid lokalisering av en sådan publik målpunkt är att det måste ligga centralt, lättillgängligt och i god anslutning till kollektivtrafik, helst till stationen.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Kommunen ska skapa möjligheter för att anlägga två nya rugbyplaner i östra delen av Trelleborg.
- Utreda vidare möjligheter samt lokalisering av ett nytt kulturhus i de centrala delarna av staden.
- Särskilt beakta målen som berör samhällsplanering i den kulturpolitiska strategin 2017-2020.

Möjliga placeringar som diskuterats visas på kartan nedan. Viktigt att notera är att alla dessa alternativ måste utredas vidare då detaljerade studier inte skett. Utöver dessa, vilka ligger inom den befintliga stadsstrukturen, kan även Sjöstaden framöver bli aktuellt för ett konserthus.

Kartan visar möjliga lokaliseringar för ett nytt konserthus. Alla förslag behöver utredas vidare i ett kommande arbete, särskilt förslagen gällande stadsparken och stortorget.

KULTURMILJÖ

KULTURMILJÖ

Trelleborg är en av Skånes äldsta städer och nämns i skrift redan år 1257, men även innan detta förekom viss bosättning på platsen. I den medeltida kärnan kring Gamla Torget finns en av Sveriges äldsta gator, Bryggaregatan. Trelleborg har länge haft stor potential tack vare omlandet med den goda åkerjorden på Söderslätt samt havet som har möjliggjort för fiske, handel och sjöfart. Kommunen har alltsedan förhistorisk tid varit attraktiv för även odling och bosättning. Som Sveriges sydligaste stad har Trelleborg ett strategiskt läge som gör att orten historiskt sett har varit viktig för resande och handel. Under 1700-talet och framåt utvecklas Trelleborg genom företagsamheten hos köpmän och entreprenörer, trots indragna stadsrättigheter. Både hamn och järnväg var från början privata initiativ som senare förstatligades. Som knutpunkt för järnväg och hamnläge utvecklas Trelleborg kraftigt under det förra sekelskiftet för att i slutet av 1900-talet förändras från en industristad till en stad med flera typer av verksamheter. Trelleborg har en rik kulturmiljö och en spännande historia som präglats av tidstypiska stadsbyggnadsideal och ekonomisk utveckling, såsom framväxandet av bland annat köpmansgårdar, tegelbruk, industrier och hamn, till dagens planering för ett attraktivt kustnära boende.

BEBYGGELSEN I TRELLEBORG

Bebyggelsen i Trelleborg är varierande såväl gällande ålder som gällande arkitektur och funktion. Trots den heterogena karaktären, är bebyggelsen ändå genomgående sammanhållen och stadsmässig. Vid 1900-talets mitt rädde, liksom i flertalet andra svenska städer, en omfattande rivningsvåg och många äldre byggnader ersattes av nybyggen i en modernistisk stil. Arkitekturidealen varierar över tid och som exempel kan generellt sägas att byggnader från sekelskiftet 1900 är detaljrika medan byggnaderna från mitten av 1900-talet är mer lågmälda i sitt uttryck, med subtila dekorativa inslag såsom glaserat kakel eller mosaik. Vanligt förekommande i Trelleborg är de många

trekantiga burspråken, och trappgavlar med inspiration från den medeltida bebyggelsen. Det är sannolikt en medveten hänvisning till nordtysk arkitektur. Rött tegel och putsade fasader är signifikanta inslag och återfinns hos många byggnader, och även en del byggnader från 1980-/90-talet uppvisar historiserande arkitekturelement. De centrala delarna av staden är generellt gröna med flera parker och gator som inramas av alléer.

Trelleborgs stadskärna består av en varierad bebyggelse från 1800-talet och fram till nutid. Merparten av bebyggelsen stammar dock från 1900-talet, med en övervikt kring seklets mitt. Den äldsta bebyggelsen är till stora delar lokaliserad utanför stadskärnan, längs de gamla in- och utfartsvägarna där en typisk randbebyggelse av gatehus och fiskarhus återfinns. Fina och karaktäristiska bostadsområden, typiska för sin tillkomsttid, finns vid Österlid, Akka, Barnängen, Granlunda, Kattebäck och Hallabacken. Bebyggelse typisk för fiskelägen med låga gatuhus finns i Skåre, Friheden, Östra Stranden, Åhus och Gislövs läge.

Trots de många rivningarna och bilden av Trelleborg som en stad där stora delar av bebyggelsen tillåtits försvinna, finns det många byggnader och miljöer med kulturhistoriska värden runt om i Trelleborg. Som exempel kan nämnas de medeltida kyrkorna, Gamla Lasarettet, Ångkvarnens magasin, Järnvägsstationen, Post- och telegrafbyggnaden, kyrkogårdarna, den så kallade bankahörnan och flera välbevarade och tidstypiska områden med olika slags småhus. Ofta samverkar bebyggelsen med omkringliggande grönska som bidrar till kulturmiljön.

Av modernare bebyggelse kan särskilt två flerbostadshus byggda för Trelleborgshem nämnas, dels deras första byggnad vid Västergatan, kvarteret Katten och huset vid korsningen Hedvägen-Valldammsgatan, kvarteret Husaren.

STADENS OFFENTLIGA RUM

Stadens viktigaste mötesplatser har av tradition varit torget, särskilt det som idag kallas Gamla Torget. Här har stadens brunn funnits och här bedrevs under lång tid torghandel. Torgen har varit stadens största offentliga rum och har därför också varit den punkt där man samlats för olika typer av möten och evenemang.

Folkets park nordväst om stadsparken grundades 1897 och är stadens äldsta park, den var från början en samlingsplats för arbetarrörelsen. Här finns även ett folkets hus samt en scenbyggnad som sommartid används för utomhusteater. Parken kompletterades 2011 med en skateboardpark och är än idag en betydelsefull mötesplats.

En annan mötespunkt med särskilt identitetsvärde är stadens idrottsplats, Vångavallen. Anläggningen har en 80-årig kontinuitet, vilket är en betydande ålder

i idrottshistoriska sammanhang. Öster om staden finns två andra värdefulla mötesplatser kopplade till fritid, Dalabadet och Nybostrand, två miljöer som kanske främst nyttjas sommartid men med en omisskännlig folkhemskaraktär. Det finns också många mötesplatser kopplade till föreningsliv och folkrörelser, två av de äldsta och med stora kulturhistoriska värden är Frälsningsarméns lokal vid Hantverkaregatan samt IOGT-NTO:s föreningshus vid Måsgränden på Östra stranden. Fler exempel på välgestaltade platser i staden är Kapellplan, Barnängen och Trekantsplan. Dessa är utformade som ett mellanting av park och torg.

STADENS GRÖNSKA UR ETT HISTORISKT PERSPEKTIV

De äldsta parkerna i Trelleborg är Folkets park som tidigare nämnts, och Stadsparken. Båda är tillkomna i samband med industrialiseringen i slutet av 1800-talet

och belägna i stadskärnans utkant.

Stadsparken är idag ett attraktivt mål med sina många olika fågelarter, fågeldammar och en estrad, och inte minst sitt centrala läge. Parken är även utsmyckad med konst av bland annat Ralf Borselius och Axel Ebbe. Samtida med dessa två parker, eller från 1900-talets början, är flera av stadens alléer: Hedvägen, Skyttsgatan, Nygatan, samt den påkostade S:ta Gertruds väg och Frans Malmrosgatan.

Grönområdena kring Trelleborg och vid Gissebergshejdan och det lilla grönområdet vid kyrkan, samt stadens två begravningsplatser (Västra kyrkogården och Norra kyrkogården), är viktiga grönskaturer med stora kulturhistoriska värden. Alla har olika karaktär och har tillkommit genom olika bestämmelser, beslut och för olika ändamål. På så vis representerar de olika stadsplaneideal, ideologier och epoker. Golfbanan i västra delen av Trelleborg är anlagd år 1963.

LÄS MER!

- Natur- och kulturmiljöplan 2010
- Kulturmiljöutredning tillhörande fördjupad översiktsplan för Trelleborgs stad 2025.

LAGSTIFTNING

SKYDD I PBL

Byggnader och bebyggelseområden kan enligt Plan- och bygglagen (PBL) vara av antingen allmänt eller av särskilt värde. En byggnad som har ett särskilt värde får inte förvanskas, medan en byggnad av allmänt värde får förändras om det görs varsamt och med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag. Vilka åtgärder som får utföras på en byggnad kan därför bero av det värde byggnaden bedöms ha.

KOMMUNALA SKYDD

I en detaljplan kan en byggnad föras med skydds- och varsamhetsbestämmelser. Dessa kan tex innebära att byggnaden inte får rivas, eller att underhåll skall ske med ett visst material. På så vis kan kulturhistoriska värden säkras, samtidigt som det blir tydligt för fastighetsägaren vilka förutsättningar byggnaden har.

Områdesbestämmelser, som innebär en utökad bygglovspflicht, berör en knapp handfull områden inom den fördjupade översiktsplanens geografiska begränsningar. Områdesbestämmelserna syftar till att bevara respektive bys specifika karaktär.

En byggnad eller ett bebyggelseområde kan också vara utpekad genom en inventering. Detta innebär inget egentligt

skydd utöver PBL men visar hur kommunen bedömt den aktuella bebyggelsens värden, och därmed också hur den skall hanteras i tex bygglovsärenden.

ANDRA SKYDD

Fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen regleras i Kulturmiljölagen. Länsstyrelsen och riksantikvarieämbetet handlägger ärenden som rör dessa.

Riksintressen regleras i Miljöbalken. Inom området för den fördjupade översiktsplanen berörs två riksintressen för kulturmiljö. Länsstyrelsen övervakar att kommunen tillgodoser dessa i sin planering.

Länsstyrelsen har tagit fram ett omfattande kulturmiljöprogram för Skåne. Programmet syftar till att lyfta fram värden och miljöer, och ger en indikation kring vilka områden som bör bevakas extra noga. Programmet innebär dock inget utökat juridiskt skydd.

BYGGNADER MED SKYDD I DETALJPLAN

Endast ett begränsat antal byggnader är i dagsläget försedda med skydd i detaljplan, exempelvis Centralstationen, Posthuset och Skyddsgården. Hur tydliga och tillämpbara skydden är varierar dock beroende på detaljplanernas ålder och formuleringarna i dessa.

För att utreda vilka byggnader som bör förses med skyddsbestämmelser behöver bebyggelsen inventeras och värderas utifrån ett kulturhistoriskt perspektiv. Detta arbete har påbörjats och kommer leda till en tydligare bild av stadens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse, samt behovet av att skydda densamma.

Exempel på byggnader som redan bedömts vara särskilt värdefulla enligt PBL och som ändå saknar befintligt skydd är bland annat det gamla vattentornet, rådhusets äldsta del, badhuset, Axel Ebbes konsthall, och gasverket.

PÅGÅENDE ARBETE MED KULTURMILJÖPROGRAM

En omfattande kulturmiljöutredning för Trelleborgs stad togs fram 2012. Denna utgör fortfarande ett bra stöd gällande information om stadens kulturmiljöer och bör därför även framgent användas vid behov av kunskapsinhämtning.

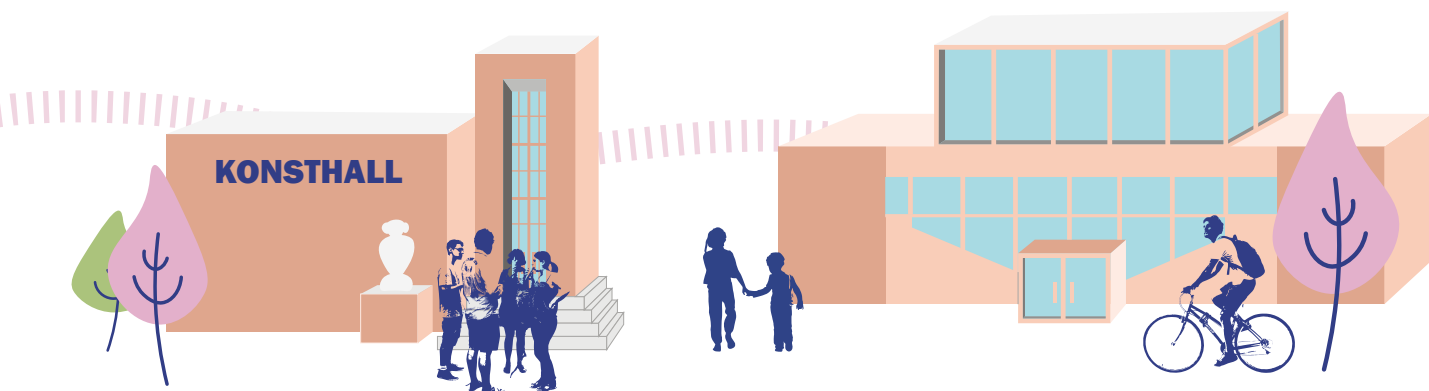
Det pågår ett aktivt arbete inom kommunen med att ta fram ett kulturmiljöprogram för hela kommunen, med start inom den fördjupade översiktsplanens geografiska område. Inom detta arbete kommer delar av bebyggelsen att inventeras och vägledande riktlinjer kommer att tas fram. Syftet med kulturmiljöprogrammet är

dels att identifiera värdefulla kulturmiljöer samt att ligga till grund för lovprövningar. Programmets första etapp beräknas vara färdigställt under 2019.

Arbetet med den fördjupade översiktsplanen pågår parallellt och i nära samarbete med framtagandet av kulturmiljöprogrammet. Fram till dess att kulturmiljöprogrammet finns antaget har ett antal övergripande ställningstaganden tagits fram för utvecklingen av kulturmiljön i Trelleborg.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Kulturmiljöer, byggnader och landskap ska inventeras vid planläggning.
- Ny bebyggelse ska ta hänsyn till befintlig stadsstruktur, skala samt bebyggelse så att kulturvärden bevaras, förstås och förstärks. Det som förändras eller som byggs nytt ska ta hänsyn till platsens förutsättningar.
- Val av fasadmaterial och färgsättning av byggnader ska ta hänsyn till och anpassas till byggnadens och platsens förutsättningar.
- Grönstrukturen är ett viktigt element i stadens kulturmiljö och ska så fortsatt vara.
- Framtagande av kulturmiljöprogram pågår och ska vara klart under 2019. Till utställningshandlingen kommer dessa ställningstaganden att kompletteras så att de stämmer med framtagna riktlinjer i kulturmiljöprogrammet.

VÅNINGEN
& VILLAN

VÅNINGEN
& VILLAN

DEMI

VÅNINGEN
& VILLAN

ARKITEKTUR

ARKITEKTUR

Trelleborg växer, stadens invånarantal har ökat sedan 30 år tillbaka. Bostadsbyggandet har tagit fart de senaste åren och kommunen planerar för ett stort antal nya bostäder och verksamheter, i både nya stadsdelar och i förtätningsprojekt i staden.

Stadsbyggandet och de arkitektoniska kvaliteterna behöver säkerställas i det framtida byggandet i Trelleborg. Staden kommer framöver att främst växa genom förtätning och när nya byggnader tillskapas eller förändras är det av stor vikt att de samspelar med sin omgivning. Det innebär inte att arkitekturen inte kan vara moderna utan att de arkitektoniska idéerna ska knyta an i befintliga element i staden eller byggnader. När nya stadsdelar ska växa fram måste dessa hålla sådana kvaliteter att de kan locka till sig så väl invånare och besökare som nya verksamheter.

Arbete pågår parallellt med flera strategiska dokument som berör de arkitektoniska kvaliteterna i staden, bland annat stadsmiljöprogram, kulturmiljöprogram och grönplan. Efterhand som dessa dokument färdigställs kommer översiktsplanen att uppdateras fram till antagandet. Nedan presenteras övergripande ställningstaganden som stadsbyggandet och arkitekturen bör uppnå.

ARKITEKTUR SOM STÄRKER DET UNIKA TRELLEBORG

- Alla stadsbyggnadsprojekt bör utgå från en arkitektonisk idé. Idéen kan till exempel lyfta struktur, skala, material, färg och entréer samt hur dessa samspelar med stadsbyggan-

det och arkitekturen i Trelleborg samt dess närliggande byggnader.

- Bottenvåningar i staden, framförallt i och i anslutning till stadskärnan, bör i största mån utformas för lokaler för olika funktioner. Om de inte avses för lokaler i byggskedet kan rumshöjden anpassas så att de i framtiden kan omvandlas till sådana. Läs mer i avsnittet blandad bebyggelse, utvecklingsförslag.
- Kulturmiljöer, byggnader och landskap ska inventeras vid planläggning. Värdefulla kulturmiljöer ska i största mån sparas eller utvecklas. Läs mer i avsnittet om kulturmiljö.
- Kvarter bör om möjligt delas in i flera fastigheter för att möjliggöra en varierad arkitektur.

OFFENTLIGA RUM SOM INBJUDER TILL MÖTEN, LEK OCH VISTELSE

- Arbete pågår för att stärka stadskärnans attraktivitet. I den fortsatta utvecklingen av både staden och stadskärnan är det av stor vikt att olika typer av offentliga miljöer tillskapas som inbjuder till vistelse för alla åldrar.
- Trelleborg är en stad vid vattnet, även om det just nu inte går att ta sig ner till havet. Framöver är kommunens ambition att tillskapa vattenkontakt med högklassiga offentliga miljöer, stråk och kajer.
- Utformning av stråk och gator bör utgå från livsrumsmodellen i trafikplanen. Trelleborg har många fina alléer som ska sparas och om möjligt utvecklas. Läs mer i kapitlet om trafik och resande.

TRYGG STAD

- En tät och blandad stad innebär en ökad närvaro under fler av dygnets timmar vilket kan bidra till trygghet. Läs mer i kapitlet om blandad bebyggelse.
- Stadens utformning påverkar tryggheten. Det kan handla om utformningen av belysning, grönska eller andra offentliga miljöer. Arbete pågår med stadsmiljöprogram där denna fråga kommer att utvecklas vidare.
- Olika typer av rumsligheter behövs i staden för att skapa möjligheter för att mötas. Vid utformningen av staden är det därför viktigt att tänka på att tillskapa tydliga gränser mellan de privata och halvprivata rummen samt de offentliga miljöerna.
- För att känna sig delaktig i en stad bör möjligheter finnas för att kunna påverka sin närmiljö. Trelleborg har startat ett arbete som heter Modern medborgardialog för att tydligare lyfta in medborgarnas synpunkter, bland annat inom stadsbyggnadsprojekt.
- Barriärer i staden ska minskas ner genom att tillskapa olika typer av stråk samt att genom staden förtätas med blandad bebyggelse. Läs mer i kapitlet om bebyggelseutveckling.

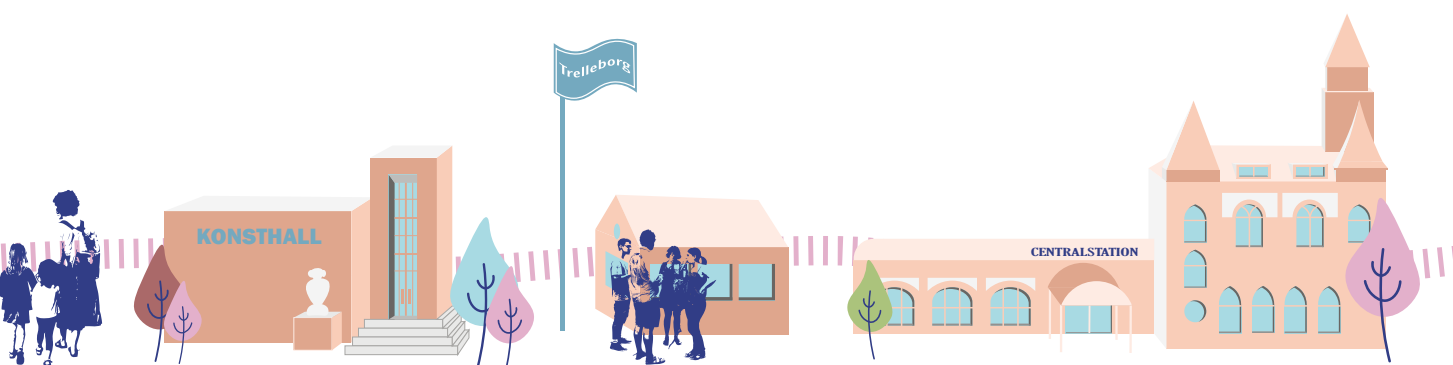
GRÖN STAD

- I den täta staden behövs tillgången till parker, gröna stråk och visteseytor öka. Grönska i gaturummen behöver även förstärkas.
- När grönytor tas i anspråk för byggnation bör det utredas om dessa kan kompenseras på annan plats eller genom högre kvalitet i en mindre yta.

- Läs mer i kapitlet om grön- och blåstrukturer.

HÅLLBAR OCH KLIMATANPASSAD ARKITEKTUR

- Stadsbyggandet och arkitekturen bör bidra till att den ekologiska delen av hållbarhet. Dels genom materialval och byggprocess men också genom att möjliggöra en hållbar livsstil.
- Staden ska även anpassas för att klara ett förändrat klimat, så som stigande hav, översvämningar och värmeböljor. Läs mer i kapitlet om klimatanpassning.

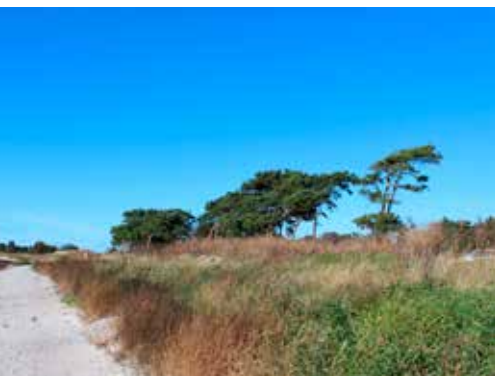

GRÖNA & BLÅA STRUKTURER

G RÖNA OCH BLÅA STRUKTURER

LÄS ÄVEN!

Natur- och kulturmiljöplanen för Trelleborgs kommun.

Trelleborgs gröna och blå värden består till stora delar av kustnära strandängar vid öppet hav, småsjöar och våtmarker i slättens öppna jordbrukslandskap, små men värdefulla skogsbestånd och de sydligaste delarna av ett spännande böljande backlandskap som för tankarna till senaste istidens avsmältning. Stora öppna vyer är ett kännetecken för naturen i Trelleborgs kommun. Det öppna havet sätter ton med fridfullt lugn, stilla bris eller stormande vågor. De öppna jordbruks-slätterna berättar om våren, sommaren, höst och vinter genom att tydligt ändra färg från bruna jordar till solgul raps och mognande sädesfält.

FRAMTAGANDE AV GRÖNPLAN

Parallellt med framtagandet av den fördjupade översiktsplanen pågår arbete med att ta fram en grönplan. Grönplanen ska vara färdigställd under 2019 och ställningstaganden samt förslag på åtgärder kommer att arbetas in i den fördjupade översiktsplanen efterhand som grönplanen färdigställs.

GRÖNPLANENS VISION

I arbete med grönplanen har förslag på en vision samt målbilder för grön- och blåstrukturen tagits fram.

"Trelleborgs kommun ska vara en plats att andas på. En plats där boende och besökare kan ta del av havet, vidderna, skogsområdena och parkerna. En plats med livskraftiga ekosystem och biologisk mångfald, på land och i vattnet."

VIKTIGA NATURTYPER I KOMMUNEN

SKOG OCH TRÄD

Trelleborgs kommun domineras av jordbruksmark och inslaget av skogar och träd är begränsat. Mer omfattande skogar finns endast i den norra och nordöstra delen av kommunen. Här finns dock flera fina och artrika skogsmiljöer, ofta bokdominerade. Skogslandskapet i denna del av kommunen är utpekad som värdeattrakt för bokskogsarter av Länsstyrelsen och är även ett mycket omtyckt friluftsområde. I

övriga delar av kommunen saknas större sammanhängande skogar och det finns i övrigt främst små och ofta mer isolerade skogsbestånd, alléer, parker, kyrkogårdar eller enstaka träd som utgör de trädbringande miljöerna. Dessa har dock ändå ett värde för många arter, också för en del sällsynta och mer krävande.

ÄNGS- OCH BETESMARKER

Det finns ett antal ängs- och betesmarker med stor artrikedom och hotade arter i kommunen och de flesta finns nära kusten. Betade eller slåttade marker har ofta en mycket artrik flora av både kärlväxter och svampar. Även insektsfaunan är rik med fjärilar, steklar och skalbaggar av olika slag.

KUSTMILJÖER

Längs med kusten finns flera intressanta och biologiskt värdefulla biotoper samt mycket höga rekreativa värden med ett stort antal besökare under framför allt sommarmånaderna. Biotoperna utgörs av stränder, sanddyner och en ofta speciell flora och fauna i anslutning till dessa. Här ingår även kustnära vatten som kan fungera som uppväxtnmiljö för många vattenlevande arter men också som viktig ledlinje för migrerande djur.

SANDMILJÖER

Det finns en stor mångfald av arter i sandiga miljöer som gamla täkter, sandiga betesmarker och sandiga vägsränningar. I Trelleborg utgör Maglarps sandtag en unik miljö med ett stort antal mycket sällsynta arter av i första hand insekter. Det gamla sandtaget är i dag naturreservat med en skötselplan som ska gynna de sandlevande arterna. Det finns även långa sträckor med strandnära sandmiljöer. Dessa kan i vissa fall vara värdefulla för såväl växter som insekter men för insektsfaunan är de ibland alltför vindexponerade.

SJÖAR, VATTENDRAG OCH SMÅVATTEN

Stora delar av Skåne har tidigare dränerats på vatten i jakten på åkermark. Idag finns endast en spillra kvar av såväl vattenmiljöer som de arter som är knutna

till dessa vilket innebär att dessa miljöer alltid bör ses som värdefulla. Vattendragen är i de flesta fall påtagligt påverkade av övergödning från jordbruket och från förändringar då vattendragen rensats, rätats, kulverterats eller påverkats med vandringshinder för fisk och bottenfauna. Nu satsas stora resurser på att restaurera och återskapa både rinnande vatten och andra vattenmiljöer i både Skåne och andra delar av landet.

I Trelleborgs kommun förekommer endast ett mindre antal sjöar och större våtmarker medan små våtmarker förekommer rikligt. I Trelleborgs vattenmiljöer finns ål och öring (rinnande vatten) flera arter groddjur, vattenlevande insekter och fåglar. Flera vattendrag av varierande storlek rinner genom kommunen och mynnar i havet längst i söder. Till de mer framträdande vattendragen i kommunen hör Fredshögsbäcken, Albäcksån, Ståstorp-å, Dalköpingeån, Gislövsån, Äspöån och längst i väster Tullstorpsån (där ett restaureringsprojekt nu pågår). Några

vattendrag är utpekade som särskilt värdefulla. Även den marina miljön är mycket värdefull för en lång rad organismer.

NATURRESERVAT OCH RIKSINTRESSEN

Inom den fördjupade översiktsplanens avgränsning finns tre naturreservat och ett riksintresse för naturvård samt riksintresse för friluftsliv.

DALKÖPINGE ÄNGAR

Dalköpinge ängar är kommunens äldsta naturreservat. läs mer om reservatet på kommande sida.

MAGLARPS SANDTAG

Maglarps sandtag är en bevarad del av ett gammalt sandtag. Sandtaget innehåller en av Skånes största kolonier backsvalor. Mikroklimatet, sanden, örterna, salixen och solinstrålningen på omgivande vallar skapar specifika och goda förutsättningar för många insekter.

I samband med inventeringar i sandgruppen har mycket sällsynta arter av solitära bin och insekter påträffats. Bland annat har man funnit nordvästra Europas enda kända population av flodsandbi här.

FREDSHÖG-STAVSTENSUDDE

Fredshög-Stavstensudde är ett marint reservat som omfattar drygt tusen hektar havsområde, men även inkluderar två hektar land. En mängd olika fiskarter trivs i reservatet, bland annat ål, torsk, tånglake och skrubbskädda och havsöring. Här finns blåstångsskogar och ålgräsängar som är viktiga för det marina livet då de fungerar som barnkammare för de uppväxande fiskarna.

RIKSINTRESSEN

Riksintresse för naturreservat är Måkläppen-Limhamnströskeln samt finns riksintresse för friluftsliv. Läs mer om dessa i kapitlet om riksintressen.

STADSNÄRA NATUR

GRÖNSTRUKTUR I TÄTBEBYGGDA OMRÅDEN

I Boverkets rapport Bostadsnära natur (2007) nämns tre aspekter som bör beaktas i den fysiska planeringen för att säkra grönstrukturen i tätbebyggda områden:

- **Tillgång** - den faktiska resursen som bostadsnära natur utgör.
- **Nåbarhet** - den faktiska och upplevda tillgängligheten till denna natur.
- **Kvalitet** - den bostadsnära naturens storlek, innehåll och värden.

Dessa tre aspekter bör alla beaktas i den fysiska planeringen men kan få olika utrymme beroende på landskapets förutsättningar. I exempelvis innerstaden där tillgången på parker och grönområden kan vara begränsad på grund av tät bebyggelse, blir kvaliteten och nåbarheten desto viktigare. I slättbygd däremot, där både tillgång och nåbarhet är begränsad blir det viktigt att öka tillgången genom att utveckla nya områden eller anlägga ny natur men också arbeta med grönstråk och nätverk ut i landskapet.

Trots att städerna ofta domineras av bebyggelse och hårdgjorda ytor av olika slag har även tätorterna sin biologiska mångfald. Särskilt värdefulla är äldre parkmiljöer, kyrkogårdar och alléer, men också gamla trädgårdar och vattenmiljöer. Parker har ofta betydligt fler äldre träd än vad som annars finns i det omgivande landskapet på Söderslätt. På träden finns förutsättningar för arter som kräver äldre träd med grov bark, håligheter och skador. I parkerna men också i trädgårdar och på kyrkogårdar finns ofta ett rikt insektsliv som bidrar med pollinering av fruktträd, bär och andra växter, en mycket betydelsefull ekosystemtjänst

För de kommunmedborgare som bor i eller i närheten av staden så fyller den tätortsnära naturen en viktig roll för rekreation, motion och upplevelse. Områdena är även betydelsefulla för biologisk mångfald, omhändertagande av dagvatten och för sin förmåga att verka temperatursänkande. Att säkerställa att dessa områden bevaras vid förtätning och i den fysiska planeringen är därför av högsta vikt.

Begreppet tätortsnära natur tar sin utgångspunkt i bostaden - den tätortsnära naturen ska vara möjlig att nå till fots från bostaden. I forskningen har gränsvärdet för hur långt man är beredd att ta sig från sin bostad visat sig vara 300 meter. Därför betraktas bostadsnära natur som de gröna områden och ytor som kan nås 300 meter från bostaden. Den tätortsnära naturen kan vara både kommunalt och privat ägd och omfattar således bostadsgårdar, parker, årum genom bebyggelsen, kolonilottsområdet, ut till skogen och beteslandskapet i tätortsranden. Den tätortsnära naturen är viktig för de flesta människor i tätorterna men är extra viktig för vissa grupper såsom barn, äldre, sjuka och personer med funktionsvariation som inte har möjlighet att förflytta sig så långt på kort tid.

TÄTORTSNÄRA REKREATIONSOMRÅDEN OCH PARKER

ALBÄCK

I Trelleborgs kommun finns i dagsläget bara ett område som kan definieras som tätortsnära rekreativt område, Albäcksområdet. Albäcksområdet ligger i direkt anslutning till Trelleborgs tätorts västra avslutning mot jordbrukslandskapet. Det är nåbart med lokalbuss och cykel via cykelvägar. Området har idag flera entréer, dels vid Stavstenvägen, dels vid drivmedelsstationen vid Maglarpsrondellen och dels vid Åkerjordsvägen.

Albäcksområdet består av en äldre del med uppvuxen skog, ett våtmarksområde kring Albäcksån, betesmarker och ett större, nyanlagt skogsområde. Genom området löper en fem kilometer lång motions- och promenadslänga som är belyst kvällstid. I området finns sittplatser och grillplatser samt en enklare äventyrslekplats. Det betade våtmarksområdet hyser ett rikt fågelliv som kan beskådas från fågeltornet.

Den föredetta soptippen, som håller på att sluttäckas, kommer sannolikt också att inlemmas i friluftsområdet vilket kan ge ytterligare möjlighet till nya funktioner. Utifrån planeringsperspektiv är det viktigt att bestämma rekreativt områdes avgränsning mot industriområdet i öster inklusive det före detta soptippsområdet. Även avgränsningen mot åkermarken i nordost behöver slås fast

DALKÖPINGEÅNS NATUROMRÅDE

Dalköpingeåns naturområde är i dagsläget relativt utvecklat men hyser höga naturvärden och potential för rekreation. Detta område planeras att så småningom utvecklas för att bli ett tätortsnära rekreativt område i Trelleborgs tätorts östra utkant. Delar av detta område går genom verksamhetsområdet BCT. Viktigt är här att också försöka knyta samman området med ridstigar mot Brosjödal.

STADSNÄRA NATUR forts.

NORRA REKREATIONSOMRÅDET
Sommarfrids koloniområde skulle tillsammans med närliggande jordbruksmark, det så kallade Hesevilleområdet, kunna utvecklas till ett mindre, framtida tätortsnära rekreationsområde. Möjligheterna för detta utreds just nu av kommunen.

UTVECKLING AV STADSDELSPARKER

Stadsdelsparken bör helst inte ligga längre än 500 meter från bostaden och bör ha en yta på minst fem hektar. Trafiklederna i Trelleborgs tätort (väg 9, väg 108, Hedvägen, Glasbruksvägen) ger en tydlig struktur till staden och delar in den i fem tydliga stadsdelar, i vilken det bör finnas en stadsdelspark i varje, för att klara tillgänglighets- och närbarhetsmålet till en större park.

FLANINGEN

I Trelleborgs sydvästra del ligger större delen bebyggelse inom femhundra meters radie till Flaningen som avgränsas av

Ståstorpsån. Flaningenområdet utgörs av en större och en mindre grund vattenspegel, omgiven av glest trädbeklädda gräsytor, mindre trädpartier (lundar) samt ett stråk av gång- och cykelvägar. I vattnet finns ett rikt fågelliv.

ÖSTERVÅNGSPARKEN

I Trelleborgs tätorts nordöstra del finns Östervångsparken, sammanhängande med Norra kyrkogården och fotbollsplanerna kring Vångavallen. Inom denna del finns också flera koloniområden. Östervångsparken används vid olika event, exempelvis idrottsevenemang och midsommarfirande samt för träning av motionärer. I parken finns många olika träd- och buskarter samt några perennplanteringar vilket bidrar till artrikedomen.

MALÖRTSPARKEN

Malörtsparken ligger mellan Akkahusen och villabebyggelsen väster om Köpingsgatan. I denna park finns generösa gräsytor där fotboll spelas, en boulebana, och glest träd- och buskbeklädda gräsytor.

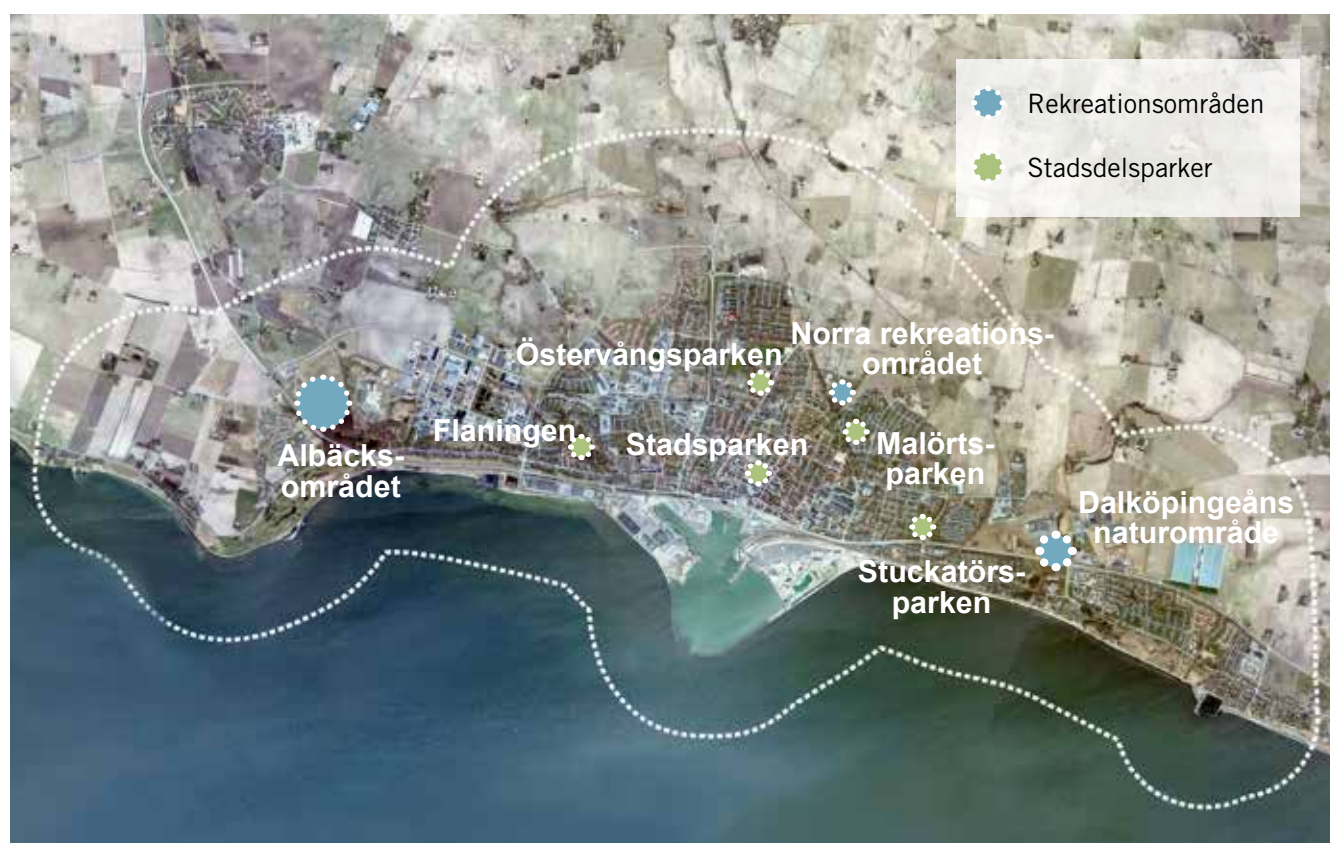
Parken skulle behöva utvecklas med fler kvaliteter.

STADSPARKEN

I stadens centrala delar finns det egentligen ingen park som är tillräckligt stor för att räknas som stadsdelspark. Stadsparken (3Ha) dock kan tack vare sina många kvaliteter räknas som en stadsdelspark. Stadsparken är framförallt ett arboretum (trädsamling) och en eventplats samt finns här offentlig konst och fågelvoljärer. I och med utvecklingen av Övre kommer stadsparken att expandera åt norr genom att en temaparkplats tillskapas.

STUCKATÖRSPARKEN

I Trelleborgs östligaste delar ligger Stuckatörsparken. Det är en väl uppvuxen park där ljus och skugga växlar, med många stora vackra träd och ett system av gång- och cykelvägar. Parken har en yta på knappt 5 Ha, och kan därmed räknas som stadsdelspark. Parken är i den södra delen störd av buller från riksväg 9.

STADSNÄRA NATUR forts.

STADSDELSPARK I NORDVÄSTRA TRELLEBORG SAKNAS

I stadens nordvästra del finns idag ingen stadsdelspark. Vid tunneln under väg 108 kan en del av invånarna här ta sig till Östervångsparken och norra kyrkogården. Boende på Prästahejdan kan också via tunnel ta sig till Flaningen medan de som bor i den östra delen har för långt till ovan nämnda stadsdelsparker. I det pågående arbete med grönplan kommer möjligheten för att tillskapa en stadsdelspark här att utredas vidare.

GRÖNA KORRIDORER OCH STRÅK

Gröna korridorer föreslås förbinda de olika parkerna och grönområdena, stadsdelar och kusten. Genom att tillskapa gröna stråk ökar tillgängligheten och orienterbarheten till de gröna områdena samt tillskapas möjlighet för långa sammanhängande rekreativstråk.

Ett stråk kan vara allt från en gång- och cykelväg med en smal plantering vid sidan, till en bredare grön korridor. Stråken kan vara utformade för att vi människor ska gå eller cykla där samt kan de innehålla sittplatser och mindre lekplatser. Stråken kan också ge möjligheter för djur och växter att kunna förflytta sig mellan olika större parker eller naturområden.

VATTENNÄRA REKREATIONSSTRÅK

Längs med kusten föreslås ett sammanhängande rekreativstråk att skapas för att knyta samman hela kuststräckan. Stråket kommer gå genom en varierad miljö med allt från strandängar, badstränder och framtida urbana kajer.

Längs med åarna finns möjligheter att tillskapa möjligheter för rekreation. I arbete med grönplanen kommer denna fråga att utredas vidare.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Kommunen arbetar med en grönplan. När den är färdigställd kommer dessa ställningstaganden att kompletteras.
- Kommuninvånarna ska ha god tillgång till gröna och blå områden som möjliggör rekreation, delaktighet och god livskvalitet.
- Trelleborgs kommun ska utveckla den grönbå strukturen för att skapa ett säkert, motståndskraftigt och attraktivt samhälle.
- Trelleborgs kommun ska säkerställa en hållbar förvaltning av vatten för att bevara, skydda och återställa vattenrelaterade ekosystem.
- Trelleborgs kommun ska ha livskraftiga marina miljöer och havets ekosystemtjänster ska bevaras och utvecklas på ett hållbart sätt.
- I staden ska möjligheten att utveckla stadsdelsparken utredas vidare.
- Gröna stråk ska binda samman olika grönområden.
- Vattennära stråk längs med kusten och längs åarna ska möjliggöras.

Kartan visar naturområden, parker, fritids- och koloniområden samt kyrkogårdar.

Gröna korridorer föreslås förbinda de olika parkerna och grönområdena, stadsdelar och kusten.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Grön- och blåstrukturen bidrar till många viktiga funktioner för Trelleborgs kommun. Nedan ges några exempel på ekosystemtjänster och vilka funktioner de har.

DAGVATTENHANTERING

Det är väl känt att hårdgjorda stadsmiljöer rubbar det hydrologiska systemet och gör stadsmiljöer extra sårbara för skyfall. Kostnaden för dagvattenhantering kan sänkas radikalt genom att öka inslagen av parker och grönytor i stadsmiljön. Träd, vegetation och öppna dagvattensystem såsom dammar kan fördröja, infiltrera och lagra stora mängder vatten. Läs mer om dagvattenhantering i kapitlet om klimat-anpassning samt vatten- och avlopp.

LUFTRENING

Grönska renar även luften naturligt. Vegetation, främst träd och buskar, fångar upp och filtrerar bort luftföroreningar och partiklar genom bladen samtidigt som de kan binda koldioxid och smog.

BULLERDÄMPNING

Högt buller kan skada hörseln men många studier pekar även på att lågintensivt buller bidrar till ökad stress och trötthet. Den gröna miljön fångar upp en del buller och oljud från trafik och annan verksamhet i staden

TEMPERATURREGLERING

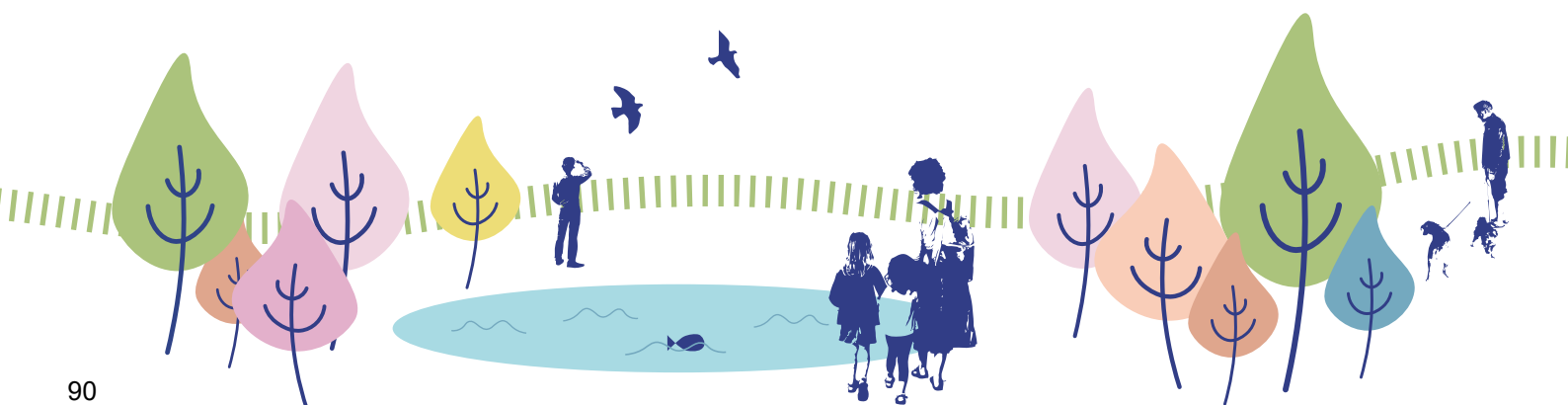
Träd, vegetation och vatten har viktiga temperaturreglerande funktioner. Idag skiljer sig ofta tätorternas klimat från den omgivande landsbygdens. Kombinationen av ökade medeltemperaturer och effekten av urbana värmeöar leder till att människor i stadsmiljö blir extra utsatta för värmeböljor. Ett flertal studier påvisar hur grönbåa strukturer kan mildra och jämma ut temperaturen, både inom- och utomhus.

REDUCERA KOLDIOXID

Grönblå strukturer kan således göra samhället starkare inför den globala uppvärmningens effekter. De spelar dock även en oumbärlig roll i att mildra klimatförändringen i sig. Världens skogar utgör gigantiska kollager vilket även gäller urbana träd och urban grönska.

FRÄMJAR PSYKISK HÄLSA

Idag är den psykiska ohälsan utbredd i samhället, inte minst bland kvinnor och ungdomar. Det finns många studier som visar på att vistelse i naturen och gröna miljöer har en god effekt på människors psykiska hälsa. Genom att skapa gröna miljöer där människor vistas och förflyttar sig i vardagen, kan samhället bygga in känslor av ökad livskvalitet och främja hälsa.

EKOSYSTEMTJÄNSTER forts.

REKREATION OCH FYSISK AKTIVITET

Grönområden är viktiga arenor för fysisk aktivitet. Undersökningar visar att den vanligaste aktiviteten i grönområden är motion och promenader. Människor promenerar gärna mellan målpunkter som är sammanbundna genom gångstråk i grön miljö. För barn finns det ett direkt samband mellan aktivitetsnivå och närhet till grönområden och lekplatser.

FRÄMJAR SOCIALT DELTAGANDE

Grönområden och natur nära bostäder bidrar till att människor vistas mer utomhus och kan skapa tillfällen till möten som kan spela stor roll för att bryta ensamhet och isolering.

KOMPENSATIONSÅTGÄRDER VID EXPLOATERING

Vid planering och byggande kan ekosystemtjänsterna påverkas negativt. För Trelleborgs kommun som endast har 2% allmänrättslig mark är det extra viktigt att arbeta för att värdefull mark såväl som dess ekosystemtjänster bevaras. Med stöd av miljöbalken kan krav på ekologisk kompensation ställas när det gäller intrång i skyddad natur eller påverkan på arter upptagna i Artskyddsförordningen.

I Plan- och bygglagen (2010:900) finns däremot inga möjligheter att ställa krav på kompensation vilket istället skapar utrymme för ett kommunalt ställnings-tagande kring frivillig kompensation vid exploatering.

Kompensationsåtgärder innebär att funktioner och värden som går förlorade vid en exploatering kompenseras. Åtgärderna utförs vanligtvis inom eller i nära anslutning till det påverkade området men kan även ske på en annan plats i kommunen. Vissa miljöer och ekosystem tar dock mycket lång tid att bygga upp och deras värden är nästan omöjliga att kompensera för inom rimligt tidsperspektiv varför dessa områden bör lämnas fria från exploatering. Exempel på sådana miljöer är äldre skogsmark med gamla träd, naturmiljöer för arter som behöver stora och sammanhängande grönytor, naturliga stränder och äldre sumpskogar/våtmarker samt ovanliga naturtyper eller förekomst av hotade arter.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänster, som är de produkter och tjänster som naturens olika ekosystem genererar, delas ofta in i fyra olika kategorier:

- **Försörjande tjänster:** ger produkter/nyttigheter såsom spannmål, färskvatten, trävirke och bioenergi.
- **Reglerande tjänster:** påverkar eller styr ekosystemens naturliga processer såsom klimatstabilisering, vattenhållande förmåga, rening av luft- och vatten, pollinering, bullerdämpning, nedbrytningshastighet och biologisk kontroll av skadegörare
- **Kulturella tjänster:** ger immateriella värden som bidrar till vår hälsa och välbefinnande så som exempelvis rekreation, intellektuell och andlig inspiration, undervisning och kunskap samt skönhetsupplevelser.
- **Stödjande tjänster:** de tjänster som är nödvändiga för att övriga ekosystemtjänster ska kunna fungera så som bland annat fotosyntes, bildning av jordmån som fotosyntes, vattnets kretslopp, cirkulering av näring samt biologisk mångfald.

HAVET

LÄS ÄVEN!

I Översiktsplan för orter och landsbygd, 2028 finns en mer heltäckande beskrivning av större delen av havsområdet.

LAGSTIFTNING OM HAVSPLANERING

Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet. Utanför territorialhavet finns den ekonomiska zonen. Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget cirka en sjömil närmast kusten. Riksdagen beslutade i juni 2014 om nationell havsplanering i Sverige. Regeringen fastställer havsplanerna. Dessa kommer att vara tre och uppdelade på havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet.

TRELLEBORGS HAVSOMRÅDE

Havet är en viktig identitetsbärare för Trelleborgs kommun och utgör cirka två tredjedelar av hela kommunytan. Den faktiska kommungränsen i söder sammanfaller med Sveriges territorialgräns i havet. Trelleborgs kommun erbjuder långa vackra sandstränder och unika natur och kulturmiljöer som uppskattas av tusentals invånare och besökare varje år. De långa badstränderna i kommunen drar många soldyrkande badgäster under sommarhalvåret. Kuststräckan erbjuder vackra naturområden och reservat som utnyttjas flitigt som rekreationsområde och vandringsstråk. Fritids- och yrkesfiskare samt sjöfarten är flitiga användare av havsområdet. Havet fortsätter att vara en viktig attraktionsfaktor för aktiviteter och verksamheter inom kommunen, inklusive turism, rekreation, fiske, bad-, båt- och friluftsliv och sjöfart.

HAVSOMRÅDET INOM DEN FÖRDJUPADE ÖVERSIKTSPLANEN

Den fördjupade översiktsplanen sträcker sig ca 1 km ut i havsområdet. I detta kapitel beskrivs övergripande förutsättningarna för havsområdet. I översiktsplanen för orter och landsbygd 2028 finns en heltäckande beskrivning för större delen av havsområdet.

Inom den geografiska avgränsningen finns flera värdefulla miljöer kopplat till havet och kusten, till exempel höga naturvärden, rekreation, farleder, hamnområde och småbåtshamnar. Inom staden finns till exempel fyra kommunala badplatser samt två småbåtshamnar.

NATURVÄRDEN

Den långa kustremsan är ett av kommunens mest värdefulla natur och rekreationsstråk. Här kan man vandra på fina sand- och grässtigar i nästan tre och en halv mil. Endast vid Trelleborgs hamn och några andra ställen är det svårt eller omöjligt att ta sig fram. Böljande gräshedar med på sina ställen inslag av backsippa och andra rara växter är tillsammans med den obrutna havshorisonten svårslagen. Kust- och sjöfåglar har sina favoritplatser utmed kusten för

häckning och för att hitta mat. Trelleborgs kust är ett viktigt område där flyttfåglar lämnar på hösten och återkommer till på våren under flyttider.

Trelleborgs grunda havsområden har generellt höga naturvärden. Här är områden med undervattensvegetation, till exempel tångskogar och ålgräsängar, extra värdefulla eftersom de fungerar som gömställe, jaktmark och födoplatz för havslivet. Även grunda öppna sandbottnar har stor betydelse för till exempel plattfisk. Kommunens västra havsområde erbjuder högst naturvärden. Här finns både rik undervattensvegetation och fauna grunda områden, inklusive säl som kan skådas under våren på stenarna väster om Skåre. Bottnarnas egenskaper är varierande vilket gynnar förutsättningarna för biologisk mångfald. Ett viktigt område som skyddas i form av ett kommunalt marint naturreservat: Fredshög – Stavstensudde.

ÅLGRÄNSÄNGAR

Ålgräs är en blommande växt som är klassade som betydelsefulla och skyddsvärda habitat enligt EU:s habitatdirektiv. Ålgräset är viktigt ur flera aspekter; de utgör bland annat viktiga livsmiljöer för fisk och stabiliserar bottnarna mot erosion. På Trelleborgs sand- och grusbottnar växer ålgräset på mellan 1 och 6 meters djup där de hydrologiska förutsättningarna är de rätta. Ålgräset finns främst i de västra delarna kommunen och i området mellan Stavstensudde och Trelleborgs hamn, men även från öster om hamnen till Gislövs småbåtshamn.

Allteftersom människan fortsätter sin exploatering av kusten och odlar jorden mer intensivt belastas kustvatten med allt större mängd näring och partiklar. Näringstillförseln till havet orsakar övergödning och medför bland annat ökad påväxt av fintrådiga alger på tången och ålgräset som kvävs och försvinner. Siktdjupen i havet minskar också och bottenväxtheten tvingas växa allt grundare för att få tillräckligt med ljus. Trots dessa allvariga hot är viktigt att belysa att det finns värdefulla områden fulla med liv i kommunens

HAVET forts.

havsvatten. På de steniga hårbottenarna, framförallt väster om Skåre och vid Stavstensudde, finns fortfarande fantastiskt fina bottenar med blåstång där det marina livet kan frodas. På mjukbottenarna i området utanför Fredshög och utanför Skåre badstrand finns också mycket fina ålgräsängar. Trelleborg kommun är sedan 1993 delaktiga i Sydkustens vattenvårdsförbund som årligen följer utvecklingen av tångens och ålgräsens utbredning vid stationer utanför Fredshög och Stavstens udde. Det är av stor vikt att dessa värdefulla marina livsmiljöer fortsätter att undersökas för att snabbt kunna genomföra åtgärder om störningar upptäcks.

KULTURVÄRDEN

Trelleborg är en historiskt rik kommun med höga kulturhistoriska värden. De finns beskrivna i kommunens Natur och Kulturmiljöplan. Några exempel på historiskt intressanta platser längs havet inom den fördjupade översiktsplanens avgränsning är fiskelägen, försvarsverken vid Skåre skansar, bunkrarna längs

Per-Albin Hansson linjen, vikingagravarna vid Albäckens mynning väster om Trelleborgs hamn. I havet finns dessutom flera historiskt intressanta fornlämningar. Mer kunskap behövs om de arkeologiska värdena i Trelleborgs havsvatten. Trelleborgs rika kulturhistoria arv i och längs havet är viktigt att bevara och synliggöra. Läs mer om riksintresse kustzon i avsnittet om riksintressen.

Här illustreras förutsättningarna för förekomst av ålgräs i Trelleborgs kustvatten. De mörkgröna områdena har mycket god förutsättning, och de ljusgröna områdena utgör god förutsättning för förekomst av ålgräs. Figuren är baserad på en prediktionsmodell som upprättats inom EU-projektet MARMONI av Aquabiota AB.

ÖSTERSJÖN

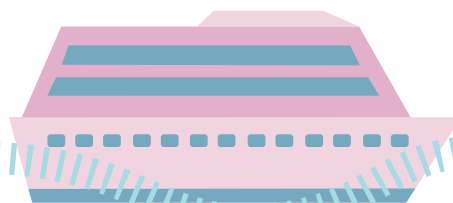

Havet utanför sydkusten är en del av Östersjön, ett innanhav som karaktäriseras av låg salthalt och långsam omblandning och vattenutbyte med världshaven. Ekosystemen här är naturligt påverkade av detta, vilket innebär att de är extra känsliga för yttre störningar. Östersjön är omringad av tätt befolkade landområden som på olika sätt bidrar till sådana störningar. Idag anses öster - sjön vara ett av världens mest förorenade hav. Ibland kan detta vara svårt att ta till sig eftersom vi endast ser den vackra havsytan från kusten. Men under ytan är vår påverkan påtaglig och vi står nu inför stora utmaningar. Några exempel är effekter av övergödningen, utsläpp av skräp, miljögifter och andra föroreningar, hårt fisketryck, samt effekter av klimatförändringar. Östersjöns havsmiljöproblem är möjliga att lösa, men det behöver göras tillsammans av flera olika aktörer. En viktig del i det gemensamma arbetet för en förbättrad havsmiljö är delmål 14 i FNs globala mål för hållbar utveckling.

GODA EXEMPEL FRÅN TRELLEBORG

MINSKAD AVRINNING FRÅN LAND

Exempel på åtgärder som Trelleborgs kommun arbetar med för att åstadkomma förbättringar i havsmiljön är avrinningen från land. Från Söderslätts storslagna arealer med jordbruksmark, där närmare 90 % av våtmarkerna har tagits bort de senaste 100 åren och diken rätats ut, rinner stora mängder näringsämnen via åarna ut till haven. Sedan 2005 har Trelleborgs kommun i liten skala arbetat med anläggning av våtmarker och meandring, bland annat i Albäcksån och Äspöån. Sydvästra Skånes vattenråd 2013 bildade Trelleborg, tillsammans med Skurup och Vellinge Sydvästra Skånes Vattenråd med ett kansli placerat i Trelleborg. Vattenrådet sköter vattenkontrollprogrammet och det finns pengar avsatta för att framöver kunna genomföra konkreta vattenåtgärder.

ÖSTERSJÖN forts.

SYDKUSTENS VATTENVÅRDSFÖRBUND

Sydkustens vattenvårdsförbund bildades 1992 och påbörjade 1993 ett samordnat undersökningsprogram längs Skånes sydkust. Vattenvårdsförbundets mätningar syftar till att studera miljötillståndet längs kusten, och att upptäcka både positiva och negativa miljöförändringar. I förlängningen ska mätresultaten kunna ge underlag till åtgärder från både kommuner och industrier, som kan ge en förbättrad kustmiljö.

LIFECOASTADAPT

LIFE Coast Adapt är ett EU- projekt i Skåne som syftar till att hitta förbättrade sätt att skydda kusten mot erosion och havsnivåhöjningar genom att testa och utvärdera olika natur- och ekosystembaserade anpassningar. På flera platser runt Skåne, inklusive Trelleborg, undersöks möjligheten att etablera ålgräs i syfte att binda bottensedimentet och öka förutsättningar för biologisk mångfald.

UTVECKLINGSSOMRÅDEN VID KUSTSTRÄCKAN

Trelleborgs kommun planerar för flera stora utbyggnadsområden längs med kusten. Det pågår bland annat planarbeten för Västra sjöstaden samt för östlig hamninfart. Kommunen planerar även framöver att påbörja arbetet med Sjöstaden, på det område som hamnen lämnar när det flyttar österut. Läs mer om utbyggnadsområden i avsnittet om bebyggelseutveckling.

Positivt med utvecklingen av dessa områden är att tillgängligheten till havet och kusten kommer att öka i staden. Viktigt av planeringen av dessa områden är att bevaka så att värdena som finns i havet och längs kuststräckan inte förvanskas samt att områdena byggs så att de kan stå emot en framtida havsnivåhöjning samt översvämningar. Läs mer om denna fråga i avsnittet om klimatanpassning.

STÄLLNINGSTAGANDEN

- Fortsätta driva och stödja projekt för att åstadkomma förbättringar i havsmiljön.
- Bevaka känsliga kust- och havsmiljöer i planeringen av nya utbyggnadsområden.
- Tillgängliggöra och öka kunskapen om kusten och havet i staden för invånare och besökare.
- Fortsätta bevaka utvecklingen i havsmiljön via marina miljöövervakningsprogram.

